

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

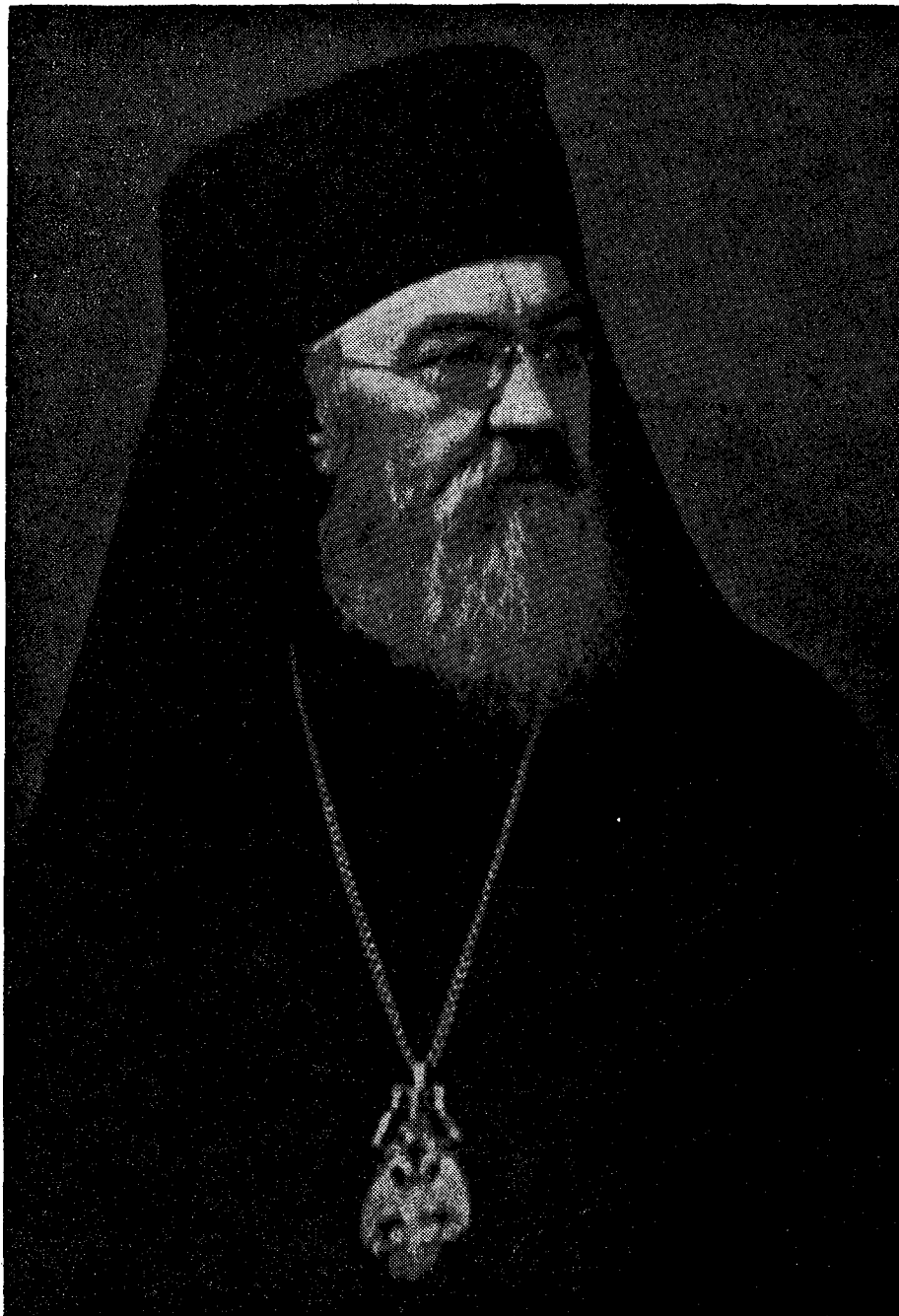
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΣ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1949

ΑΡΙΘ. 11-12

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ (†)

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΗΔΕΙΑΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Περὶ ὥραν 2 μ. μ. τῆς 20 τοῦ λήξαντος μηνός, Παρασκευῆς, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας, ἀφ' ἱκανοῦ πάσχω·ν ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρὸς Δαμασκηνός.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆ προτεραίᾳ εἶχε προεδρεύσει πολυῶρου συνεδρίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μεθ' ἣν ἐκάλεσεν εἰς σύσκεψιν τὸν Ὑπουργὸν Ἐθνησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Κ. Τσάτσον, τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Γεν. Λογιστηρίου κ. Ἐξαρχάκη καὶ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῶν Ἐθνησκευμάτων κ. Ἰω. Καρμίρη. Ἡ σύσκεψις ἀφεώρα εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ οικονομικοῦ ζητήματος τοῦ ἱεροῦ Κλήρου. Ἐπελθούσης συμφωνίας ἐφ' ὧν τῶν σημείων, ἀπέμεινεν, ὅπως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος συνεννοηθῆ αὐτοπροσώπως μετὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀποστολῆς πρὸς ὀριστικὴν τοῦ πράγματος διευθέτησιν, διότι, ὡς εἶπεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κατακλείων τὴν σύσκεψιν, δὲν ἤθελε νὰ ἀπέλθῃ εἰς Ἑλβετίαν, ὅπου πρὸς περίθαλψιν τῆς υγείας του εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ἀναχωρήσῃ τῆ 10 Ἰουνίου, ἀφῆνων ἐκκρεμές τὸ τόσον χρονίαν ζήτημα τῆς βελτιώσεως τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κλήρου.

Αὐθημερόν δ' ἐγευματίσθη μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἐν Παλαιῷ Φαλήρῳ παρὰ φιλικῆν οἰκογενεῖαν, μηδεμίαν ἐμφάνισας ἔνδειξιν ἐπιδεινώσεως τῆς υγείας.

Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐπιούσης, Σαββάτου, κατετρύχετο ὑπὸ σφοδρῶν περὶ τὴν νεφρικὴν χώραν πόνου καί, παρὰ τὰς ἐπεμβάσεις τῶν ἀμέσως κληθέντων θεραπεύοντων ἰατρῶν, ἡ τελευταία τοῦ Πρωθιεράρχου ἐπῆλθεν ἀπροσδοκῆτως, τὸ ὄδυνηρόν δ' ἄγγελμα, μεταδοθὲν ἀμέσως εἰς τε τοὺς συνοδικοὺς καὶ τοὺς κυβερνητικοὺς κύκλους, βαθεῖαν προὐκάλεσε θλίψιν ἐπὶ τῇ ἀδοκῆτῳ ἀπώλειᾳ τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν ἐν Ψυχικῷ οἰκίᾳ τοῦ μεταστάντος ἔσπευσαν ἀμέσως οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἀττικῆς Ἰάκωβος καὶ Ἥλειας Γερμανός καὶ ὁ βοηθὸς Ἐπίσκοπος Ταλαντίου Θεοφίλ. Βασιλείος, οἵτινες ἐν βαθεῖᾳ συγκινήσει ἀνέγνωσαν Τρισάγιον ἐπὶ τῷ νεκρῷ, ἀμέσως δὲ κατέφθασαν ὁ Μέγας Τελετάρχης τῶν Ἀνακτόρων κ. Λεβίδης ἐκ προσώπου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Κ. Τσαλδάρης, οἱ ὑπουργοὶ Ὑγεινῆς κ. Κ. Ροδόπουλος καὶ ΤΤΤ κ. Βουρδουμπᾶς, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν Ἐθνησκευμάτων κ. Ἰω. Καρμίρης, ὁ βοηθὸς Ἐπίσκοπος Σταυροπόλεως Γεώργιος, ἡ Α. Ε. ὁ Πρωσευτῆς τῆς Μεγ. Βρετανίας κ. Νόρτον, ἐκπρόσωποι τῆς

ἀμερικανικῆς πρεσβείας, πολλοὶ τῶν τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Ἄμα τῆ ἀναγγελίᾳ τοῦ θανάτου οἱ Σεβασμιώτατοι συνοδικοί συνήλθον εἰς ἔκτακτον σύσκεψιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Διδυμοτείχου Ἰωακείμ—τοῦ ἐκ τῶν συνοδικῶν πρώτου τῆ τάξει Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης Ἰωακείμ μήπω ἐκ τῆς οἰκείας ἐπαρχίας ἀφικομένου—, ὅστις, πάντων ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει ἱσταμένων, εἶπε:

« Ἄγιοι ἀδελφοί, μετὰ βαθυτάτης θλίψεως καὶ ὀδυνης ἀγγέλλω ὑμῖν, ὅτι ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Δαμασκηνός σήμερον καὶ περὶ ὥραν 14ην ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον. Ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ μεταστάντος ἀπώλεσε μίαν ὄλων ἐξέχουσαν καὶ ἐξαιρετικὴν φυσιογνωμίαν, κλείσασαν αὐτὴν διὰ τε τῆς ποιμαντορικῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς δράσεως. Βαθύτατα συναισθανόμενος ὁ ἀειμνήστος Πρωθιεράρχης τὴν ὑψηλὴν ἀποστολὴν του, ἀκαταπονήτως εἰργάζετο νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐν τῇ ἐκκληρώσει τῶν πολλαπλῶν καὶ βαρέων καθηκόντων αὐτοῦ, ἀνεκτιμήτους παρασχὼν εἰς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ τὴν προσφιλεῖ ἡμῶν Πατρίδα ὑπηρεσίας καὶ πεισῶν ἐν τῇ τιμίᾳ προσπαθείᾳ του ὑπὲρ τοῦ πνευματικοῦ ἀμπελώνος τοῦ Κυρίου, δυσαναπλήρωτον ἐγκαταλιπὼν κενόν, διότι ὄντως ἐπαξίως κατεῖχε τὴν θέσιν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Εὐλόγος καὶ δικαία ἡ ὀδύνη ἐπὶ τῇ ἀπώλειᾳ τοιοῦτου Ποιμενάρχου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἐνθουσιώδους καὶ ἀκαταβλήτου Παραστάτου. Ἄς εὐχηθῶμεν, ἀδελφοί, ὀλοψύχως πρὸς τὸν ἔχοντα ἐξουσίαν ζώντων καὶ νεκρῶν, ὅπως ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν, ἐν σκηναῖς δικαίων, ἀνθ' ὧν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους εἰργάσατο ».

Εἶτα ὁ Σεβ. Σερρών εἶπεν, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὄντως θλίβεται βαθύτατα ὁμοῦ μετὰ τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ λαοῦ διὰ τὸ θλιβερόν γεγονός τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ καὶ δέεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

Μεθ' ὃ δὲ παρὰ τῆ Ἱερᾶ Συνόδου Βασιλικὸς Ἐπίτροπος καὶ Γενικὸς Διευθυντῆς τῶν Ἐθνησκευμάτων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνησκευμάτων κ. Ἰωάννης Καρμίρης ἐδήλωσεν, ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις, συμμετέχουσα τῆς θλίψεως ἐπὶ τῷ ἐπισυμβάντι ἀπροσδοκῆτῳ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, συμμερίζεται τὴν ὑπὸ τοῦ

Σεβ. Προεδρεύοντος ἐκφρασθεῖσαν ὁδύνην τῆς Ἐκκλησίας.

«Ἀφῆκε—προσέθηκε—ὁ μεταστάς κενὸν δυσαναπλήρωτον καὶ ἔναυλοι ἠχοῦσιν εἰσέτι οἱ τελευταῖοι λόγοι του εἰς τὴν χθεσινὴν ἀκόμη συνεδρίαν τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν σύσκεψιν μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κυρίου ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἄλλων ἁρμοδιῶν. Ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἀναληφθεῖσα πρωτοβουλία, ὅπως μεσολαβήσῃ παρὰ τῆ Κυβερνήσει προσωπικῶς διὰ τὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου καὶ τὴν παροχὴν τῶν οἰκογενειακῶν καὶ πολυτετοῦς ὑπηρεσίας ἐπιδομάτων, ὡς καὶ διὰ τὴν ριζικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ὄλου οἰκονομικοῦ προβλήματος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ οἱ θερμοὶ λόγοι του καὶ αἱ φωτειναὶ σκέψεις, τὰς ὁποίας κατὰ τὴν σύσκεψιν ταύτην διετύπωσεν, ἀποτελοῦν τὸ κύκνειον ἄσμα αὐτοῦ καὶ τὴν ὑστάτην ὑπηρεσίαν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἔπεσε δ' οὕτω ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ καθήκοντος. Κλίνωμεν εὐλαβῶς γόνυ πρὸ τῆς σεπτῆς σοφοῦ τοῦ μεγάλου καὶ διαπρεπεστάτου Πρωθιεράρχου».

Ἀμέσως δ' εἶτα οἱ συνοδικοὶ σύεδροι κατελήθοντες εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ ἁγ. Ἀνδρέου ἔψαλαν τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ μεταστάντος Πρωθιεράρχου, συνεχίσαντες δὲ μετὰ τοῦτο τὴν σύσκεψιν καθώρισαν τὰ τῆς κηδείας καὶ τὰ τῆς Τοποτηρητείας κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου κεκανονισμένα, ἀπεφασίσθη δ' ὅπως περὶ ὥραν 11 τῆς ἐπιούσης, Σαββάτου, συνέλθῃ ἡ Ἱ. Σύνοδος εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐν τῷ μεταξύ ἀφικομένου Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου, ἡ κηδεῖα τοῦ μεταστάντος γελνῆ τῇ 10.30' τῆς 24 Μαΐου, Τρίτης, πάντων τῶν ἱεραρχῶν κατὰ τε τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν καὶ κατὰ τὴν ἐκφορὰν περιβεβλημένων σύμπασαν τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτῶν στολήν, τὰ καθήκοντα τελετάρχου ἀνατεθῶσιν εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Σύρου, καὶ διακοπῶσι ἐπὶ δεκαήμερον αἱ συνοδικαὶ ἐργασίαι. Ἐπίσης ἀπεφασίσθη, ὅπως μετὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν τῆς αὔριον καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας τελεσθῶσι καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἐπιμνημόσυνοι δεήσεις.

Μετὰ τοῦτο ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐξέδωκε διὰ τοῦ τύπου τὰ ἀκόλουθα ἀνακοινωθέντα:

«Πρὸς τὸ εὐσεβὲς Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μετὰ βαθυτάτου ἄλγους ἀναγγέλλει τὴν πρὸς Κύριον ἀποδημίαν τοῦ Προέδρου αὐτῆς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ. Τὸ κενὸν τὸ δημιουργηθὲν διὰ τῆς ἀποδημίας αὐτοῦ εἶνε δυσαναπλήρωτον. Ἡ Ἐκκλησία πένθει τὸν ἄξιον αὐτῆς Πρωθιεράρχην καὶ τὸ εὐσεβὲς ἑλληνικὸν ἔθνος τὸν μέγαν Ἐθνάρχη. Τὸ σεπτὸν σκῆνος αὐτοῦ θὰ ἐκτεθῇ ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ εἰς προσκύνημα μέχρι τῆς ὥρας τῆς κηδείας

αὐτοῦ, ὁρισθείσης διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην 24ην μεσοῦντος μηνὸς καὶ ὥραν 10.30' π. μ.».

«Κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῆς σοφοῦ τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ στεφάνους θὰ καταθέσουν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα. Πάντες οἱ ἐφιέμενοι, ὅπως καταθέσουν στέφανον, παρακαλοῦνται, ὅπως τὸ ἀντίτιμον τούτου καταθέσουν ἐπ' ὄνοματι τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσης ἡμῶν Φρειδερίκης ὑπὲρ τῶν ἀνταρτοπλήκτων, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ὁ ἐκλιπὼν Πρωθιεράρχης ἔτι ζῶν ἀμέριστον ἐπεδείξατο τὸ στοργικὸν πατρικὸν αὐτοῦ ἐνδιαφέρον».

Ἐν τῷ μεταξύ, συντελεσθείσης τῆς ταριχεύσεως τοῦ νεκροῦ, καθ' ὄλην τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς ἀνεγινώσκετο περὶ τὸ σκῆνος ὑπὸ κληρικῶν ἡ Ἀγία Γραφή, τῇ δὲ πρωτῆ τοῦ Σαββάτου ἀνεκομίσθη ἡ σορὸς εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἐνθα κατόπιν, ἱεουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλείας Γερμανοῦ, ἐτελέσθη ἡ Θεία Λειτουργία καὶ μετ' αὐτὴν Τρισάγιον, ὅπερ ἐψάλλετο καθ' ἐκάστην πρωΐαν τε καὶ ἑσπέρας, χοροστατοῦντος ἀρχιερέως. Ἐπιμνημόσυνοι δεήσεις ἐγίνοντο καθ' ἐκάστην καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἐκατέρωθεν τοῦ φερέτρου Ἰσαντο ἐναλλασσόμενοι μέχρι τῆς κηδεύσεως τοῦ σκῆνους δύο ἀρχιμανδρίται καὶ δύο τοῦ ἐγγάμου ἐνοριακοῦ κλήρου.

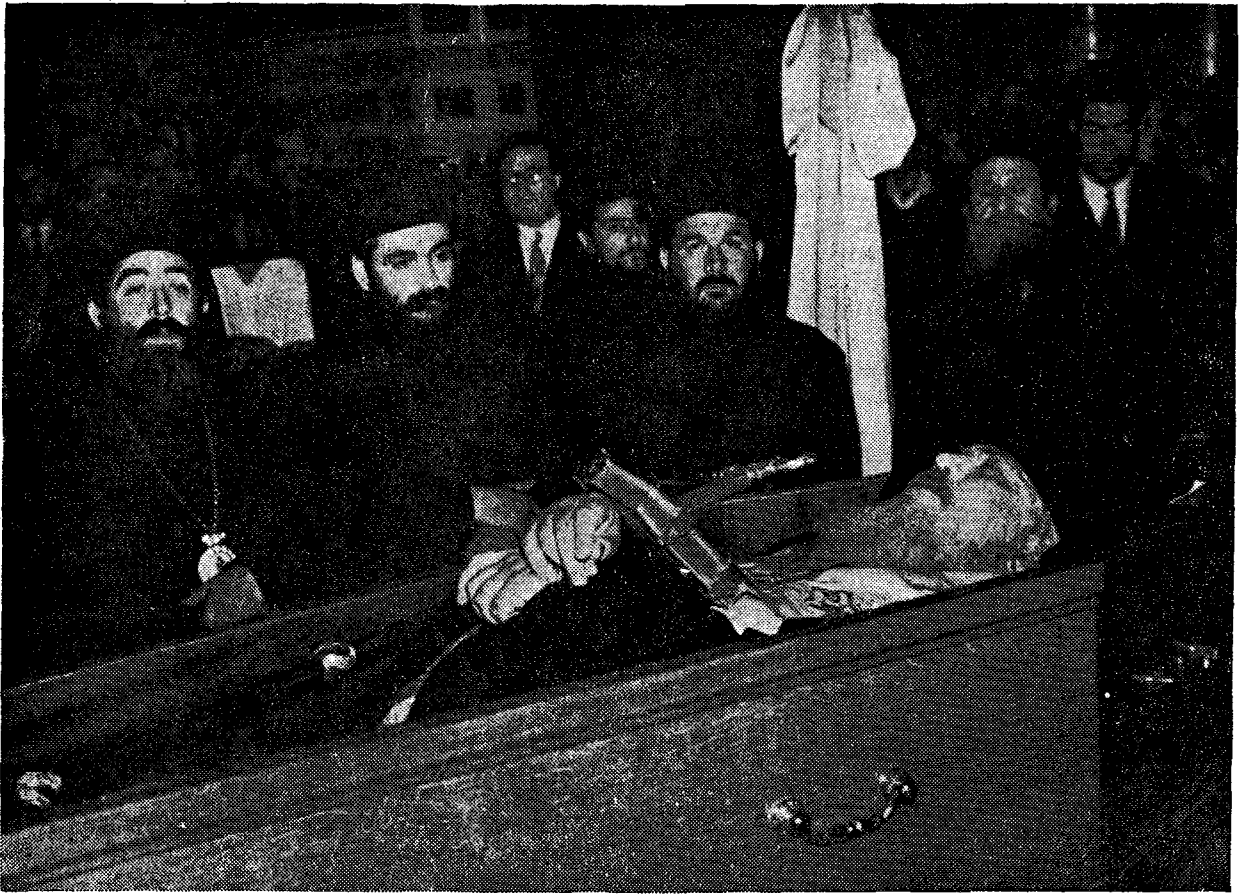
Τῇ 22, Κυριακῇ, τὴν θείαν μυσταγωγίαν ἐτέλεσεν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς Ἰάκωβος, κατ' αὐτὴν δ' ὠμίλησε περὶ τοῦ μεταστάντος ὁ ἱεροκήρυξ τοῦ ναοῦ Πανσο. Ἀρχιμ. Χριστοφόρος.

Τῇ 23, Δευτέρᾳ, ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ ἱεουργήσεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνιας Χρυσόστομος, κατ' αὐτὴν δ' ἔψαλεν ἐμμελέστατα ὁ παιδικὸς χορὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

Αὐθημερόν περὶ ὥραν 4 μ. μ., προσελθὼν εἰς τὸν ναὸν ὁ ἐξοχ. πρεσβευτῆς τῆς Μεγ. Βρετανίας μετὰ τῆς συζύγου του, κατέθεσεν ἐπὶ τῷ νεκρῷ δύο στεφάνους, τὸν μὲν ἐκ μέρους τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, τὸν δὲ ἐκ προσώπου τοῦ κ. Τσώρτσιλ, φέροντα τὴν ἐπιγραφὴν «Εἰς ἀνάμνησιν τῶν κοινῶν ἀγῶνων». Τὰς Α.Ε. ὑπεδέχθησαν ἐν τῷ ναῷ οἱ Σεβ. Μητροπολίται Σύρου καὶ Ἐδέσης μετὰ τοῦ θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ταλαντίου.

Μετ' ὀλίγον, περὶ ὥραν 5, ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης κ. Γ. Μελάς, ἐλθὼν εἰς προσκύνησιν τοῦ νεκροῦ, προσεφώνησεν αὐτὸν ἐκ μέρους τῆς ὀργανώσεως Ε.Ο.Χ.Α., ὑπομιμνήσκων τὴν κοινὴν ἐν αὐτῷ συνεργασίαν. Τὸ αὐτὸ συγχρόνως ἔπραξε καὶ ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Σπ. Μελάς, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Ε.Ο.Χ.Α.

Μετὰ δὲ τὸ Τρισάγιον τῆς 6 μ.μ. τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ διαδεχθεὶς τὸν ἀοιδίμον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κορινθίας Σεβ. Μητροπολίτης Κορινθίας Μι-

ΤΟ ΣΕΠΤΟΝ ΣΚΗΝΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΝ ΤΩ, ΝΑΩ,

χαήλ, ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς τελευτῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀφικόμενος ἐκ Κορίνθου μετ' ἀντιπροσωπείας τῆς πόλεως, ἐτέλεσε Τρισάγιον ἐπὶ τῷ μεταστάντι, μεθ' ὃ προσφωνῶν τὸν προκάτοχόν του ἐν βαθείᾳ συγκινήσει, ἐν ἀποστροφῇ «πρὸς τὴν πεφλημένην ψυχὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ», εἶπεν, ὅτι ἐπὶ τῇ πρὸς Κύριον ἐκδημίᾳ του πενθεῖ διὰ τὴν ἀπώλειάν του ἡ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία Κορίνθου, ὑπὲρ τῆς ὁποίας τόσους κατέβαλε μόχθους καὶ τόσους ἔχυσεν ἰδρώτας· ἐξάρτας δὲ τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος κατὰ τὸ διάστημα τῆς κατοχῆς καὶ μετέπειτα μεγάλας ὑπηρεσίας τοῦ μεταστάντος, ἐδήλωσεν «δὲν θά σε λησμονήσωμεν, ἀλλὰ πάντοτε εἰς τὰς πρὸς Κύριον ἐντεύξεις μίς θά μνημονεύωμεν τοῦ ἀνόματός σου».

Ἀφ' ἧς ἡ σορὸς τοῦ μεταστάντος ἀπετέθη ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ, καθ' ἑκάστην χιλιάδες πιστῶν ἀπὸ πρώτας μέχρι τῆς 11 νυκτερινῆς προσήρχοντο πρὸς προσκύνησιν.

Ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ἐψάλη τῇ πρώτῃ τῆς Τρίτης (24) ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, φέροντος μέλαν περιβραχιόνιον, χορο-

στατοῦντος τοῦ προεδρεύοντος τῆς Ἱ. Συνόδου Σεβ. Διδυμοτείχου Ἰωακείμ, περιστοιχουμένου ὑπὸ τῶν συνοδικῶν συνέδρων. Παρήσαν ἐν τῷ ναῷ ὁ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, βουλευταί, τὰ διπλωματικὸν σῶμα καὶ πᾶσαι αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαί. Οἱ ἐκ τῶν ἐπισήμων μὴ δυνάμενοι νὰ παραστῶσιν ἐν τῷ ναῷ, ἔνεκα τῆς στενότητος τοῦ χώρου, ἐπλήρουν τὴν πρὸ τοῦ ναοῦ πενθίμως διακεκοσμημένην πλατεῖαν.

Κατ' ἐντολὴν τῆς Ἱ. Συνόδου τὸν ἀκόλουθον ἐπικήδειον λόγον εἶπεν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν συνέδρων Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου Εἰρηναῖος:

«Ἐν χειρὶ Κυρίου ἐξουσία τῆς γῆς
καὶ τὸν χρήσιμον ἐγείρει εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς».
(Σοφ. Σειρὰχ 10, 4)

«Ἐπεσε προῶρας ὁ δυνατὸς εἰς τὴν σύλληψιν, τὴν σκέψιν καὶ τὴν δράσιν, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνοῦ καὶ ἡ Ἐκκλησία, οἱ ἄρχοντες καὶ ὁ λαὸς θρηνοῦν διὰ τὸν θάνατόν του ὡς μεγάλην ἔθνικὴν ἀπώλειαν. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι θεῖος καὶ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς. Τὸ πνεῦμά της ἀνθίξει ὡς ἀγάπη καὶ

δικαιοσύνη και είναι ὁ βαθύτερος σκοπὸς τῆς Ἱστορίας. Ὅσοι ἐνστερνίζονται τὸ πνεῦμά της, αἰσθάνονται τὴν ζωὴν ὡς χρέος και τὴν ἐλευθερίαν ὡς δημιουργὸν δυνάμιν, ὡς θυσίαν τοῦ ἑνὸς χάριν τῶν πολλῶν. Τὸ πνεῦμα τοῦτο χαρακτηρίζει τοὺς διακεκριμένους ἡγέτας τῶν λαῶν. Ἐντεῦθεν ἡ ἀπώλειά των, ὁ θάνατός των, συγκλονίζει βαθέως τὴν λαϊκὴν ψυχὴν. Εἶναι περίλυπος ἡ ψυχὴ τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος διὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δαμασκηνοῦ, διότι ὑπῆρξεν ἕνας ἐκ τῶν ἰσχυρῶν και μεγαλεπιβόλων ἡγετῶν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας και τοῦ ἔθνους.

Ἐκ γονέων εὐσεβῶν γεννηθεὶς ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος, ἀνετράφη ἐντὸς τῶν ἱερῶν παραδόσεων τοῦ Γένους. Τὸ περιβάλλον τῆς παιδικῆς του ἡλικίας καθόριζε μία ἐπιβάλλουσα ἱερατικὴ φυσιογνωμία, αὐτὴ ἐβάρυνεν εἰς τὴν ψυχὴν του, ὅπως ἀκολουθήσῃ τὸ στάδιον τῆς ἱεροσύνης. Ἀνήσυχος εἰς τὰς ἐπιδιώξεις του, ἐπεράτωσε τὰς σπουδὰς δύο σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου, τῆς Νομικῆς και τῆς Θεολογίας. Δὲν ἀνέμενε πολὺ νὰ ἀνέλθῃ τὰς βαθμίδας τῶν μεγάλων ἀξιωματῶν τῆς Ἐκκλησίας. Νεώτατος ἀνεδείχθη μητροπολίτης Κορινθίας. Ἡ ἐπιβολὴ του, τὸ κύρος του, δὲν ἐβράδυναν νὰ σημειωθοῦν βαθέως εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ποιμνίου του. Ἡ εὐφυΐα του, ἡ καλωσύνη του, ἡ δραστηριότης του συνήραπον κάθε συνομιλήτην. Εἰς μεγάλας κρισίμους στιγμὰς τῆς ζωῆς δὲν καταβάλλετο, ἀλλ' ἀντιμετώπιζε με ἡρωϊκὴν θέλησιν τὰς δεινὰς περιστάσεις και ἐξήρατο νικητὴς τῶν μεγάλων και ἀνυπερβλήτων ἐμποδίων. Ἡ μεγάλη καταστροφὴ και ἐκθεμελίωσις τῆς Κορινθοῦ συνεπέει φοβερῶν σεισμῶν τὸν ἀνέδειξεν ἀγωνιστὴν και ἡγέτην πλήρη πίστεως και ἐλπίδος ὡς πρὸς τὴν ἀναθεμελίωσιν και ἀνάστασιν τῆς καταστραφείσης πόλεως. Ὡς πρόεδρος μεγάλης ὀργανώσεως ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ και ὁ νοῦς τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς ἀνοικτομῆσεως. Ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ἡγέται πάσης ἀποχωρήσεως ἐκεῖνον ἀνεγνώριζον ὡς τὸν ἐμπνευσμένον και εὐμέθοδον ἐπινοητὴν κίθε πρακτικοῦ μέτρου διὰ τὴν ἀναδημιουργίαν τῆς ἱστορικῆς πόλεως. Ἡ εἰς Ἀμερικὴν μετάβασις του διὰ τὸν μέγαν τοῦτον σκοπὸν ἐμαρτύρει τὴν βαθεϊαν πίστιν του ὡς πρὸς τὴν εὐδωσιν τοῦ μεγαλουργοῦ σχεδίου. Ἡ Ἀκαδημία ὡς ἔπαθλον τῶν μόχθων του, ὡς ἐπιβράβευσιν τῶν προσπαθειῶν του, τοῦ εἶχεν ἀπονεύσει βραβεῖον ἀρετῆς και αὐτοθυσίας.

Δι' ὅλα τὰ μέγала ἐκκλησιαστικοεθνικὰ ζητήματα, πού ἀπτησχόλουν τὰς κυβερνήσεις και τὴν Ἐκκλησίαν ἐν γένει, ἔπρεπε νὰ δίδεται ἡ γνώμη του, ἡ συμβουλή του. Ὅταν ἐκρίθη ὡς ἐθνικὴ ἀνάγκη ἡ ἐξομάλυνσις ἀντιθέσεων τῶν ὁμογενῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὁ Δαμασκηνὸς ὑπῆρξεν ἡ προέχουσα ἐκκλησιαστικὴ φυσιογνωμία, ἡ ὁποία με τὴν σοφίαν της, τὴν πολιτικὴν ἀγχινοίαν της παρεῖχε τὰς ἐλπίδας τῆς διευθετήσεως τῶν προβλημάτων τῆς εἰρηνεύσεως και τῆς ἀναδείξεως τῆς δοθιδοῦς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὡς ἰσχυροτάτου ἐθνικοῦ παραγοντος πρὸς διαφύλαξιν τῆς ἐλληνικῆς διανοήσεως τῶν ἀποδήμων ἐκεῖ ὁμογενῶν και πρὸς συντο-

νισμὸν τῶν ἐνεργειῶν των εἰς τοὺς μεγάλους σκοποὺς τῆς Ἑλλάδος. Ὁ ἀείμνηστος Δαμασκηνός, καθ' ὑπόδειξιν τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως, ὠρίσθη ὡς Ἐξαρχος και ἀπεσταλμένος τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Ἐκεῖνος ἔφερεν εἰς πέρας τὸ ἐπίμοχθον ἔργον τῆς συμφιλιώσεως. Διὰ τῆς ὑποδείξεως τοῦ νῦν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὡς Ἀρχιεπισκόπου τῶν δοθιδοῦς ἐλλήνων τῆς Ἀμερικῆς, ἐνημόνισε τὰς ἀντιμαχομένας μερίδας και ὑπέταξεν εἰς ἕνα πνεῦμα ἐνότητος, εἰς ἕνα συντονισμὸν προσπαθειῶν ὅλους, εἰς τρόπον ὥστε ἡ περαιτέρω ἐμφάνισις τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς νὰ ἀποτελῇ δυνάμιν ἠθικὴν, βαρύνουσαν εἰς τὴν ζωὴν τῆς μεγάλης ἀμερικανικῆς συμπολιτείας και ἀποτελοῦσαν τίτλον τιμῆς και δόξης διὰ τὴν μητέρα Ἑλλάδα.

Ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός ἐκράτησεν ἀπαρμειωτον τὸ κτηθὲν κύρος του ἐν μέσῳ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ και εἰς τὴν συνείδησιν τῶν συναδέλφων του και τῶν ἀνδρῶν τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας τοῦ τόπου ὑπελογίζετο ἡ πλήρης σοφῆς ἐμπειρίας προσωπικότης του. Ἡ ἀνάδειξις του εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον ἦτο ἡ πραγματοποιήσις τῶν σκοπῶν τῆς σταδιοδρομίας του ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ὅλαι αἱ προκύψασαι ἀνωμαλῖαι ὑπερεβλήθησαν, τὰ δὲ φοικτὰ γεγονότα τῆς κατοχῆς δὲν ἐλύγισαν τὴν ψυχὴν του. Κατὰ τὰς φοικτὰς ἐκεῖνας ἡμέρας τῆς κλάσεως, ἡ φυσιογνωμία τοῦ ἐλλήνου Ἀρχιεπισκόπου ἦτο ὁ ζωντανὸς ἐλληνικὸς παλμός, ἡ μόνη ἐθνικὴ γνησία ἀρχή, πού ἐξεδηλοῦτο ὡς διαμαρτυρία κατὰ τῶν πιέσεων, κατὰ τῶν βανδαλισμῶν τοῦ ἀνοικτήμονος κατακτητοῦ, πού ἐνεφανίζετο ἀκόμη ὡς πρόνοια και στήριγμα και ἐλπίς τοῦ χαροπαλαίοντος ἐλληνικοῦ λαοῦ. Οἱ ἡρώισμοί του, πού διεγορφοῦντο εἰς τὰς φλογεράς ἐγκυκλίους του πρὸς τὸν ἐλληνικὸν λαόν, οἱ εὐθαρσεῖς λόγοι του ἐνώπιον τοῦ δυνάστου κατακτητοῦ, διὰ νὰ σώξῃ ἀπὸ τὰς αἰμοσταγεῖς χεῖρας τοὺς μελλοθανάτους ἐλλήνας ἀδελφούς, συνεχίνουσαν πολλάκις τὴν σκληρότητα τῆς ψυχῆς και αὐτοῦ τοῦ τυράννου. Καὶ ὅταν ἡ σκοπιμότης τῆς στρατιωτικῆς βιρείας διοικήσεως τοῦ κατακτητοῦ ἀπῆτει νὰ θανατώη ἕλληνας ἀδελφούς, διὰ νὰ κρατῆται ὁ εὐγενῆς και ἡρωϊκὸς ἐλληνικὸς λαὸς ὑπὸ φόβον δουλικόν, διὰ νὰ πνίγεται κάθε ἐλεύθερον σκίσημα τῆς πονεμένης ψυχῆς του, δὲν ἐδίσταζεν ὁ ἡρωϊκὸς Πρωθιεράρχης νὰ ἐπιδίδη εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τυράννου Διοικητοῦ κατάλογον ὀνομάτων κληρικῶν πρὸς θανάτωσιν, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων ἐσημειώετο ὡς πρῶτον τὸ ἰδικὸν του ὄνομα.

Ἡ ἡρωϊκὴ του στάσις και δράσις κατὰ τὴν κατοχὴν τὸν ἐνεθρόνισε βυθύτατα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ, τὸν ἀνεδείκνυεν ἀληθινὸν ἡγέτην, πού συνεμερίζετο τὸν πόνον και τὴν ἀγωνίαν τοῦ ποιμνίου του. Ἡ φωνὴ του και αἱ ἐκκλήσεις του πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς ὁμογενεῖς, τοὺς κατόχους ὀλικῶν ἀγαθῶν, ὅπως προσέλθουν ἀρωγοὶ κατὰ τὰς κρισίμους ἐκεῖνας στιγμὰς πρὸς περισυλλογὴν, πρὸς περίθλασιν και διάσωσιν χιλιάδων ἐλληνοπαίδων ἀπὸ τὸν ἐκ πείνης θάνατον, συνεχίνουσαν βυθύτατα τοὺς ὁμογενεῖς, και ἡ καλωσύνη

του, η πατρική του στοργή δια τῶν ἑκατομμυρίων, πού ἔσταλλον προθύμως ὅλοι οἱ δυνάμενοι εἰς τὸ ταμείον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἴδρυνε τὴν φιλανθρωπικὴν ὁργάνωσιν Ε.Ο.Χ.Α., ὅπου χιλιάδες δυστυχῶν ἑλλήνων εὐρισκόν ἀνακούφισιν καὶ παρηγορίαν μέσα εἰς τὰς πονεμένας ψυχὰς των. Ὁ Κύριος, εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ὁποίου εἶναι ἀποτεθειμένη ἡ ἐξουσία τῆς γῆς, εἶχεν ἐγείρει τὸν ἀείμνηστον Δαμασκηνὸν ὡς τὸν χρήσιμον εἰς τὸν κατάλληλον καιρὸν ἐπὶ τῆς ἐξουσίας αὐτῆς, ὡς λέγει ὁ σοφὸς Σειράχ.

Διὰ τοῦτο, ὅταν ἀργότερον ἐθραύσθη ἡ δύναμις τοῦ κατακτητοῦ καὶ διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ὀπλων τῶν συμμάχων καὶ τῆς συμπαραστάσεως ὑπολειμμάτων ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἠναγκάσθη ὁ ἐχθρὸς νὰ ὑποστείλῃ τὰς σημαίας του ἐκ τῆς ἱερᾶς Ἀκροπόλεως καὶ ἠττημένος νὰ ἐκκενώσῃ τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς πατρίδος, τότε καὶ ὁ λαὸς καὶ ἀπαξάπαντες οἱ πολιτικοὶ ἠγέται τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν συμμάχων ἀπέβλεψαν εἰς τὸν Ἀείμνηστον ὡς τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ προστῆ τῆς σταθερᾶς ἀνασυντάξεως τῶν πολιτικῶν δυνάμεων τοῦ κράτους. Τόσον τὸ κύρος του ἠκτινοβόλει γύρω του, ὥστε ἐκεῖνος ἐκλήθη ὡς ὁ προσωρινὸς ἀρχηγὸς τοῦ κράτους, ὡς ἀντιβασιλεὺς τῆς ἑλληνικῆς πολιτείας, διορισθεὶς προθύμως εἰς τὴν ὑπερτάτην ταύτην πολιτικὴν θέσιν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου ἠρωϊκοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου τοῦ Β'.

Ἡ ἀναδημιουργία τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς χώρας παρουσίασε προβλήματα ἀκανθωδέστατα. Τὸ κράτος ἄνευ ἰδίων οικονομικῶν, ἄνευ ἰδίου ἐπαρκοῦς στρατοῦ, φαίνεται περιοσώτερον ὡς σχῆμα καὶ ὀλιγοτέρον ὡς ζωὴ καὶ δύναμις πειθαρχίας. Ὡσεὶ μὴ ἤρχοντο αἱ ποικίλαι δυσχέρειαι τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς, κώλυμα θλιβερώτατον εἰς τὴν ἀνασύνταξιν τῆς χώρας ἐνεφανίσθη μία ἔνοπλος ἀντίστασις ἀναρχικῶν ἑλληνικῶν συγκροτημάτων, τὰ ὁποῖα ὑπὸ ψευδῆ συνθήματα προβαίνουν ἀκόμη εἰς λεηλασίας, εἰς δολοφονίας καὶ ἐρημώσεις ὀλοκλήρου τοῦ τόπου. Τὸ ἐγκληματικώτερον ἢ ἀποφασίς κομμουνιστικοῦ συνεδρίου, πὺν ζητεῖ νὰ ἀποσπάσῃ τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν ὠραίαν πρωτεύουσάν της, τὰς αἰματοβαμμένας μὲ ἀφθονον ἑλληνικὸν αἷμα καὶ βεβαιωθείσας ὡς ἀναφαίρετον τμῆμα τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν θριαμβευτικὴν πορείαν ἐντὸς αὐτῶν στρατηλάτου νικητοῦ ἑλλήνος βασιλέως, πὺν ζητεῖ ἀκόμη νὰ τὰς ὑποτάξῃ, φρίζατε οὐρανοί!, ὑπὸ τὴν πολιτικὴν ἡγεσίαν προαιωνίου ἀνθελληνικῆς ἐχθρικῆς χώρας, αὐτὸ τὸ ἐγκληματικὸν κίνημα ταλαιπωρεῖ ἀδίκως μέχρι σήμερον τὸ εὐγενὲς ἡμῶν ἔθνος, διὰ νὰ ἐπιβάλλῃ ἀξιώσεις, πὺν ἀνατρέπουσιν τὴν ἐνδοξον καὶ μεγάλην ἱστορίαν του, τὴν ὑποστασίαν του, τὸν ὑψηλὸν καὶ χαρούμενον πολιτισμὸν του.

Ἡ χριστιανικὴ πίστις καὶ τὸ ρωμαλεόν πολιτικὸν φρόνημα τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου δὲν ἐκάμφθησαν, ὅταν καὶ πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς ἀντιβασιλείας ἐξεδηλώθη τὸ ἀπαίσιον κομμουνιστικὸν κίνημα ἐντὸς τῆς πρωτεύουσῆς ὡς σειρὰ φρικτῶν καὶ ἀνηκούστων κακουργιῶν κατὰ ἀθῶων ἑλλήνων πο-

λιτῶν. Ἡ ἀνδρεία τοῦ ὀλιγαρίθμου ἑλληνικοῦ καὶ ἀγγλικοῦ στρατοῦ, ἡ γενναιότης καὶ αὐτοθυσία τοῦ σώματος τῆς χωροφυλακῆς καὶ ἀστυνομίας πόλεων ἔκαμψαν καὶ διεσκόρπισαν τὰ στίφη τῆς καταστροφῆς. Ἀλλὰ καὶ ἀργότερον, ὅταν ὁ ἀείμνηστος περιεβλήθη τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀντιβασιλείας, τὴν διεχειρίσθη μὲ σοφίαν καὶ εὐστροφίαν πνεύματος, ὥστε ἡ προσωπικότης του, ὡς ἐπιβάλλουσα πολιτικὴ φυσιογνωμία, ἤρχισε νὰ χαράσσεται βαθέως εἰς τὰς ψυχὰς τοῦ πολιτικοῦ καὶ διπλωματικοῦ κόσμου ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ὡς ἀντιβασιλέως αἱ πολιτικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας ἐκρατήθησαν εἰς ἓνα ρυθμὸν ἀνασυντάξεως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ βεβαιώνεται ἐκάστοτε ἡ κρατικὴ ἐξουσία καὶ νὰ βαδίζῃ ἀνεμπόδιστως εἰς τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς πολιτικῆς μορφῆς, τὴν ὁποίαν οἱ πολιτικοὶ καὶ οἱ ἔνδοξοι πολεμικοὶ ἀγῶνες εἶχον ἀναστηλώσει εἰς πολιτιστικούς ρυθμοὺς τῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀντιβασιλείας τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου, ὑπῆρξεν ἡ παρ' αὐτοῦ καθοδήγησις τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς χώρας εἰς τὸν κοινωβουλευτισμὸν. Πᾶσα ὑπόδειξις, ὅθενδήποτε προερχομένη κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας, ἐσταθμίζετο αὐστηρῶς ἀπὸ τὴν πολιτικὴν του σύνεσιν, ἀνεκρίνετο κατὰ τὰς συνεπειὰς της ἀπὸ τὴν ὀρθοφροσύνην του, ἡ ὁποία τὸν ἀνεδείκνυεν ὑπέροχον εἰς τὰς πολιτικὰς του κρίσεις καὶ ἀποφάσεις. Ἡ ἀπόκλισις του τυχὸν πρὸς μίαν οἰανδήποτε πολιτικὴν μερίδα θὰ ἐκινδύνευε νὰ γεννήσῃ τραγικὴν πολιτικὴν ἀναστάτῳσιν. Ἡ εἴσοδος τῆς χώρας εἰς τὸ δημοψήφισμα καὶ τὰς ἐκλογὰς καὶ ἡ ἐμφάνισις τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς χώρας ὡς πλήρους λειτουργίας ἐλευθέρων πολιτικῶν θεσμῶν ὑπῆρξεν ἓνας ἐκ τῶν ἄθλων τῆς ἀντιβασιλείας τοῦ μεγάλου νεκροῦ. Τοῦτο εἶχεν ἀναγνωρίσει ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, ὅταν τοῦ ἀπένευμε τὸ ἀνώτατον ἑλληνικὸν παράσημον, τὸν Μεγαλόσταυρον τοῦ Σωτήρος, ἀντὶ τῶν μεγάλων ὑπηρεσιῶν του εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς χώρας.

Ἀλλὰ καὶ οἱ μεγάλοι σύμμαχοι καὶ συμπαραστάται τῆς δοκιμαζομένης Ἑλλάδος δὲν ὑπετίμων τὰς πολιτικὰς ἀρετὰς τοῦ Ἀειμνήστου. Ἀλλ' ὅταν αἱ ἀνάγκαι τῆς χώρας του τὸν ὠδήγησαν ὡς ἀντιβασιλέα νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν πρωτεύουσάν της Μεγάλης Βρετανίας, ἡ ἐξέχουσα φυσιογνωμία του ἐσημειώθη εἰς τὴν συνείδησιν τῶν μεγάλων πολιτικῶν της καὶ ἡ κυβέρνησις τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου καὶ ὁ βασιλεὺς του, διαδηλοῦντες τὴν ἐκτίμησιν των πρὸς τὸ πρόσωπόν του, τοῦ ἀπένευμαν ἰδιαίτερας διακριτικὰς τιμὰς καὶ παράσημα καὶ συνεδέθησαν οἱ περισσότεροι πρὸς αὐτὸν διὰ προσωπικῆς φιλίας. Ἀλλὰ καὶ ἀργότερον, κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς ἀντιβασιλείας, μὲ τὴν θριαμβευτικὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β' εἰς τὴν χώραν, οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς μεγάλης ἀμερικανικῆς συμπολιτείας, πὺν ἐβάστασε μετὰ τὴν μεγάλην Βρετανίαν καὶ βαστάζει τὰ βάρη τῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους, τοῦ ἀγωνιζομένου ἠρωϊκῶς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας του καὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ κόσμου, καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Γαλλίας καὶ ἄλλων εὐρωπαϊκῶν ἔθνων, διαδηλοῦντες

τὴν ἐκτίμησίν των πρὸς τὸν ἀοίδιμον Ἀρχιεπίσκοπον, ἐπεσκέπτοντο αὐτὸν κατ' ἴδιαν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ δὲν ἐθεώρουν περιττὸν νὰ ζητοῦν τὴν γνώμην του ἐπὶ ἰδιαιτέρων ἐθνικῶν ζητημάτων, σχετικῶς πρὸς τὴν πορείαν τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ ἀοίδιμος Πρωθιεράρχης τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας Δαμασκηνὸς δὲν ἐνόμιζεν, ὅτι εἶχεν ἱκανοποιήσει πλήρως τὰς εὐγενεῖς του φιλοδοξίας, ἀποσυρθεὶς εἰς τὸ κύριον μέλημά του, εἰς τὰ ἀρχιερατικά του καθήκοντα· ἐπιλοδοῦσε νὰ ὀργανώσῃ πάσας τὰς δυνάμεις τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ τὴν ἐμφανίσῃ γόνιμον καὶ δημιουργικὴν εἰς τὰ ἐδάφη τῆς πνευματικῆς τῆς δικαιοδοσίας. Καὶ ἡ ἴδρυσις τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ ἡ ἀνασύνταξις τῶν οικονομικῶν δυνάμεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ στοργικὸν ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἐξεδήλωσε μὲ θεομὴν ἀγάπην καὶ καλωσύνην μεγάλην ὑπὲρ τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς του, ὑπῆρξεν ἐκδηλώσεις τῆς πιστεῶς του εἰς τὴν μεγάλην ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν ἀπέκλινε πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πράξεων, ἐὰν ἐρρῦθμιζε τὰς σκέψεις τῆς ἐνεργείας του, κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ ἐφαίνετο κυριαρχοῦσα ἡ πολιτικὴ ἀπόχρωσις εἰς τὰς σκέψεις του, εἰς τὰ βουλευμάτα του, τοῦτο δὲν ἐμείωνε τὴν προσωπικότητά του, ἀλλ' ἀντιθέτως τὸν ἐτοποθέτει βαθύτερον εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ πολιτικοῦ καὶ διπλωματικοῦ κόσμου. Ἡ μορφή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ ἔχει σημεῖώσει φωτεινὰς σελίδας εἰς τὴν σύγχρονον ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐξετιμᾶτο βαθύτατα ἀπὸ τοὺς ἡγέτας τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἑτεροδόξων τοιούτων. Ἡ πρόωρος ἀπώλειά του ἀφίνει μέγα κενὸν εἰς τὰς τάξεις τῆς Ἱεραρχίας. Ἡ μετὰ τούτης συγκινήσεως παρακολούθησις τοῦ σεπτοῦ σκήνου του εἰς τὸν τάφον εἶναι μία αὐταπόδεικτος μαρτυρία τῆς ἀξίας τοῦ ἱεροῦ προσώπου του.

Ὁ Κύριος διὰ τοῦ τιμίου αἱματός Του ἴδρυσεν τὴν Ἐκκλησίαν των. Ἡ Ἐκκλησία ὀδηγεῖ τὸν λαὸν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν μεγάλων εὐθυνῶν τῆς ζωῆς, εἰς τὴν ἀνάληψιν μόχθων πρὸς δημιουργίαν παντὸς εἶδους ὕλικῶν καὶ πνευματικῶν ἀξιών, ὀδηγεῖ ἀκόμη εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς δικαιοσύνης, εἰς τοὺς σταυροὺς καὶ τὰ μαρτύρια ὑπὲρ τῶν ἀγίων ὑποθέσεων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐκπορεύεται ἡ δόξα καὶ ἀκτινοβολεῖ τὸ μεγαλεῖον τῶν λαῶν. Τὸ ἔθνος, πλαισιωμένον μὲ τὸν θεσμὸν τῆς βασιλείας του, ὡς βαθείας ἱστορικῆς καὶ ἱεραῆς ἀκόμη κληρονομίας, ὡς συνεχούσης καὶ ἐμπνεούσης κοσμικῆς ἀρχῆς, μὲ τοὺς πολιτικούς δημοκρατικούς του θεσμούς, ὀδεύει ἀνευ κλονισμῶν κατὰ τὴν ἐκπολιτιστικὴν πορείαν τῆς ἱστορίας του, ὅταν στηρίζεται ἐπάνω εἰς τὴν ἀγίαν του Ἐκκλησίαν. Ἡ Ἐκκλησία του εἶναι τὸ ἑλληνοχριστιανικὸν πνεῦμα, πὺν ἀνθίζει εἰς ὀραίας μορφὰς πολιτισμοῦ τῆς.

Ἡ Ἐκκλησία ἐντὸς τοῦ ἔθνους εἶναι ἡ ἐγγύησις τῆς αἰωνίας ἐνδόξου πνευματικῆς πορείας του ἐντὸς τῆς μεγάλης του ἱστορίας.

Ὁ Κύριος ἄς ἀναδείξῃ Ἡγούμενον ἱκανὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ του, ἀντάξιον διαδόχον τοῦ ἀποικομένου ἐκλεκτοῦ ἑλληνοῦ ἱεράρχου. Τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ τὴν ψυχὴν ἀνάπαυσον, Κύριε, εἰς τὰς σκηνάς τῶν δικαίων καὶ ποιήσον τὴν μνήμην του ἀγῆρω καὶ αἰωνίαν».

Μεθ' οὗ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἀλ. Διομηδης εἶπεν ἐκ μέρους αὐτῆς τὸν ἀκόλουθον λόγον:

«Ἡ ἱστορία κατέστησεν ἤδη κτῆμά της ἑσαεὶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ. Καταλέγεται ἤδη καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν μεγάλων ἐκείνων ἱεραρχῶν τῶν χρόνων τῆς δουλείας καὶ τῆς περιόδου τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας. Ἐν μέσῳ περιβάλλοντος ἐχθρικῆς κατακτῆσεως ὄρθωσαν ὄλοι τοὺς τὸ ἀνάστημά των πρὸς ἄμυναν, ὄχι πλέον τοῦ ποιμνίου των κατὰ πάσης ἐπιβουλῆς, ἀλλὰ τοῦ ἔθνους ὀλοκλήρου κατὰ τῆς ἀπειλοῦσας αὐτὸ ἐξουθενώσεως.

Ἀπτόητος καὶ ἥρεμος ὁ Δαμασκηνός, μὴ φεύγων ποτὲ τὸν κίνδυνον, μὲ σαφῆ ἐπίγνωσιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς, ἧτις ἔλαχεν εἰς αὐτόν, ἔταξεν ὡς σκοπὸν τοῦ βίου του κατὰ τοὺς χαλεποὺς χρόνους τῆς προσφάτου δουλείας, ὅταν ἀμείλικτος ὁ κατακτητῆς ἐπληττε μὲ τὸν θάνατον μυριάδας ἑλλήνων πιστῶν εἰς τὰ ἰδανικά τῆς φυλῆς, πῶς νὰ σώσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὸ ἐκτελεστικὸν ἀπόσπασμα. Ὁμοίως πῶς νὰ καταπραῦνη καὶ νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὰς ἀπορφανιζομένας οἰκογενεῖας τῶν θυμάτων τῆς σκληρότητος ἀπανθρώπου ἐξουσίας.

Ὅσοι εἰργάσθησαν πλησίον του ἐθαύμασαν τὸ θάρρος, τὴν παρηγοσίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν δεξιότητα μὲ τὴν ὁποῖαν, πότε ἀπειλῶν, πότε ἰκετεύων, ἐπετύγγανεν ἄρπάζῃ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Χάρου τοὺς ἐτοιμοθάνατους.

Ἡ ἀκτινοβολία τῆς προσωπικότητός του ἦτο ἀσύνητες καὶ ἐκπληκτικὸν φαινόμενον. Ἡ μαγεία τῆς ἐμφανίσεώς του, ὅταν, ὡς ἐρχόμενος λυτρωτῆς, εἰσῆρχετο εἰς τὰς φυλακάς, εἶχε τι τὸ ὑπερφυσικόν. Ἡ λύπη καὶ οἱ στεναγμοί, ὅταν ἐπεσκέπτετο νοσοκομεῖα ἢ κέντρα τῶν ἐγκαθειργμένων πρὸς σιγμὴν ἀνεστέλλοντο, διότι οἱ νοσοῦντες, οἱ πάσχοντες καὶ οἱ ἀπέλπιδες ἔβλεπον τὴν παραμυθίαν εἰς τὸ πρόσωπόν του καὶ συχνὰ τὴν ἐλπίδα.

Δὲν σβύνει ἀπὸ τὰ μάτια ὅσων παρέστησαν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἡ εἰκὼν τῶν θλιβερῶν θεωριῶν ἀπὸ μαυροφόρες καὶ παιδιὰ, πὺν ἤρχοντο κάθε ἡμέραν νὰ εὔρουν παρηγορίαν, ἴσως δὲ καὶ κάποιαν ἀκτῖνα ἐλπίδος ἀπὸ τὸν ἀπέριττον καὶ ἀκούραστον ρασοφόρον. Παλλόμενος ἀπὸ συγκίνησιν δὲν ἄφινεν ἐν τούτοις ποτὲ νὰ προδώσῃ ἢ φυσιογνωμία του τὴν κατέχουσαν αὐτὸν πολλακίς ἀπελπίσιαν.

Ἀλλὰ δὲν περιόριζεν εἰς αὐτὰ μόνον τὸ ἔργον του. Ἀληθῆς ἐθναρχῆς, ὅταν ἰδίᾳ ἐνεργὸς πολιτικῆ παρέμβασις δὲν ἦτο δυνατὴ εἰς τὴν ὑπὸ κατοχὴν χώραν, αὐτὸς μὲ τὴν μυστικὴν δύναμιν, πὺν προσδίδει εἰς

την κορυφήν τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἰδιότης τῆς, αὐτὸς ἐνεφανίζετο ὡς προστάτης τοῦ δουλωθέντος Γένους, ἐνισχῶν καὶ τὴν ἀντίστασιν, αὐτὸς ἐπεκρινῶν εἴτε μὲ τοὺς ἐχθροὺς, εἴτε μὲ τοὺς ἀναλαβόντας ἔργα περιθάλψεως οὐδετέρους. Ὁ καχύποπτος ἐχθρὸς ἔθεσε τέρμα εἰς κάθε ἐπίσημον αὐτοῦ ἐνέργειαν καὶ τὸν ἀπεμόνωσε μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, ἀσκῶν ἄγρυπνον ἐπ' αὐτοῦ ἐπιτήρησιν.

Ὅταν ὁ κατακτητὴς ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς νίκης τῶν συμμάχων ἀπεχώρησεν, ἀφήνων ὀπίσω του ἀθλιότητα, ἀναρχίαν καὶ ἀπειλήν ἐσωτερικῆς ἀποσυνθέσεως, ἐπικινδυνωδεστέραν τῆς πρώτης, προέβαλεν εἰς τὸ μέσον καὶ ἐπεβλήθη πάλιν τόσον ἀπὸ τὴν κοινήν γνώμην, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν κρίσιν τῶν συμμάχων, ἡ φυσιογνωμία τοῦ Δαμασκηνοῦ. Τὸ δὲ πολιτικόν του αἰσθητήριον, ἡ ἐνάργεια τῆς σκέψεως καὶ τὸ ἐκ γενετῆς διπλωματικὸν του τάκτ, συνέλαβον ἀμέσως τὸ πρόβλημα. Μὲ μετριοπάθειαν, μὲ ἐπινοητικότητα, συνεργαζόμενος ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν συμμάχων, ἐπέτυχεν ν' ἀνορθώσῃ βαθμηδὸν τὸ κύρος τοῦ κράτους, νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τάξιν, ἐν μέσῳ δὲ παθῶν—μοιραίων ἐπακολούθημα τῆς δυστυχίας τῶν σκληρῶν τῶν ἑλλήνων δοκιμασιῶν καὶ τῶν δξυτάτων ἀντιθέσεων—νὰ ὀδηγήσῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸν δρόμον τῆς πολιτειακῆς ὁμαλότητος. Ἡ φωτεινὴ του διάνοια διεγίνωσκε τὰς ψυχολογικὰς καὶ πρακτικὰς δυσχερείας τοῦ ἑλληνικοῦ προβλήματος, ἀλλὰ καὶ τὰ ὄρια τῆς ἐνεργείας του ὡς ἀντιβασιλέως. Μακρὰν κάθε πάθους, προσπαθῶν νὰ διαγνώσῃ τὴν συνισταμένην τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ, χωρὶς ἐπικίνδυνον σπουδὴν ἐχειρίζετο μὲ σταθερότητα πολιτικῶς καὶ διπλωματικῶς, ἔσω καὶ ἔξω, τὴν ἔξουσίαν, ἣν εἶχον ἀναθέσει εἰς αὐτὸν τὸ ἔθνος, ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν μεγάλων συμμάχων. Ὅταν ἡ θέλησις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐξεδηλώθη νομίμως, ἀνέλαβε δὲ τὴν ἀσκῆσιν τῆς βασιλικῆς του ἔξουσίας Γεώργιος ὁ Β', ἀπεχώρησεν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά του ἔργα μὲ ἤρεμον τὴν συνείδησιν, ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ καθήκον του.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνός, ὡς ἄρχων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς Ἀντιβασιλεὺς κατὰ τὰς περιπλοκωτέρας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ βασιλείου περιπετείας τοῦ ἔθνους, ὑπῆρξεν ἄξιός τῶν λαμπροτέρων παραδόσεων τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄξιός τῆς Πατρίδος».

Εἶτα ὁ Βασιλεὺς, ἀσπασθεὶς τὴν ἐπὶ τῆς οροῦ ἱερᾶν εἰκόνα, ἀπῆλθε, μεθ' ὃ ἐπηκολούθησεν ἡ ἐκφορὰ τοῦ σκήνους καθ' ἣν τάξιν περιελάμβανε τὸ τὰ τῆς κηδεῖας καθορίσαν ἀκόλουθον Πρόγραμμα, ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν:

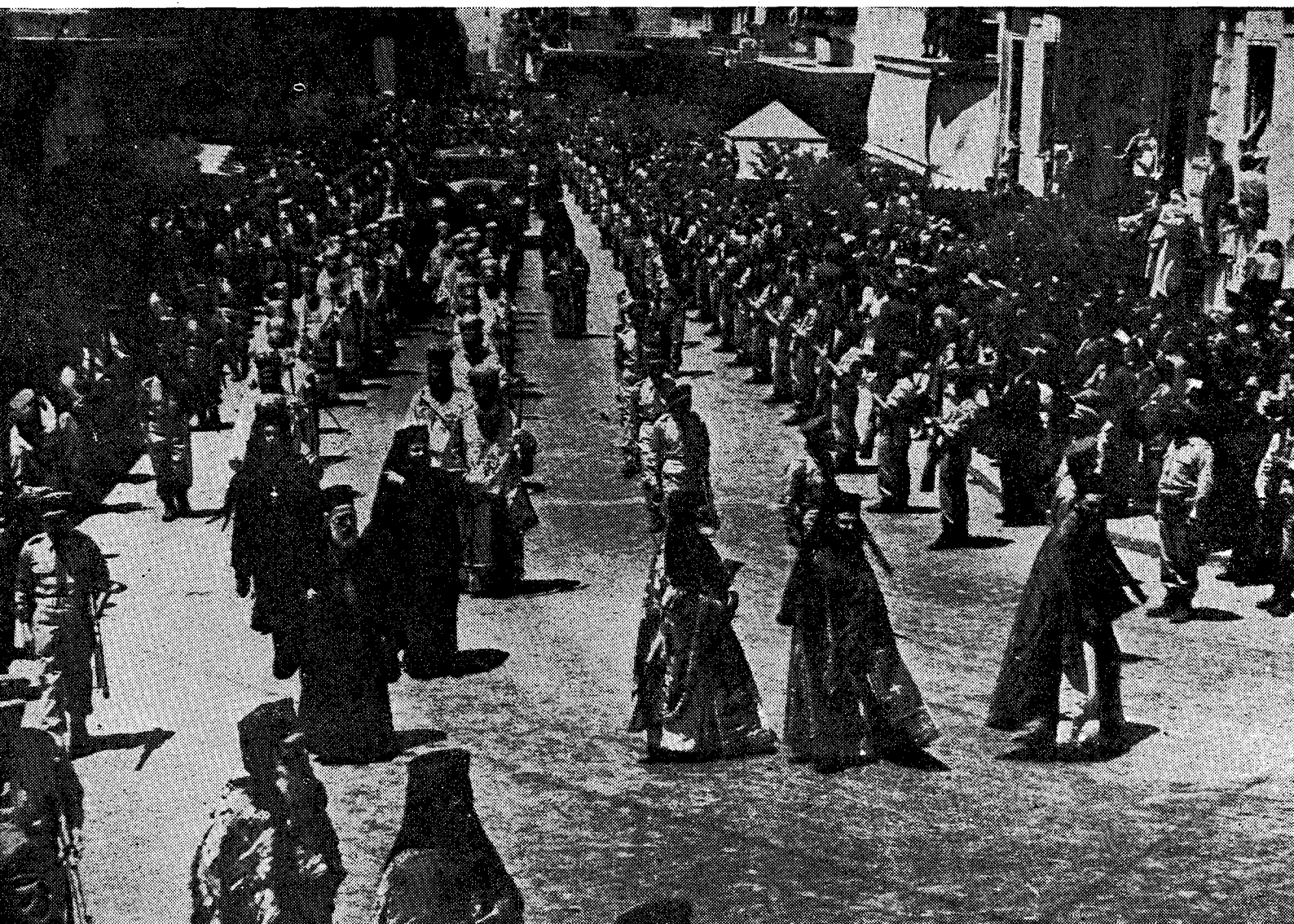
Τὴν 24ην Μαΐου, ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 10.30' ψαλῆσεται ἐν τῷ ἱερῷ καθεδρικῷ ναῷ ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ.—Θέλει παραστῆ ἐν τῷ ναῷ ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς.—Οἱ καλούμενοι δέον νὰ ἔχωσιν καταλαβεῖ τὰς θέσεις τῶν ἐν τῷ ναῷ μέχρι τῆς ὥρας 10.15'.—Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων κρατῶν θέλουσι κληθῆ, ὅπως παραστῶσι κατὰ τὴν ἀκολουθίαν ἐν τῷ ναῷ.—Μετὰ

τὸ πέρας τῆς νεκρώσιμου Ἀκολουθίας ἡ σεπτὴ σορὸς θέλει τοποθετηθῆ ἐπὶ κιλλίβαντος.—Ἡ ἐπικήδειος πομπή, ἐκκινουσα ἐκ τοῦ ναοῦ, θέλει διέλθει διὰ τῶν ὁδῶν Εὐαγγελιστρίας, Ἐρμού, Πλατείας Συντάγματος, ὁδοῦ Γεωργίου τοῦ Α' καὶ λεωφόρου Ἀμαλίας καὶ καταλήξῃ εἰς τὸ Α' Νεκροταφεῖον.

Ἡ πομπὴ σχηματισθῆσεται ὡς ἑξῆς: Ἀστυνομικὴ Δύναμις.—Μουσικὴ.—Ὁ ἔχων τὸ γενικὸν πρόσταγμα καὶ τὸ ἐπιτελεῖον αὐτοῦ.—Στρατιωτικὰ τμήματα.—Ὁ Σταυρὸς καὶ τὰ ἱερὰ ἐξαπτέρυγα.—Ὁ ἱερὸς Κληρὸς.—Ἡ Ἱεραρχία.—Ὁ στέφανος.—Τὰ παράσημα.—Ἡ σορὸς ἐπὶ κιλλίβαντος.—Οἱ βοηθοὶ ἐπίσκοποι τοῦ ἐκλιπόντος.—Οἱ συγγενεῖς τοῦ νεκροῦ.—Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως.—Ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ τὰ μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.—Οἱ ἐκπρόσωποι καὶ ἑξαρχοὶ τῶν Πατριαρχείων καὶ ἀρχιεπίσκοπων καὶ ἐξαρχῶν.—Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἑξαρχοὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι συμμαχικῶν στρατευμάτων καὶ ἀποστολῶν.—Οἱ διατελέσαντες πρωθυπουργοὶ καὶ οἱ μεγαλόσταυροὶ τῶν βασιλικῶν ταγμάτων Σωτήρος, Γεωργίου Α' καὶ Φοίνικος.—Οἱ βουλευταὶ.—Οἱ ἀντιστράτηγοι, ἀντιναύαρχοι καὶ ἀντιπτεράρχοι ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἀποστρατεία (ἐν στολῇ).—Οἱ ἑκτακτοὶ ἀπεσταλμένοι πληρεξούσιοι ὑπουργοὶ καὶ ἐπίτιμοι τοιοῦτοι.—Τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, ὁ Ἄρειος Πάγος, τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον.—Ἡ Ἀκαδημία, τὸ Νομικὸν Συμβούλιον.—Ὁ Πρύτανις, ἡ Σύγκλητος καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.—Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου καὶ οἱ πρυτάνεις, αἱ σύγκλητοι καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Μετοσβίου Πολυτεχνείου καὶ τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν.—Οἱ Πρόεδροι Ὑπουργοί, οἱ Γενικοὶ Γραμματεῖς καὶ Γενικοὶ Διευθυνταὶ τῶν Ὑπουργείων καὶ τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν.—Οἱ ὑποστράτηγοι, ὑποναύαρχοι ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἀποστρατεία (ἐν στολῇ).—Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς, ὁ Ἀρχηγὸς Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Πυροσβεστικοῦ Σώματος.—Ὁ Νομάρχης.—Οἱ δήμαρχοι καὶ τὰ δημοτικά συμβούλια Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς.—Ὁ Πρόεδρος, ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν Ἐφετών.—Τὸ Προεδρεῖον τοῦ Πανελληνίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου, τὸ Προεδρεῖον τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου Ἀττικῆς, τὸ Προεδρεῖον τοῦ Πανελληνίου Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου.—Τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.—Οἱ διοικηταὶ καὶ ὑποδιοικηταὶ τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς.—Τὰ διοικητικὰ συμβούλια τῶν Ἐπιμελητηρίων.—Ἀντιπροσωπεῖα ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, ὡς καὶ τῶν ἐν ἀποστρατεία τοιοῦτων (ἐν στολῇ).—Οἱ Διευθυνταὶ Ἀγ. καὶ Βακ. Τάξεως τῶν Ὑπουργείων κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν.—Ὁ Πρόεδρος, ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν Πρωτοδικῶν.—Ἀντιπρόσωποι τοῦ τύπου.—Ἀντιπροσωπεῖα κατωτέρων ἀξιωματικῶν, ὡς καὶ τῶν ἐν ἀποστρατεία τοιοῦτων (ἐν στολῇ).—Ἀντιπροσωπεῖα τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων Ἀττικῆς, Κορινθίας καὶ Ναυπακτίας.—Ἀντιπροσωπεῖα ἀναπήρων πολέμου.—Ἀντιπροσωπεῖα Ε.Ο.Χ.Α. καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου προεδρευομένων ἱδρυμάτων.—Ἀντιπροσωπεῖα ἀδελφῶν νοσοκόμων Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.—Ἀντιπροσωπεῖα Παλαιῶν Πολεμιστῶν.—Ἑλληνικὴ Πολεμικὴ Περίθαλψ. Ἀμερικῆς.—Ἀντιπροσωπεῖα τῶν Σωμάτων Προσκόπων, Ὀδηγῶν καὶ Ἀλκίμων.—Ἀντιπροσωπεῖα Σωματείων καὶ Συλλόγων μετὰ τῶν λοβάρων.—Τμήματα στρατοῦ καὶ μουσικῆ.—Ἀστυνομικὴ δύναμις.

Ἐνεκεν ἐλλείψεως ἐπαρκoῦς χώρου ἐντὸς τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ, αἱ ἀντιπροσωπεῖα τῶν σωματείων καὶ συλλόγων θέλουσι παραμεῖναι ἐκτὸς τοῦ ναοῦ, εἰς τὴν πλατεῖαν Μητροπόλεως, καταλαμβάνουσαι τὰς ὑπὸ τῶν ἐντεταλμένων ἀξιωματικῶν ὑποδειχθησομένης αὐταῖς ἐπὶ τόπου θέσεις.

Κατὰ τὴν πομπήν, αἱ τῶν κεκλημένων ομάδες θ' ἀκολουθήσωσι τὴν ἐν τῷ προγράμματι καθωρισμένην

Η ΕΚΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΚΗΝΟΥΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

τάξιν, ἢ μία δπισθεν τῆς ἄλλης καὶ εἰς πέντε βημάτων ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων, τῶν ἀποτελούντων ἐκάστην ομάδα τασσομένων ἐφ' ἑνὸς ἢ πλειοτέρων ζυγῶν ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν.

Ἡ τοιαύτη διάταξις δέον νὰ τηρηθῆ καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν τῆς πομπῆς.

Κυρίαὶ δὲν θέλουσι παραστῆ ἐν τῷ ναῶ, οὐδὲ ἀκολουθῆσαι τὴν νεκρικήν πομπήν.

Μετὰ τὴν προσέλευσιν τῶν κεκλημένων εἰς τὸν καθεδρικὸν ναόν, τὰ ὄχηματὰ αὐτῶν δέον νὰ κατευθυνθῶσι πρὸς τὸ νεκροταφεῖον, ἔνθα καὶ θ' ἀναμείνωσι κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῆς ὑπηρεσίας τῆς Τροχαίας Κινησεως. Μόνον τὰ ὄχηματὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ξένων κρατῶν, τῶν μὴ προτιθεμένων νὰ παρακολουθήσωσι τὴν πομπήν, θὰ παραμείνωσι παρὰ τὸν ναόν. εἰς τὰς ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Τροχαίας Κινησεως ὑποδείχθησόμενας θέσεις.

Περὶ βολή: Πολιτικοί: Βαθέος χρώματος περιβολή. Στρατιωτικοί: Στολὴ Ἐκστρατείας. Πένθος εἰς τὸν ἀριστέρον βραχίονα. Ναυτικοί: Σχολὴ Ὑπηρεσίας. Πένθος ὡς καὶ οἱ στρατιωτικοί. Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαΐου 1949 Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν *Φωκίων Ζεῤῥυγῆς*.

Εἰς τὸν ἐκλιπόντα Πρωθυεράρχην ἀπεδόθησαν τιμαὶ Ἀντιβασιλέως καὶ Πρωθυπουργοῦ ἐν ἐνεργείᾳ. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ ἐρρίφθησαν ἀπὸ τοῦ Λυκαβηττοῦ 21 κανονιοβολισμοί.

Τὴν σορὸν τοῦ μεταστάντος Πρωθυεράρχου συνώδευσαν μέχρι τοῦ ἐνταφιασμοῦ ἐν πενθίμῳ παρατάξει ἡ ἱεραρχία, ὁ κλῆρος καὶ ἀμύθητον λαοῦ πλήθος.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας εἰς ἔνδειξιν πένθους ἤργησαν αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι καὶ τὰ σχολεῖα, τὰ δὲ καταστήματα παρέμειναν κλειστὰ ἀπὸ τῆς 10 π.μ. μέχρι τῆς 3 μ.μ.

Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς τελευτῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἐν τῇ Βουλῇ, αἶμα τῇ ἐνάρξει τῆς συνεδριάσεως τῆς Παρασκευῆς (20) καὶ μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης, ὁ Πρόεδρος κ. Ἰ. Θεοτόκης εἶπε:

«Μετὰ μεγίστης λύπης ἀνακοινῶ εἰς τὸ Σῶμα τὸν αἰφνιδίως ἐπελθόντα θάνατον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ.

«Ὁ αἰμνηστος ἱεράρχης ὑπῆρξε πρωθυπουργὸς καὶ ἀντιβασιλεὺς. Ἡ Βουλὴ συμμερίζεται τὸ ἐθνικὸν πένθος. Παρακαλῶ εἰς ἔνδειξιν πένθους νὰ τηρήσωμεν ἐνὸς λεπτοῦ σιγῆν καὶ νὰ λύσωμεν μετὰ ταῦτα τὴν συνεδρίασιν».

«Ἀπαντες οἱ βουλευταὶ ἐγείρονται καὶ τηρεῖται ἐνὸς λεπτοῦ σιγῆς.

Κ. Τσάτσος (ὕπ. Ἐθνεσκευμάτων καὶ Ἐθν. Παιδείας): Ἡ Κυβέρνησις συμμερίζεται τὸ πένθος τῆς ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ σεπτοῦ ἱεράρχου, ὅστις εἰς δυσκόλους χρόνους, χρόνους κατοχῆς, χρόνους δυστυχίας, ἠγωνίσθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἔθνους διὰ νὰ σώσῃ δ,τι ἠδύνατο νὰ σώσῃ, νὰ περιθάλλῃ δ,τι ἠδύνατο νὰ περιθάλλῃ καὶ νὰ παρηγορήσῃ δσον ἠδύνατο νὰ παρηγορήσῃ. Ὑπῆρξεν ἰσχυρὸς, εὐθύς, σταθερὸς καὶ ἀφήνει εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους πολλὰς σελίδας, αἱ ὁποῖαι θὰ μείνουν συνδεδεμέναι μὲ τὸ ὄνομά του. Ὑποκλινόμεθα πρὸ τοῦ μεγάλου νεκροῦ.

Ν. Ζέρβας: Ὁ ἀδόκητος θάνατος τοῦ σεπτοῦ ἱεράρχου θλίβει τὸ σύνολον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Κατὰ τὰς σκληρὰς ἡμέρας τῆς κατοχῆς καὶ εἰδικώτερον, δταν

τὸ ἔθνος εὐρίσκετο ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ ἀντιπαρέλθῃ πρὸς τὴν σατανικὴν κομμουνιστικὴν μαφίαν, ὁ ἐκλιπὼν ἱεράρχης ἔθεσεν ἑαυτὸν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ ἔδωσεν δ,τι ἦτο δυνατόν νὰ δώσῃ ἕνας μαχητῆς. Κλίνομεν εὐλαβῶς τὸ γόνυ πρὸ τοῦ σκηνώματος τοῦ ἐκλιπόντος ἱεράρχου.

Σ. Γονατᾶς: Κατάπληκτος αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐπληροφόρηθην τὸν θάνατον τοῦ Μακαριωτάτου, εἰς τὸν ὁποῖον νομίζω, ὅτι τὸ ἔθνος ὀφείλει εὐγνωμοσύνην, διότι εἰς περιόδους δυσκόλους ἐξυπρέτησε τὴν πατρίδα καὶ ἂν καὶ πολλακίς παρηρμητεύθησαν αἱ ἐνέργειαι του, ἡ ἱστορία θά τοῦ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον. Ὑπῆρξεν εἰς ἀνώτερος Ἕλληνα.

Μεθ' ὃ ἐλύθη ἡ συνεδρίασις.

Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Σοφούλης, ὀμιλῶν διὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς:

«Ὁ θάνατος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ ἀποτελεῖ μεγάλην ἀπώλειαν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ συνεπάρχει καὶ διὰ τὸ ἔθνος. Οὗτος ὑπῆρξεν ἕξοχος ἱεράρχης».

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου προέβη εἰς τὰς ἀκολουθούσους δηλώσεις:

«Πενθοῦμεν τὸν ἀδόκητον θάνατον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ. Ὡς μητροπολίτης Κορίνθου, ὡς ἑξαρχος Ἀμερικῆς καὶ ὡς ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξεν ἐμπνευσμένος δημιουργός. Ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνον ἐκκλησιαστικὸς ἀρχηγός. Κατέστη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς καὶ ἀρχηγὸς τοῦ ἔθνους.

»Ὅπως οἱ μεγάλοι ἱεράρχαι τοῦ Γένους κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς καιροὺς τῆς δουλείας, ἐπεβάλλετο εἰς τοὺς κατακτητὰς, διὰ νὰ ἐλαττώγῃ τὰς δοκιμασίας τοῦ ποιμνίου του καὶ ἐνίσχυε τὸ φρόνημα τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ὁρθῶνων τὸ ἀνάστημά του καὶ ἐκτιθέμενος εἰς βαρυτάτους κινδύνους.

»Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν μοναδικαί ὑπῆρξαν καὶ πάλιν αἱ ὑπηρεσίαι του. Ἀνέλαβε τὴν Ἀντιβασιλείαν εἰς μίαν κρίσιμον ἐθνικὴν ὥραν καὶ κατάρθωσε μὲ τὴν εὐστροφίαν, τὴν σύνεσιν καὶ τὸ μέγα κύρος του, νὰ ὀδηγήσῃ τὴν σαλευομένην χώραν εἰς τὸν ὀμαλὸν πολιτικὸν βίον.

»Ἐπίμαχος διὰ τὴν ἱστορίαν θὰ παραμείνῃ μόνον μία σημαντικὴ πολιτικὴ πρᾶξις του: Ἡ πρόταξις τῶν ἐκλογῶν ἀντὶ τοῦ δημοψηφίσματος.

»Ἀπέθανεν ἐνῶ ἀκόμη εὐρίσκετο εἰς τὴν πλήρῃ ἀκμὴν του. Ἀλλὰ αἱ σκληραὶ συγκινήσεις τῆς πολυπαθοῦς γενεᾶς μας εἶναι φυσικὸν νὰ γίνωνται σφοδρότεροι εἰς τὰς καρδίας τῶν ἡγετῶν, ὥστε νὰ ὑποκύπτουν προώρως.

»Ὡς χριστιανοί, ὡς Ἕλληνες καὶ ὡς φίλοι, τοῦ ἀπευθύνομεν εὐλαβῆ καὶ ἐγκάρδιον ἀποχαιρετισμόν.

»Ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καὶ ἡ πατρίς θὰ ἐνθυμοῦνται πάντοτε μὲ βαθεῖαν τιμὴν καὶ εὐγνωμοσύνην τὰς ἱστορικὰς ὑπηρεσίας του».

Ὁ ἐν Ἀθήναις πρεσβευτῆς τῆς Μεγ. Βρετανίας σερ Κλίφφορντ Νόρτον προέβη εἰς τὴν κάτωθι ἀνακοίνωσιν:

«Οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τοὺς μῆνας τῆς μετὰ τοῦ ἐκλιπόντος ἱεράρχου στενῆς συνεργασίας μου κατὰ τὴν ἀφίξίν μου εἰς Ἀθήνας τὸν Μάρτιον τοῦ 1946. Πιστεύω, ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ ἡ Ἑλλὰς ἀπώλεσεν ἕνα μέγαν πατριώτην καὶ ὅτι ἐνῶ, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἄγγλοι, ἀπώλεσα μὲν ἕνα προσωπικὸν φίλον».

Ὁ ἐνταῦθα ἀμερικανὸς ἐπιτετραμμένος κ. Μάϊνος ἐξέδωκε τὴν κάτωθι ἀνακοίνωσιν:

«Ἡ Ἀμερικανικὴ Πρεσβεία καὶ οἱ ἐν Ἑλλάδι ἀμε-

Η ΠΑΡΑΤΑΞΙΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ρικανοί γενικῶς ἐταράχθησαν καὶ ἐλυπήθησαν βαθύτατα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου ἱεράρχου καὶ πατριῶτου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ. Ὅλοι οἱ ἀμερικανοὶ ἐκφράζουν τὴν συμπάθειάν των πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας οὗτος ὑπῆρξε σοβαρὸς ἡγέτης, πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν καὶ πρὸς τοὺς συγγενεὶς καὶ στενωτέρους του φίλους. Ὁ θάνατός του ἀποτελεῖ ἀπώλειαν καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τὸν κόσμον ὁλόκληρον.

Καθ' ἃ ἐτηλεγραφήθη ἐκ Λονδίνου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θυατειρῶν Γερμανὸς ἐν δημοσιευθεῖσῃ νεκρολογίᾳ αὐτοῦ περὶ τοῦ μεταστάτου Ἀρχιεπισκόπου ἐχαρακτήρισεν αὐτὸν ὡς ἐξῆς :

«Ὁ μεταστάς εἰς Κύριον Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνὸς ἦτο φυσιογνωμία τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπέδειξε προσήλωσιν πρὸς αὐτὴν καὶ ἀπαράμιλλον ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα καὶ οἱ λόγοι του πρὸς τὸν λαὸν καὶ τὸν ἀγωνιζόμενον στρατὸν ἀνεγράφησαν εἰς τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας. Ἡ δρᾶσις του ἀρχίζει ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ σεισμοῦ τῆς Κορίνθου, συνεχίσθησα μετὰ τὴν προαγωγὴν του εἰς τὴν ἀνωτάτην ἡγεσίαν τῆς Ἐκκλησίας. Τὰς μαύρας ἡμέρας τῆς κατοχῆς ἀντιμετώπισεν οὗτος μετὰ σθένος καὶ αὐταπάρνησιν, ἡ δὲ σκληρότης τῶν τυράννων τὸν εὗρεν ἀκαμπτὸν ὑπερασπιστὴν τῶν θυμάτων, ἴδια δταν ἠπειλεῖτο ἡ ζωὴ τῶν φλογερῶν ἀγωνιστῶν τῆς Πατρίδος.

Καὶ πρῶτος αὐτὸς ἐτιμήθη μετὰ τὴν χαρὰν νὰ κερδίσῃ τὴν ἀνατολήν τῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν πατρίδα του Ἑλλάδα. Ὄταν ἠπειλεῖτο ἀπὸ τὸν ἑπαισιον ἀπὸ Βορρᾶ κομμουνισμὸν ὁ ἐμφύλιος σπαραγμὸς, ποῦ ἔθετεν ἐν κινδύνῳ τὰς παραδόσεις τοῦ ἔθνους, πρὸς αὐτὸν ἐστράφη ἡ προσοχὴ τῶν μεγάλων καὶ τοῦ ἀνέθεσαν, χάριν τῆς σωτηρίας τοῦ ἔθνους, τὴν Ἀντιβασιλείαν, μετὰ δὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Βασιλέως, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀφιερῶθη εἰς τὰ θρησκευτικὰ του καθήκοντα, διατηρῶν ὅμως πάντα τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν ἀγωνιζομένων εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν τέκνων τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ὑπὸ τὸ βάρος τῶν σκληρῶν αὐτῶν καθήκοντων, εἰς ἡλικίαν 57 μόλις ἔτων, ἡ νόσος ὑπέσκαψε τὴν υγείαν του καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸν θάνατον. Τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ ὡς εἶνε αἰωνία ἡ μνήμη».

Τῆ 9 π. μ. τῆς 23 Μαΐου, Δευτέρας, ἀπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Προκόπιος εἶπε τὴν ἀκόλουθον περὶ τοῦ μεταστάτου Ἀρχιεπισκόπου ὁμιλίαν :

Ἀληθὲς καὶ ἀναντίρροπον εἶναι, ὅτι ὁ ἀρχιεπισκοπικὸς θρόνος Ἀθηνῶν, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ ἡ προεδρεία τῆς Ἱ. Συνόδου, ἠτύχησαν, ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἀυτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νὰ κοσμηθῶσι ὑπὸ ἀρχιερέων διαπροσῶπων, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλοι μὲν διεκρίθησαν διὰ τὴν σύνεσιν καὶ ἐμπειρίαν, κατορθώσαντες οὐ μόνον ἀλωβήτους καὶ ἀπαραφθόρους νὰ διατηρήσωσι τὰς ἱεράς παραδόσεις τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ θεοφιλῶς καὶ εὐδοκίμως νὰ διαποιμάνωσι τὸ ποίμνιον αὐτῶν ἄλλοι δὲ ἀνεδείχθησαν ρηξικέλευστοι, νέας ταμῶνες ὁδοῦς, χωρὶς ν' ἀποστῶσι τῶν ὀρθοδόξων παραδόσεων καὶ ἄλλοι τέλος διὰ τῆς πολυμαθείας αὐτῶν καὶ σοφίας κατηγάδισαν τὴν ἑλλαδικὴν Ἐκκλησίαν.

Πάντων ὅμως, χωρὶς νὰ ὑστερήσῃ αὐτῶν ἐπὶ τοῖς ἀνωτέρω χαρίσμασι, ἀνεδείχθη ὑπέρτερος ὁ ἀπὸ Κο-

ρινθίας Δαμασκηνός, ὑπερβαλὼν πάντας συλλήβδην τοὺς προκατόχους αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ μέριμναν καὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἀγῶνας, ἀναδειχθεὶς οὕτως οὐ μόνον μέγας τῆς Ἐκκλησίας ἱεράρχης, ἀλλὰ καὶ ἔθναρχης ἡρωϊκός.

Τὶς θὰ λησμονήσῃ τὰς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας γενικῶς, εἰδικῶς δὲ τὰς ὑπὲρ τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου προσπαθείας, ὡς ἀπὸ τοῦ 1922, ὅτε τὴν διαποιμάνειν τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου Κορίνθου ἀνέλαβε, μέχρι καὶ τῆς 19 Μαΐου 1949, παραμονῆς τοῦ θανάτου, κατέβαλε;

Ἡ, τίς θὰ λησμονήσῃ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν σεισμῶν τοῦ 1928 καταστροφὴν τῆς Κορίνθου, ἥτις δρᾶσις τὸν θάνατον προὐκάλεσε καὶ τὴν κατάπληξιν τοῦ λαοῦ, διότι συγκεντρώσας εἰς χεῖρας αὐτοῦ πᾶσαν ἀρχὴν, καὶ αὐτὸ τὸ κράτος εἰς πᾶσας τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ ἀντικαταστήσας, ἀνεδείχθη ἀπαράμιλλος προστάτης τοῦ ἀλλόφρονος ἐκ τῆς καταστροφῆς λαοῦ, ἐπωμισθεὶς ἅμα καὶ τὸ λίαν δυσχερὲς καὶ ἐπιμοχθὸν ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς καταστραφείσης πόλεως.

Ἀλλὰ μήπως ἦτο μικροτέρας σημασίας, ἀπὸ τε ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς πλευρᾶς, ἡ εἰς Ἀμερικὴν, ὡς Ἐξάρχου τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖου ἀποστολὴ αὐτοῦ, πρὸς εἰρήνευσιν καὶ συνένοιαν τῆς ἐν Ἀμερικῇ ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἰρήνευσις αὐτομάτως ἐπέφερε καὶ τὴν διασπασθεῖσαν, λόγω πολιτικῶν ἀντιθέσεων, ἐθνικὴν ἐνότητα;

Καὶ ταῦτα μὲν ἀνάγονται εἰς τὴν ὡς μητροπολίτου Κορινθίας δρᾶσιν αὐτοῦ.

Τὴν 5 Νοεμβρίου 1938, χηρεύσαντος τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου, ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκλέγει αὐτὸν, παρὰ τὴν ἀσκηθεῖσαν πίεσιν, Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, οὐ μόνον ἐπιβραβεύουσα τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ κυρίας διαγνώσασα ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὸν ἱκανὸν καὶ ἄξιον οὐ μόνον τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν νὰ διαποιμάνῃ, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος νὰ πηδαλιουχήσῃ... Ἀκολουθοῦν τὴν ἐκλογὴν γεγονότα θλιβερά, καὶ ὁ ἐκλεγείς Ἀρχιεπίσκοπος καθίσταται τὸ θῦμα τῆς βίας, συρθεὶς εἰς ἐξορίαν καὶ ἐγκλεισθεὶς ὑπὸ ἰσχυρὰν φρουρὰν καὶ αὐστηροτάτας ἀπαγορεύσεις ἐπὶ δύο καὶ ἡμισυ ἔτη εἰς τὴν μονὴν Φανερωμένης Σαλαμίνας. Τὴν ἐξορίαν ταύτην διήλθε μεθ' ὑπομονῆς καὶ ἐγκαταρτήσεως ταύτης, ὥστε καὶ ἐν τούτῳ ν' ἀναδειχθῇ τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ.

Καταλυθείσης τῆς δικτατορίας, ἀλλὰ, συγχρόνως καὶ τοῦ ἑλλην. κράτους ὑπὸ τῶν ἐπιδρομόντων κατακτητῶν, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, εὐθὺς ὡς ἡδυνήθη, ἐλευθέρως σκεπτομένη καὶ ἀνεπηρεάστως ἀποφασίζουσα, ἀποκαθιστῶσα τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἠδικίαν, ἐπανεφέρειν αὐτὴ, ἡ Ἐκκλησία, πειθαναγκάσασα εἰς τοῦτο καὶ τὰς πολιτικὰς ἐξουσίας, τὸν κανονικὸν Ἀρχιεπίσκοπον αὐτῆς εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ.

Ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων, ἀρχίζουν δι' αὐτὸν νέοι ἀγῶνες, νέα δρᾶσις. Τὸ ἔθνος ἀνέρχεται τὸν Γολγοθᾶν τοῦ μαρτυρίου του μετὰ βήματα κλονιζόμενα μὲν ὑπὸ τῆς πείνης, ἀλλὰ

Η ΙΟΡΟΣ ΣΥΡΟΜΕΝΗ ΕΠΙ ΚΙΛΛΙΒΑΝΤΟΥ

Κρατούσι τὰς ταινίας οἱ Σεβ.-Μητροπολίται Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ Λαρίσης, ὁ Ὑπουργὸς Θεριοκευμάτων καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ στρατεύματος

σταθερά, και με την ψυχήν κατώδυνον δια την εθνικήν συμφοράν. Πρωτοπόρος και ηγέτης τής τούτης επωδύνου πορείας είναι ο Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Δαμασκηνός, ὑποβαστάζων κατά την πορείαν τούς σωματικῶς κλονιζομένους, ἐνισχύων και ἀναπτέρων τὸ φρόνημα τοῦ συγκλονισθέντος ἑλλην. λαοῦ. Καί ἀρχίζουν ἀγῶνες σκληροὶ διὰ τὸν ἐπισιτισμὸν τοῦ ἐκ πείνης θνήσκοντος ἑλλην. λαοῦ. Ἡτύχησε νὰ ἴδῃ τούς ἀγῶνας αὐτοὺς τελεσοροῦντας, ὅταν κατώρθωσε τούς μὲν συμμάχους νὰ συγκινήσῃ, ὥστε νὰ ἐπιτρέψουν τὸν ἐπισιτισμὸν, τὴν βιωσιμότητα δὲ τῶν κατακτητῶν νὰ κάμψῃ.

Καὶ οἱ ἀγῶνες συνεχίζονται διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν συλλαμβανομένων, διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐκτελουμένων, διὰ τὴν παρηγορίαν τῶν ἀπορριπτιζομένων, ἀλλὰ κυρίως συνεχίζονται ὄχι ἀπλῶς πρὸς τόνωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, ἀλλὰ συνεχίζονται ὡς ἀγῶνες ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἐναντι τῶν κατακτητῶν. Ὅταν ἐπιστῇ ἡ ὥρα και λεπτομερῶς ἐκτεθῶσι τὰ τῆς μάχης ἐκείνης ἐποχῆς γεγονότα, κατάπληκτος θὰ μείνῃ ὁ κόσμος και θὰ σταθῇ ἐνεὸς πρὸ τῆς τριαυτῆς μεγαλειώδους δράσεως.

Δὲν κάμπτεται ὁ Ἀθηνῶν Δαμασκηνός πρὸ τῆς δυνάμεως τοῦ κατακτητοῦ, διότι ἡ ἀντίστασις αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀπλῶς ἄρνησις· δὲν φοβεῖται τὰ εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ σκληρὰ μέτρα, ὅταν, προκειμένου νὰ στιγματίσῃ τὰς θηριωδίας τῶν εἰσβαλόντων βουλγάρων, ρίπτῃ κατὰ πρόσωπον τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Γερμανίας ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς: «Συνεπῶς εὐσταθεῖ λογικῶς τὸ συμπέρασμα, ὅτι αὕτη (ἡ Βουλγαρία) ἐνεργοῦσα ὡς ἐνεργεῖ, ἔχει ἐξησφαλισμένην τοῦλάχιστον τὴν ἀνοχήν τῆς Γερμανίας, εἰς ἣν οὕτω ἀνταντικῶς ὀλόκληρος ἡ ἠθικὴ εὐθύνη τῆς βαρβάρου και καταπτύστου ταύτης βουλγαρικῆς τακτικῆς» και κατωτέρω «και ἡ δυσφορία αὕτη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ θὰ στραφῇ ἀποκλειστικῶς πρὸς τὴν πλευρὰν τῆς Γερμανίας, ἀνευ τῆς ὑποστηρίξεως τῆς ὁποίας ἡ Βουλγαρία, οὔτε θὰ ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ ἑλληνικὰ ἐδάφη, οὔτε νὰ προκαλέσῃ τὴν σημερινὴν τραγωδίαν τοῦ ἀτυχοῦς ἐκείνου ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ» και κατωτέρω «ὅταν σιγήσῃ τῶν τηλεβόλων ὁ κρότος και τὰ ἐπίμαχα θέματα ἀχθοῦν πρὸς κρίσιν ἐν πνεύματι δικαιοσύνης πρὸς καθιέρωσιν εἰρήνης δικαίας και βιωσίμου, τὸ ἑλληνικὸν πρόβλημα θὰ ἐρευνηθῇ οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στοιχείων τῆς βίας και τῶν ἀνιστορητῶν ἐγκλημάτων τῆς τελευταίας στιγμῆς, ἀλλὰ τῶν ἀκιβδηλῶν ἐκείνων οὐσιαστικῶν κριτηρίων, τὰ ὁποῖα ἡ ἱστορία τριῶν χιλιετιῶν συνεκόμισε και καθηγίασε διὰ τῶν ἀγῶνων και ὑπερόχων θυσιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπίνης προόδου και τοῦ κατὰ Χριστὸν πολιτισμοῦ... Ἀλλὰ δὲν γράφομεν τὴν ἱστορίαν τῶν μαύρων ἐκείνων ἡμερῶν...

Ἐπὶ τέλους ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου και ἡ ἀναμενομένη ὑπὸ πάντων ἀπελευθέρωσις ἀνέτειλε, ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς οὐ μόνον δὲν δύναται νὰ χαρῆ και ἐορτάσῃ ταύτην, ἀλλὰ ὑπὸ φόβου συνέχεται και ἀπελπισ παρακολουθεῖ και ὑφίσταται τὸ νέον δράμα, τὸ ὁποῖον και οἱ Ἕλληνες, ἐν συνεννοήσει πλήρει μετὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος, εἰς

βάρος και αὐτῆς και αὐτοῦ παίζουν. Καὶ ἐν μέσῳ τοῦ δημιουργηθέντος σάλου, τῆς πλήρους συγχύσεως και γενικῆς ἀναστατώσεως, τὰ βλέμματα πάντων στρέφονται πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Δαμασκηνόν, ὅστις καλεῖται νὰ ἐπωμισθῇ τὰς εὐθύναις και τὰ βάρη τῆς ἀντιβασιλείας.

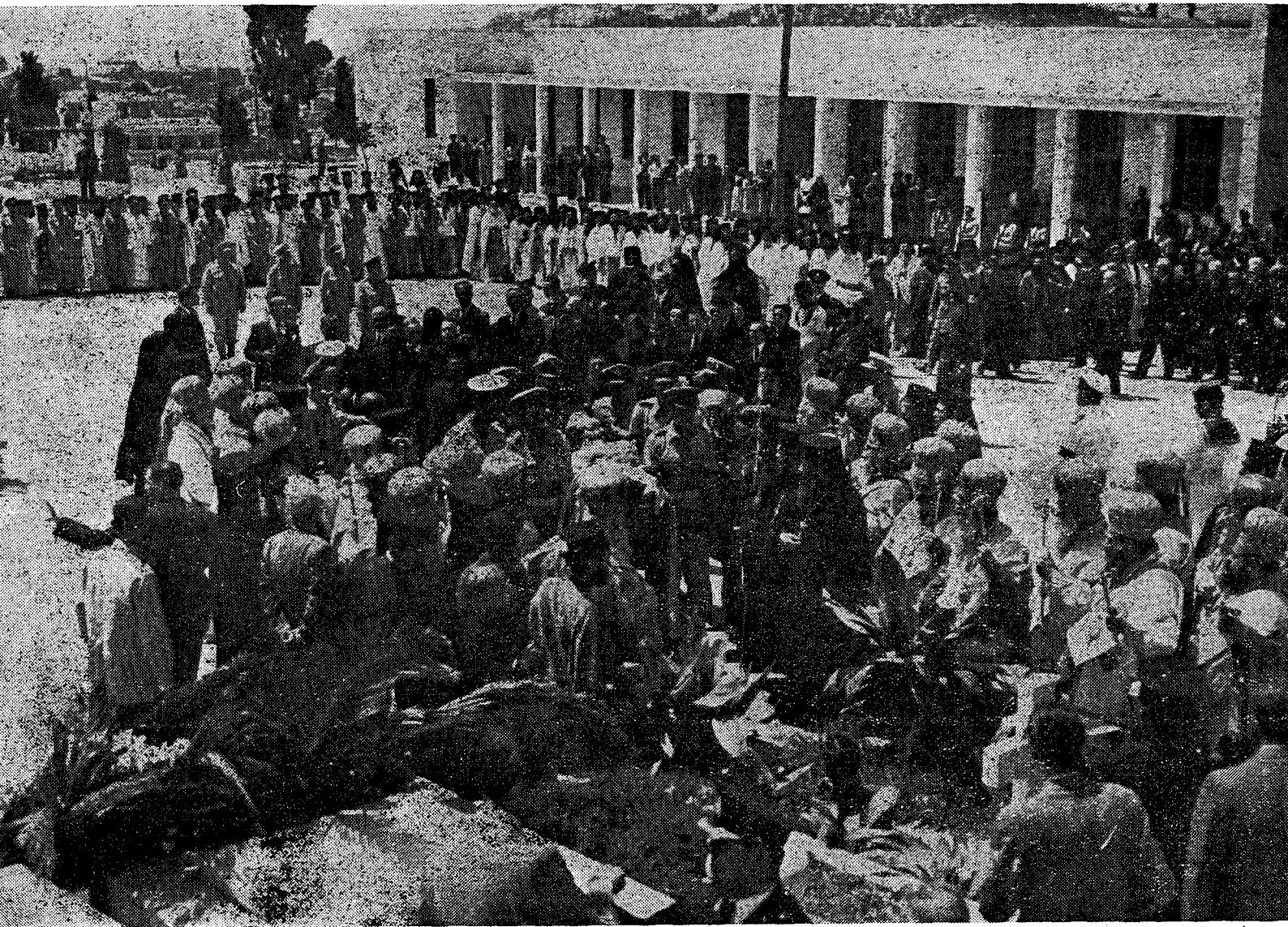
Ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενομένοι, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι πιθανὸν ὑπὸ τὸ κράτος ἀνυπερβλήτου ἀνάγκης, ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἐπιβαλλομένης, νὰ ἔλαβε ἢ νὰ ἀπεδέχθῃ ἀποφάσεις, αἵτινες και σήμερον ἔτι, ὑπὸ τῶν ἐκτὸς τῶν πραγμάτων εὐρισκομένων ἐπικρίνονται, εἴμεθα ὅμως βέβαιοι, ὅτι, ὅταν ἐπιστῇ ἡ ὥρα, ἡ ἱστορία θὰ δικαιώσῃ αὐτὸν πλήρως.

Ληξιάσης και τῆς τελευταίας ταύτης ἐθνικῆς ὑπερησίας, ἐπανερχεται ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἰς τὰ καθαρῶς ἐκκλησιαστικὰ αὐτοῦ καθήκοντα...

Πλὴν ἀλλοίμονον! Κατόπιν τῶσων ἀγῶνων, τῶσων συγκινήσεων, τῶσων κόπων μίᾳς περιπτου εἰκοσαετίας, ἡ ὑγεία αὐτοῦ ἐκάμψθη ἀνεπανορθώτως. Ἀλλὰ και πάλιν, καιτοι ἐπικινδύνως νοσῶν παρὰ τὰς ἀπαγορεύσεις τῶν ἰατρῶν, παρὰ τὰς συμβουλὰς και παρακλήσεις τῶν φίλων, ὁσάκις αἰσθάνεται ἑαυτὸν ὀκωσθήποτε καλλίτερον, δὲν παύει ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας και δὴ τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου ἐργαζόμενος και φροντίζων. Τρανὸν δὲ τούτου παράδειγμα πρόκειται, ὅτι τὴν 19 Μαΐου ἐ.ε., ἡμέραν Πέμπτην, παραμονὴν τοῦ θανάτου του, μετὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Ἱ. Συνόδου, συνεργάζεται ἐπὶ μακρὸν μετὰ τῶν ἀρμοδίων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἐκκλησίας ζητημάτων, ἐν οἷς προέχουσαν θέσιν κατέχει τὸ ἐφημεριακόν. Αὕτη ἦτο ἡ τελευταία αὐτοῦ προσπάθεια· αὐτὸ ἦτο τὸ κύκνειον αὐτοῦ ἄσμα, διότι τὴν ἐπομένην 20ὴν Μαΐου, ἡμέραν Παρασκευὴν, ὁ Ἀθηνῶν Δαμασκηνός ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

Τοιοῦτος ἐν᾿ἀσθενεῖ, ἀσθενεστάτῃ σκιαγραφίᾳ, ἐγένετο ὁ πρὸς Κύριον ἐκδημήσας Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνός, διὰ τὸν ὁποῖον ἀδιστακτῶς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐγένετο ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ τιθεὶς τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν προβάτων αὐτοῦ.

Ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος, κατὰ κόσμον Δημήτριος Παπανδρέου, γεννηθεὶς τῷ 1890 ἐν Δορβιτσᾷ τῆς Ναυπακτίας, μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν του ἐκ τοῦ γυμνασίου Καρδίτσης, ἐσοῦδασε θεολογίαν και νομικὰ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, προσελθὼν δ' εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου, τῷ 1917, ταχέως προεχειρίσθη εἰς πρεσβύτερον και ἀρχιμανδρίτην. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν διηύθυνε τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, εἶτα δ' ἀναδεχθεὶς τὴν ἡγουμενίαν τῆς Ἱ. μονῆς Πεντέλης, τῷ 1918 ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως εἰς Ἁγιον Ὄρος πρὸς διευθέτησιν τῶν ἐκεῖ ζητημάτων. Ἐκλεγεῖται μετὰ τετραετίαν (1922) Ἐπίσκοπος Κορινθίας, κατὰ τοὺς ἐρεπώσαντας τὴν Κόρινθον σεισμοὺς τοῦ 1928 ἐπέδειξεν ὑπὸ πάντων θαυμασθεῖσαν τεραστίαν δραστηριότητα πρὸς ἀνασυγκρότησιν τῆς πόλεως, ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων τῆς ὁποίας μετέβη και εἰς Ἀμερικὴν πρὸς συλλογὴν ἐράνων. Ἰδρύσας μετὰ τοὺς σεισμοὺς τὸν αὐτόνομον ὀργανισμὸν σεισμοκαθῶν Κορινθίας, ὡς πρόεδρος αὐτοῦ ἠδυνήθη νὰ διοργανώσῃ τὰ κατὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς πόλεως και τὴν περιθαλψὴν τῶν σεισμοπλήκτων. Εἰς τὰς ἀόκνους αὐτοῦ προσπάθειαις ὀφείλεται ἡ ἀνακαίνισις τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Παύλου

ΠΡΟ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ

καί τὸ μεγαλοπρεπὲς συγκρότημα, τὸ περιλαμβάνον τὸ μητροπολιτικὸν μέγαρον, τὴν Ἱερατικὴν Σχολὴν καὶ τὴν μεγάλην αἴθουσαν διαλέξεων. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται καὶ ἡ εὐπρεπεστάτη ἀνασυγκρότησις τῶν λουτρῶν Λουτρακίου. Διὰ τὴν ἐξαιρέτων ταύτην πολὺπλευρον δρᾶσιν τοῦ ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἐβράβευσεν αὐτόν, ἀπονεύσασα τὸ ἀριστεῖον ἀνδρείας καὶ αὐτοθυσίας. Κατὰ τῷ 1930 τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀπέστειλεν αὐτόν ὡς Ἐξαρχὸν εἰς Ἀμερικὴν, ὅπως ρυθμίσει κατὰ τὸ προσήκον τὴν διαταραχθεῖσαν ἐκεῖ ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ ἐπαναγάγῃ τὴν διασπασθεῖσαν ἐνδοτητα τοῦ ἐκεῖ ὀρθοδόξου ποιμνίου, διεξαγωγῶν δ' ἐπιτυχῶς τὰ τῆς ἀποστολῆς, ἠξιώθη τῆς εὐαρεσκείας τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας. Τῷ 1936 ἀνετέθησαν εἰς αὐτόν τὰ καθήκοντα Οἰκονομικοῦ Ἐπιτρόπου παρὰ τῷ ΟΔΕΠ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἐξελέγη ὁ μεταστάς ὑπὸ τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀειμνήστου Χρυσοστόμου, τῆ 5ῃ Νοεμβρίου 1938, ὡς ἐκ τῶν τότε διωκτικῶν περιστάσεων παρέμεινεν ἐγκλειστικὸν ἐν τῇ μονῇ Φανερωμένης τῆς Σαλαμίνος μέχρι τῆς 6 'Ιουλίου τοῦ 1941, ὅτε καὶ συνετελέσθη ἡ εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον ἀποκατάστασις αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν πρῶτων αὐτοῦ μεριμνῶν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐθεώρησε τὴν σύστασιν Ὀργανισμῶν πρὸς περιθάλψιν τοῦ συνεπειᾶ τῆς κατοχῆς μυρία δεινὰ ὕφισταμένου λαοῦ. Οὕτως ἴδρυσε τὸν τόσον ἀνακουφίσαντα τὰς ἀπορωτέρας τάξεις Ὀργανισμόν ΕΟΧΑ, τιν Ὑπηρεσίαν Προστασίας Ἀπόρων Κρατουμένων (ΥΠΑΚ) καὶ τὴν Ὑπηρεσίαν Προστασίας ἀπορφανιζομένων Οἰκογενειῶν Ἐκτελουμένων ὑπὸ τῶν ἀρχῶν κατοχῆς (ΥΠΟΕ), διωργάνου συσσίτια, ἐμεσίτευεν ὑπὲρ διασώσεως καταδικῶν ἐκ βεβαίον θανάτου, ἐνεθάρρυνε τοὺς μελλοθανάτους τῆς κακουρίας τῶν ἐπιδρομῶν, ἐξέτεινε τὴν ἡρώικην προστασίαν αὐτοῦ ἐπὶ πάντα δεόμενον βοηθείας ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ θρησκευματος, διὰ πάντων δὲ τὴν ἀνεπιθύμητον διὰ τὴν κατοχὴν δρᾶσιν τοῦ ταύτην καὶ περιώρισθῃ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1944 μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὅτε καὶ ἀπεχώρησαν οἱ ἀπάνθρωποι εἰσβολεῖς.

Ὡς ἐκ τῆς ἀνωμάλου μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καταστάσεως, ὑπεχρεώθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν μὲν Ἀντιβασιλείαν, διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ διατρίβοντος Βασιλέως Γεωργίου Β' τῆ 30 Δεκεμβρίου 1944, τὴν δὲ προεδρείαν τῆς Κυβερνήσεως δι' ὀλίγας μόνον ἡμέρας περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου 1945. Ὡς Ἀντιβασιλεὺς περὶ τὰ τέλη Φεβρουαρίου 1945 ἐπισκέφθη τὴν Θεσσαλονικὴν, τῆ 15 Μαΐου τὴν Ρόδον ἐπὶ τῇ ἀπε-

λευθέρωσι τῆς Δωδεκανήσου καὶ τὴν Κρήτην, τῆ 6 δὲ Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, μετέβη εἰς Λονδίνον, κατ' ἐπιθυμίαν δὲ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως διήλθε κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του διὰ Παρισίων.

Μετὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ δημοψηφίσματος τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1946 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀντιβασιλεὺς διεβίβασε πρὸς τὸν Βασιλέα Γεώργιον εἰς Λονδίνον τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα :

Συγχαίρων θερμοῦς τῇ Ὑμετέρᾳ Μεγαλειότητι δι' ἀποτέλεσμα δημοψηφίσματος, επικαλοῦμαι ἐκ βαθύων τῶ φῶς καὶ τὴν ἐπιστολήν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἰς τὸν νέον δρόμον Αὐτῆς.

Ἦδη θεωρῶν τερατιασθεῖσαν τὴν μεταβατικὴν περίοδον, δι' ἣν ἐκλήθη νὰ συνεχίσω τὸ ἔργον τοῦ Ἀντιβασιλέως καὶ συνεπῶς λήξασαν τὴν ἐν τοῦτῳ ἀποστολήν μου, ὑπολαμβάνω χρεός μου, ἀποδιδόμενος καὶ πάλιν εἰς τὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κύρια καθήκοντά μου, νὰ εὐχαριστήσω ἀπαξ εἰ τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα καὶ εὐχηθῶ ὅπως τὰς ἡμέρας καὶ τὰ ἔργα Αὐτῆς σκέπη ἐν τῇ χάριτι καὶ εὐλογίᾳ Αὐτοῦ ὁ Πανάγαθος Θεὸς πρὸς δικαιοσύνην τῶν θνητῶν καὶ εὐημερίαν καὶ δόξαν τῆς παιδείας μας.

Ὁ Βασιλεὺς ἀπήντησεν οὕτω :

Βαθύτατα συγκινημένος ἐξ ὑμετέρων εὐχῶν, πέποιθα εἰς Παντοδύναμον Θεόν, δι' οὗ θὰ με βοηθήσῃ εἰς τὸ τραχὺ ἔργον, ὅπερ πρόκειται νὰ ἀναλάβω. Ἀμα τῇ ἐπιπόρῳ μου εἰς προσφιλή μου Πατρίδα θέλω ἀποδεχθῆ τὴν κατάνοσον τῆς ἐπιτολῆς, δι' ἣς ἐπεφόρτισα ὑμᾶς κατὰ τὴν κρίσιμον περίστασιν τῶν τελευταίων δύο ἔτων. Ἀπὸ τοῦδὲ ὅμως ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω εἰς ὑμᾶς τὰς εὐχαριστίας μου εὐχαριστίας καὶ συγχαρητήρια διὰ τὴν ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν μιᾶς ἐξόχου ὑπηρεσίας, ἣν προσεφέρατε εἰς τὸ ἔθνος.

Ὁ Βασιλεὺς ἐπανήλθε τῆ 27 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Περί ὧραν δὲ 4 1/2 μ. μ. τῆς 30 τοῦ αὐτοῦ μηνός, καλέσας παρ' ἑαυτοῦ τὸν τέως Ἀντιβασιλέα καὶ συγχαρεὶς κατ' αὐτῶν τὸν Ἀρχιεπίσκοπον διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ παρασχεθείσας πρὸς τὸ ἔθνος ἐξόχους ὑπηρεσίας, εἰς ἔνδειξιν τῆς βασιλικῆς εὐαρεσκείας ἀπένειμεν εἰς αὐτόν τὸν Μεγαλόσταυρον τοῦ Σωτῆρος, ἀνώτατον παράσημον τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους.

Εἴη ἀγῆρως ἡ μνήμη τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημησάντος Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἀπεστόλησαν τὰ ἀκόλουθα συλλυπητήρια τηλεγραφήματα :

Τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου :

« Κατῶδνονι τὴν ψυχὴν ἐπληροφόρηθῃμεν ἀδόκητον τελευτῆν τειμημένον Πρωθιεράρχον Ἀδελφῆς Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, αἰοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ. Ζωῆς καὶ θανάτου Κύριος ἀναπαύσαι μακαρίαν Αὐτοῦ ψυχὴν σκηναῖς δικαίων, παραμυθῆσαι ἀγιωτάτην ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν, ἀναδείξαι ἄξιον διάδοχον αὐτοῦ. Ἐτελέσαμεν σήμερον πάνσοπον πατριαρχικὸν ναὸν Τριτάριον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αἰοιδίμου ἀδελφοῦ. Τηλεγραφικῶς ἀνεθέσαμεν αὐτόθι παρεπιδημοῦσι μητροπολίταις Ἑλιουπόλεως, Θεοδορουπόλεως, Προκοπήσου, ἐκπροσωπησάμενοι ἡμᾶς, Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν, κηδεῖαν Αὐτοῦ.

Πατριάρχης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας :

Ὑπεράγαυον θλιβέντις ἐπὶ ἀγγελλῶν θανάτου πεφιλημένου ἡμῶν ἀδελφοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, εὐχόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως ψυχῆς Αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων καὶ ἀπαιθνήσασαν συλλυπητήρια τῇ Ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, δεόμενοι τοῦ Κυρίου πρὸς ταχέαν ἀνάδειξιν ἀναξίου διαδόχου.

Πατριάρχης ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας :

Βαθύτατα ἐλύπησεν ἡμᾶς, ἡμετέραν Ἐκκλησίαν, πρὸς Κύριον μεταστάσις Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κερῶν Δαμασκηνοῦ. Κατατάξαι Κύριος ψυχὴν αὐτοῦ μετὰ δικαίων, ἀναδείξαι ἄξιον διάδοχον. Ἐυχασθῶμεν συλλυπούμεθα Ἱερὰν Σύνοδον, κληρὸν, λαὸν ἀδελφῆς Ἐκκλησίας Ἑλλάδος.

Πατριάρχης ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ρωσίας :

Παρακαλοῦμεν δεσθῆτε συλλυπητήρια ἡμῶν ἐπὶ θανάτῳ Αὐτοῦ Μακαριότητος Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ. Δεόμεθα τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἀναπαύσεως αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων.

Πατριάρχης ΑΛΕΞΙΟΣ

Τῆς Α. Μ. τοῦ Πατριάρχου Σερβίας :

Ἐκφράζοντες βαθύτατα συλλυπητήρια ἡμετέρας ορθοδόξης Ἐκκλησίας ἐπὶ ἀπροσδοκῆθῳ θανάτῳ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, εὐχόμεθα ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἀναδείξῃ ἄξιον διάδοχον αὐτοῦ ἐπὶ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου Ἐκκλησίας Ἑλλάδος.

Πατριάρχης ΓΑΒΡΙΗΛ

ΕΠΙ ΤΗ, ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

Τῆς Α. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ρουμανίας :

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Ρουμανίας καὶ ἐγὼ ἐκφράζομεν θερμὰ συλλυπητήρια εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς ἀδελφῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ σεβαστοῦ Προέδρου Ἀρχιεπισκόπου Λαμασκηνοῦ καὶ παρακαλοῦμεν τὸν Παντοδύναμον, ὅπως ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ μετὰ δικαίων καὶ ἀναδείξῃ εἰς τὸν Κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος τὸν ἄξιον αὐτῶν πνευματικὸν ποιμένα καὶ ἀποστολὸν τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ὁ Πατριάρχης Ρουμανίας ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ

Τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου :

Ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ Κύπρου, ἑλληνικὸς κυριακὸς λαὸς πνευθοῦσι θανάτῳ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Λαμασκηνοῦ, διακεκοιμένον Προωθηθέντος, ἐκδαπανηθέντος ὑπηρεσίαν Ἐκκλησίας, ἔθνος. Κύριος ἀναπαύσαι ψυχὴν αὐτοῦ σκηναῖς δικαίων, παραμυθῆσαι ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν δι' ἀναδείξεως ἀνταξίου αὐτοῦ διαδόχου.

Κύπρου ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Τῆς Α. Σ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ :

Ὁ θάνατος τοῦ σεβαστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Προέδρου τῆς Ἱεράς Συνόδου Λαμασκηνοῦ βαθέως ἔθλιψεν ἡμᾶς. Συμμετέχομεν εἰς τὸ μέγα πένθος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Δέομεθα τοῦ Κυρίου, ὅπως κατατάξῃ μὲν τὸν ἐκλιπὸντα Ἀρχιεπίσκοπον μετὰ τῶν ἁγίων, παραμυθῆσθαι δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ σκληρᾷ ἀπολείᾳ διὰ τῆς ἀναδείξεως νέου Προέδρου πεπληρωμένου οὐρανίων χάριτων.

Ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης :

Ἐκκλησία Κρήτης, βαρυνενοῦσα μεταστάσει Προκαθημένου ἱεροῦ Ἐκκλησίας Ἑλλάδος κυροῦ Λαμασκηνοῦ, θερμότητα συλλυπείται, εὐχόμενη αἰωνίαν μεταστάντι ἀνάπαυσιν. Ἀνάδειξιν ἀντάξιον διαδόχου δώῃ Κύριος. Παρηγγέλθησαν ἡμέραν κηδείας ἐπιμνημόσυνοι δεήσεις ἁπίσης ἐνορίας Μητροπόλεως.

Πρόεδρος Συνόδου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Τοῦ Μητροπολίτου Διονυσίου ἐκ Βαρσοβίας :

Ὁ Κύριος ἀναπαύσαι τὴν ψυχὴν τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου Ἀρχιεπισκόπου Λαμασκηνοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Μητροπολίτης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἐκ Πατρῶν

Συμμετέχω πένθους ἐπὶ θανάτῳ Μακαριωτάτου.

ΣΙΓΓΑΛΑΣ Ἀρχιεπίσκοπος

Ἐκ Κερκύρας

Βαθέως λυπούμεθα ἐπὶ ἀπροσδοκίῳ θανάτῳ Μακαριωτάτου εὐχόμενοι αὐτῷ αἰωνίαν ἀνάπαυσιν.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ καθολικὸς Ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας

Τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὀρθοδόξων ἀρμενίων :

Ἡ ὀρθόδοξος ἀρμενικὴ Ἐκκλησία Ἑλλάδος συμμετέχει ὀλοφύχως πένθους ἀδελφῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ ἀδοκίῳ ἀπολείᾳ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Λαμασκηνοῦ, δεομένη ὑπερ' ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

Κ. ΜΑΖΜΟΥΛΙΑΝ

Πρωθιερέως ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας Θεσσαλονίκης :

Ἐπὶ θλιβερᾷ ἀναγγελίᾳ θανάτου Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Λαμασκηνοῦ ἐξ ὀνόματος Ἀρμενικῆς Πατριαρχίας Θεσσαλονίκης σπεύδομεν νὰ ἐκφράσωμεν θερμότητα συλλυπητήρια, κλίνοντες εὐλαβῶς γόνυ πρὸ σεπτῆς σοφοῦ καὶ δέομενοι ἐξ ὕψους παρηγορίαν πρὸς ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν Ἑλλάδος.

ΛΟΥΚΑΣ ΦΥΛΙΣΙΑΝ

Τῆς Α. Σ. τοῦ Πριμάρτου τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας :

«Βαθύτατα συλλυπητήρια τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Λαμασκηνοῦ μετὰ προσωπικῆς βαθείας θλίψεως ἐπὶ

τῇ ἀπολείᾳ. Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ χαρίσῃ τῷ μεταστάντι ἀνάπαυσιν ψυχῆς, καθοδήγησιν δὲ καὶ εὐλογίαν τῇ ἀγίᾳ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος.

Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντέρμπουρου»

Τῆς Α. Σ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ὑόρκης (Ἀγγλίας) :

«Βαθυτάτῃ λύπῃ ἐπὶ θανάτῳ τοῦ μεγάλου καὶ εὐγενοῦς Ἀρχιεπισκόπου Λαμασκηνοῦ.

Ἀρχιεπίσκοπος Ὑόρκης (Ἀγγλίας)»

Τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Γιβραλτάρ :

Βαθύτατα συλλυπητήρια ἐπὶ τελευταίῳ τοῦ μεγάλου ἡγέτου καὶ πατριώτου.

Ἐπίσκοπος Γιβραλτάρ

Ὁ Πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς διεβίβασε πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα Παύλον τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα :

Ἐξ ὀνόματος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ λαοῦ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ὑποβάλλω πρὸς τὴν Μεγαλειότητά σας καὶ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν εὐκρινῆ συλλυπητήρια ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Λαμασκηνοῦ, ὅστις ἐξυψηρέτης τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος μετ' ἀφοσιώσεως καὶ ἠρωϊσμοῦ κατὰ τὴν κατοχὴν καὶ τὴν κρίσιμον περίοδον, ἥτις ἐπηκολούθησεν αὐτῆς»

ΧΑΡΡΥ ΤΡΟΥΜΑΝ

Ὁ δὲ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Ἀτσεσον ἀπεθύθει τὸ κάτωθι τηλεγράφημα πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Σοφούλην :

«Μετὰ βαθύτατης λύπης ἐλληροφροσῆθην τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Λαμασκηνοῦ καὶ ἐπιδυμῶ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐκρινῆ συμπάθειάν μου εἰς ὑμᾶς καὶ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν διὰ τὴν ἀπόλειαν ἐνὸς μεγάλου πνευματικοῦ ἡγέτου καὶ γενναίου πατριώτου».

ΑΤΣΕΣΟΝ

Τῆς Βραζιλιανῆς Κυβερνήσεως :

Ἀρχηγὸς διπλωματικῆς ἀποστολῆς Βραζιλίας ἐν Ἀθήναις ὑποβάλλει βαθύτατα συλλυπητήρια ἐξ ὀνόματος τῆς Βραζιλιανῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐμοῦ διὰ τὸν θάνατον τῆς μεγάλης προσωπικότητος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἑλλάδος Λαμασκηνοῦ.

ΙΝΤΕΛΦΟΝΣΟ ΦΑΛΚΑΟ

Ὑπουργὸς Βραζιλίας

Τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Γενικῆς Συνόδου τῆς ἑλληνικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας Ἀθηνῶν :

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Λαμασκηνοῦ εὐσεβάτως ὑποβάλλομεν τὰ θερμὰ συλλυπητήρια τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας, ἥτις τιμᾷ τὴν μνήμην τοῦ ἀνδρός, ὅστις τοσαύτας ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἑλληνικὴν πατρίδα.

Ἄν προσερχαί ἡμῶν ἀνέχονται πρὸς τὸν Ὑψιστον, ὅπως Ὁὐτος διὰ τοῦ ἁγίου Του Πνεύματος καθοδηγήσῃ τὴν Σύνοδον τῆς Ἱσραήλ εἰς τὴν ἐκλογὴν ἀνταξίου διαδόχου.

Γ. Α. ΚΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ

Τοῦ ἐν Νέῳ Ὑόρκῃ Παγκοσμίου Ἑβραϊκοῦ Συνεδρίου πρὸς τὸ Κεντρικὸν Ἰσραηλιτικὸν Συμβούλιον.

Ἀθήνας

Βαθύτατα συγκινημένοι ἐπὶ ἀγγέλματι θανάτου Ἀρχιεπισκόπου Λαμασκηνοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνθρωπιστικὴ δράσις, εἰδικῶς συμπάθης διὰ τὴν συμπαράστασιν ἑβραϊκῶν δικαίων, ἔσχε μεγάλην ἀλήθειαν εἰς ἑβραϊκὸν λαόν, παρακαλοῦμεν καταθέσαστε εἰς μνήμην στέφανον ἐπ' ὀνόματι Παγκοσμίου Ἑβραϊκοῦ Συνεδρίου καὶ διαβιβάσατε συλλυπητήρια Ἑλληνικῆν Κυβερνήσιν.

Ἐκτελεστικὸν Παγκοσμίου Ἑβραϊκοῦ Συνεδρίου

Τοῦ Κεντρικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Συμβουλίου Συντονισμοῦ καὶ Γνωματεῦσεως Ἀθηνῶν :

Ἐπὶ τῷ ὀδυνηρῷ ἀγγέλματι τοῦ ἀδοκίμου θανάτου τῆς Ἀυτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Λαμασκηνοῦ τὸ Κεντρικὸν Ἰσραηλιτικὸν Συμβούλιον ἐξ ὀνόματος τῶν Ἰσραηλιτικῶν κοινοτήτων τῆς Ἑλλάδος ὑπο-

βάλλει ὑμῖν μετ' ἄλλους ψυχῆς τὰ βαθύτατα συλλυπητήριά του καὶ διαβιβάζει σχετικὸν ψήφισμα.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΧΑΪΜ ΜΠΕΝΡΟΥΜΠΗΣ

Ὁ Ἀντιπρόεδρος
ΚΑΝΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Τοῦ Ἀρχιεραββίνου Ἀθηνῶν :

Ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι θανάτου τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἀειμνήστου Δαμασκηνοῦ, ἐνθέρμον προστάτου Ἰσραηλιτῶν κατὰ τὸν ἀπὸ τῆς διωγμῶν μας, μετὰ βαθύτατου ἄλλους ψυχῆς διαβιβάζομεν ὑμῖν ἡμέτερα ἐγκάρδια συλλυπητήρια. Ἐύχομαι δὲ ὀλοπύχως εἰς τὸν Ὑψιστον ὑπὲρ ἀναπαύσεως ἁγίας αὐτοῦ ψυχῆς.

ΗΛΙΑΣ Π. ΜΠΑΡΖΥΛΛΑΪ

Τοῦ ραββίνου Θεσσαλονίκης :

Μετὰ τῆς Ἐκκλησίας πενθοῦσης τὸν ἄξιον αὐτῆς ποιωτεργάτην καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους πενθοῦντος τὸν μέγαν αὐτοῦ ἐνδράχην ἢ ἀρχιεραββινεῖα Θεσσαλονίκης πενθεῖ τὸν ὑπέρρογον προστάτην τοῦ ποιμνίου αὐτῆς ἐν ἡμέραις ὑψίστης δοκιμασίας.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΟΛΧΟ

Τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος Θεσσαλονίκης :

Τὸ Δ. Σ. τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος Θεσσαλονίκης, διερχομένη ἀισθήματα Ἰσραηλιτῶν Θεσσαλονίκης, συλλυπεῖται ὑμᾶς ἐπὶ ἀπώλεια σεπιτοῦ Ἱεράρχου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, μεγάλου προστάτου Ἰσραηλιτῶν Ἑλλάδος ἐν ἡμέραις μεγάλης δοκιμασίας.

Τοῦ Ἀρχιεραββίνου Βόλου :

Συμμετασχόντες μετ' ὀλοκλήρου ποιμνίου μας μεγάλου ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ πένθους Ἑλλάδος ἐπὶ θανάτῳ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, δεόμεθα Ὑψιστον ὑπὲρ ἀναπαύσεως ψυχῆς αὐτοῦ ἐν κόλποις ἁγίων πατέρων ἡμῶν.

Ἀρχιεραββίνος Βόλου ΜΩΨΣΗΣ ΠΕΣΑΧ

Συλλυπητήρια τηλεγραφήματα πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον διεβίβασαν καὶ πάντες οἱ ἱεράρχαι τῆς χώρας, τῆς Κρήτης, θρησκευτικὰ καὶ κοινωτικά σωματεῖα, κρατικοὶ λειτουργοί, δῆμοι καὶ κοινότητες τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ οἱ Ἕλληνες ἱεράρχαι τοῦ Ἐξωτερικοῦ (Ἀμερικῆς, Αὐστραλίας, Ἀφρικῆς, Κύπρου), κατὰ ἑκατοντάδας δ' εἰσέτι λαμβάνονται ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ τηλεγραφικὰ συλλυπητήρια ἑλληνικῶν κοινοτήτων καὶ ἰδιωτῶν τοῦ ἔξωτερικοῦ.

Ο ΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΤΑΣΤΑΝΤΟΣ ΠΡΩΘΙΕΡΑΡΧΟΥ

Ὁ ἀειμνήστος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Δαμασκηνός, τοῦ ὁποῦ οὐ αἰφνίδιος θάνατος ἠκούσθη μετὰ βαρυτάτην συγκίνησιν καὶ ὀδύνην, ἦτο μίᾳ μεγάλῃ φυσιολογίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μίᾳ ἐθνικῇ προσωπικότητι. Ἡ ζωὴ του ἦτο ζωὴ μαχητοῦ. Ἡ σκοτεινὴ περίοδος τῆς γερμανοϊταλικῆς κατακτήσεως τοῦ ἔδωσε τὴν θλιβεράν εὐκαιρίαν νὰ προβάλλῃ τὸν φλογερὸν πατριωτισμὸν του, τὰς ἐξαιρετικὰς του ἰκανότητας, τὸ ἀκατάβλητον σθένος του. Ἐστάθη καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς ἀγωνίας ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἔθνους, ἀκαμπτος, σταθερός, μετὰ τὴν σκέψιν προσλωμένην εἰς τὴν νίκην καὶ μετὰ τὴν δραστηριότητά του ἀφιερωμένην εἰς τὴν βοήθειαν τῶν πασχόντων. Ὡς Ἀντιβασιλεὺς ἠκολούθησεν τὴν αὐστηρῶς ἐθνικὴν γραμμὴν, ὅταν ἡ πατρίς ἐπάλαμι μετὰ τὰς πρώτας μεταπολεμικὰς ἀνωμαλίας, ἐμπρὸς εἰς τὸν κίνδυνον τῆς ἐρυθρᾶς κατακτήσεως. Τὸ ἐθνικὸν συμφέρον ἦτο ἐκεῖνο, ποῦ κατηύθυνε ὅλας τὰς ἐνεργείας του. Τὸ ἔργον τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου δὲν ἔμπορεῖ νὰ κριθῆ εἰς ὅλην τὴν ἔκτασίν του σήμερον. Ὅταν θὰ παρέλθῃ ἡ ἐθνικὴ θύελλα καὶ θὰ ἡρεμήσῃ καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ αἱ σκέψεις, ὅταν ὑπὸ ἐθνικὴν καὶ ψυχικὴν γαλήνην θὰ γίνῃ ὁ ἀπολογισμὸς τῶν ἑλληνικῶν ἀγῶνων κατὰ ἐσωτερικῶν καὶ ἔξωτερικῶν ἐχθρῶν, τότε θὰ προβληθῆ εἰς ὅλην τὴν τὴν λαμπρότητα ὁ ρόλος τοῦ ἀειμνήστου ἡγέτου τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Ἀθηνῶν Δαμασκηνός ἀπέθανε μετὰ τὴν συνείδησιν ἡρεμον ὅτι «τὴν πίστιν τετήρηκε, τὸν νόμον τετέλεκε». Ἡδὴ ἀπόκειται εἰς αὐτὸν ὁ στέφανος τῆς Δικαιοσύνης. Ἄς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη του.

«Καθημερινή»

Ὁ Δαμασκηνός ὑπῆρξε μίᾳ ἐξαιρετικῇ φυσιολογίᾳ, ἡ ὁποία ἐγένετο καὶ ὑπερεπήδησε τὰ ἐκκλησιαστικὰ πλαίσια. Ἡ κοινὴ προσοχὴ ἤρχισε νὰ στρέφεται πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ μεγάλου σεισμοῦ τῆς Κορίνθου, τὸ ἔτος 1928. Ἦτο τότε Μητροπολίτης Κορινθίας καὶ ἀνεδείχθη ἄξιος ποιμὴν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἐπισκοπῆς του. Διέτρεξε τὸν κίνδυνον μαζί του. Ὁργάνωσε τὴν περιθαψίν του. Καὶ τέλος ἀνοικοδόμησε τὴν ἐκ θεμελίων καταστραφείσαν πόλιν. Ἐπρόκალσε τότε τὸν θαυμασμόν τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ κλήρου. Ἐξελέγη ἀργότερα ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ἀλλὰ ἡ Δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου δὲν τοῦ ἐπέτρεψε νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήλθε μετὰ τὸν πόλεμον, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς κατοχῆς. Μετεβλήθη τότε εἰς ψυχὴν καὶ κέντρον τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως. Ἐν ἀπουσίᾳ πάσης ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ

ἑδάφους πολιτικῆς ἀρχῆς, ἀνέλαβε ἐκ τοῦ ἀφανοῦς τὰ ἡνία τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας τοῦ δουλωμένου ἔθνους. Ἐπανελάβε ἔτσι καὶ συνέχισε τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία πάντοτε εἰς ἀναλόγους στιγμὰς ἐθνικῶν κρίσεων ἐκράτησε καὶ τὰ πολιτικὰ ἡνία τῆς διευθύνσεως τοῦ λαοῦ. Ἡ πολιτικὴ ἐξουσία του παρετάθη καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, διὰ κοινῆς συμφωνίας ὄλων τῶν παραγόντων τοῦ ἔθνους καὶ τῶν φίλων καὶ μεγάλων συμμάχων, μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἔγινε δυνατὸν νὰ ἀναδιοργανωθῆ ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία καὶ ἐπανῆλθε διὰ τοῦ δημοψηφίσματος ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Β'. Τότε ὁ Δαμασκηνός ἐγκατέλειψε τὰ ἀντιβασιλικὰ του καθήκοντα, τὰ ὁποία ἤσκησε μετὰ μεγάλης ἐπιβολῆς καὶ κύρους καὶ ἐπανῆλθε εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν ρόλον του, μεριμνῶν διὰ τὴν ἀνθρώπινον τοῦ κλήρου καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἠθικοῦ γοήτρου τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ὑπῆρξεν ἕνας μέγανος κληρικὸς καὶ ἕνας μέγανος Ἕλληνας. Ὁ κληρὸς καὶ ὁ Ἕλληνας λαὸς ἔχασαν ἕνα ἀληθινὸν προμαχῶνα, ὅπου εὐρῆκαν ἀσφαλῆς καταφύγιον εἰς πικρὰς ἡμέρας. Καὶ δικαίως θὰ θρηνήσῃ τὴν ἀπροσδόκητον πτώσιν του.

«Τὸ Βῆμα»

Ἐνας Ἕλληνας καὶ ἕνας ἱεράρχης πρώτης σειρᾶς ἐξέλιπε χθές. Ὁ μακαριώτατος Δαμασκηνός ἐστάθη ἐθνικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ πυραμὶς ἀναμφισβητήτου ἐπιβολῆς καὶ βαρύτητας.

Ἡ σοφία του ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς ἐκτεταμένη, βαθεῖα καὶ καθαρὰ, ὁ δὲ λόγος του, ὁ γραπτὸς, καὶ ὁ προφορικὸς, τὸν ὁποῖον ἀπήγγελλε μετὰ τὴν ἀληθινὴν ἐκείνην παλλομένην διεισδύουσαν φωνήν, θὰ σημεῖωση σταθμῶν διὰ τὴν πυκνότητα, τὴν ἐνέργειαν, τὴν λάμψιν τῶν ἰδεῶν, τῶν εἰκόνων, τῶν αἰσθημάτων, εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς θρησκευτικῆς μας γραμματολογίας. Ἀσφαλῶς ὁμως ἡ ὑψηλότερα φάσις τῆς δράσεώς του συμπέπει μετὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς. Ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου μετὰ τὸν ὁποῖον ἀνήλθε τότε εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον, εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ Δαμασκηνός ἀνέπτυξε κατὰ τὴν ἐφιαλτικὴν ἐκείνην διὰ τὸ ἔθνος δοκιμασίαν μίαν ἐκπληκτικὴν ἐνεργεῖαν κοινωνικῆς προνοίας καὶ ἐθνικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀντίκρουσε δὲ τὴν ἐξουσίαν τοῦ κατακτητοῦ μετὰ ἄτρομον σθένος, καὶ συχνὰ μετὰ δριμύειαν ἐπίπληξιν, ὅταν προσεπάθει νὰ σώσῃ Ἕλληνας ἀπὸ τοῦς δυνάεις τοῦ θηρίου. Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ εἰς τὴν Ἑλλάδα πελώριον θρησκευτικόν, ἐθνικόν, κοινωνικὸν ὄργανισμὸν, μετὰ σημασίαν πολὺ μεγαλυτέραν παρὰ εἰς ἄλλας χώρας. Καὶ βεβαίως τὸ πλῆγμα,

πού δέχεται αυτή με την απόλειαν του διακεκριμένου πρωθυεράρχου της, ενδιαφέρει ολόκληρον την Ελλάδα.

«*Εμπρός*»

..Δέν ἦτο ἀπόκοσμος. Προήρχετο ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ δέν ἐλησμόνησε ποτὲ τὴν προέλευσίν του. Οὔτε καὶ τὴν ἐπρόδωσεν ὄμως. Ἐγίνε γέφυρα πρὸς τὰ μύχια τῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ, μαχομένου καὶ μοχθοῦντος καὶ ἀγωνιῶντος διὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν περισσότερο, παρά διὰ τὴν μέλλουσαν. Ἀσυγκρίτως ἐφάνη εἰς τὴν δυσκολώτεραν σιγμῆν: τὴν κατοχὴν. Τότε ἀκριβῶς πού οἱ τιτλοῦχοι ἐγίνοντο σκώληκες καὶ οἱ ἀνώνυμοι ἐπαιρναν τὰς διαστάσεις ἡρώος, αὐτὸς ὕψωνεν ἡρεμά κάθε ἡμέραν τὸν ἀναστημά του, σεμνός, λιτός, ἀρηγόρευτος καὶ ἀνθρώπινος βαθύτατα. Ὅταν ὁ κατοχικὸς μινώταυρος τοῦ ἐζήτησεν κατάλογον ὁμήρων, ἔβαλε τὸν ἑαυτὸν του πρῶτον. Ὅταν ἡ πείνα εἶχεν ἀπλώσει τὴν σκελετώδη χεῖρά της ἐπάνω εἰς τὰ παιδιὰ, μέσα εἰς ἓνα τέταρτον τῆς ὥρας ἐξήντησεν ὅλην τὴν κλίμακα τοῦ ἀνθρώπινου πάθους — ἀπὸ τῆς βίας μεχρι τῆς ὑπερτάτης ὀδύνης — ἐνώπιον τοῦ διπλωματικοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ἐχθροῦ ὡς συνήγορος τοῦ μέλλοντος. Καὶ ὅταν τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος προωρίζετο διὰ τὸν ὕστατον ἐξανδραποδισμόν με τὴν πολιτικὴν ἐπιστράτευσιν, προτοῦ οἰσοδήποτε τολήσῃ ν' ἀντιταχθῇ, αὐτὸς τὴν ἀπέτρεψε πραξικοπηματικῶς. Μόνος εἰς ολόκληρον τὴν κατεχομένην Εὐρώπην. Ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὁ ὁποῖος ἔστι τὸν ὀνόμαζε [*ὁ Παπῆς*] κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς μεγαλύτερας ὀδύνης του, τὸν σεβασμόν του ἐπεδείκνυε καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς αὐτὸν με τὴν δημοκρατικὴν αὐτὴν ἰσοπέδωσιν. Ἦθελε νὰ ὑπογραμμίσῃ δι τὸν ἠσθάνετο πολὺ κοντὰ του. Καὶ τὸν ἠσθάνετο πολὺ κοντὰ του, διότι πράγματι ἦτο κοντὰ του, ὁλόσωμος καὶ ὄρθιος πάντοτε. Εἶχε πολλὰς ἀρετὰς ὁ «παπῆς». Καθόλου ἀερώδεις καὶ θεωρητικὰς. Ἐνεσάρκωνε τὴν λεβεντιάν, τὴν θυμοσοφίαν καὶ τὸν λιτόν, ἀλλὰ βαθὺν πατριωτισμόν τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς, πού εἶναι τόσοσιν ξένα εἰς τοὺς λογάδας τοῦ ἔθνους. Δι' αὐτὸ καὶ πολὺ τὸν ἐνοιῶσαν οἱ πολλοί...

«*Ἐλευθερία*»

Ὁ ἀποβίωσας χθὲς αἰφνιδίως κατὰ τὰς πρώτας ἀπογευματινὰς ὥρας Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος δέν ἦτο μόνον ἡ κορυφή τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἀνεδείχθη καὶ πραγματικὸς ἐθνάρχης, συνεχίζων ἐπαξίως τὰς παραδόσεις τοῦ Κλήρου μας κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ κινδύνου. Ἐποίμεινε τὸν λαὸν του καὶ ἐκτός τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τῆς Ὁρησκείας, ὅταν ὄλοι ἀνεζήτουν στήριγμα καὶ παρηγορίαν καὶ ἐνίσχυσιν, ἐναντίον τῶν δεινῶν τῆς Μοίρας. Καὶ ὅταν κατεστράφη ἀπὸ τὸν σεισμόν ἡ Κόρινθος ὁπότε, Μητροπολίτης τῆς δοκιμασθείσης πόλεως ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἔργου τῆς ἀνοικοδομήσεώς της. Καὶ ὅταν ὤρθωνε τὸ ὄχι μόνον φυσικῶς μέγα ἀνάστημά του ἐνώπιον τῆς βίας τοῦ κατακτητοῦ, ἐγγράφων πρῶτον τὸ ὄνομά του εἰς τὸν κατάλογον τῶν ὁμήρων, τὸν αἰτηθέντα ἀπὸ τοῦς γερμανοῦς, καὶ προμαχῶν εἰς τὴν πώτην γραμμὴν κατὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ἐπιβιώσεως τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ με τὴν κατηγορηματικὴν ἄρνησιν, πού ἀντέταξεν εἰς τὴν ἀξίωσιν περὶ πολιτικῆς ἐπιστρατεύσεως. Καὶ ὅταν τέλος τὴν ἐπομένην τῆς δεκεμβριανῆς στάσεως, μέσα εἰς τὴν γενικὴν ἀποθάρρυνσιν, ἀνελάμβανε τὴν Ἀντιβασιλείαν, διὰ νὰ φρονηματούσῃ, διὰ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς Ἕλληνας τὴν αὐτοπεποίθησιν, διὰ ν' ἀναπτύξῃ πρώτης τάξεως πολιτικὰς ἀρετὰς.

Ἐλλην δωρικοῦ ρυθμοῦ, τέκνον ἀντάξιον τῆς γενετήρας του Ροῦμελης, ἀνθρώπος καλῆς θελήσεως καὶ γενναίας πνοῆς, ἐλάμπρυνε τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον τῶν Ἀθηνῶν, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὸν ἀπεμάκρυνε προσωρινῶς ἡ δικτατορικὴ αὐθαιρεσία καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἀποκατεστάθη εὐτυχῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα.

«*Ἔθνος*»

Μία ἐλληνικὴ μορφή, ἀπὸ τὰς δημοτικώτερας τῆς

ἐποχῆς μας, ἰδίως τῆς χρονικῆς περιόδου, πού περιλαμβάνεται εἰς τὸν δραματικὸν κύκλον τῆς κατοχῆς καὶ τῶν συνταρακτικῶν ἐσωτερικῶν γεγονότων, πού ἐπηκολούθησαν, ἐξαφανίζεται ἀπὸ τὴν ζωὴν, με τὸν θάνατον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πνευματικοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας: Γέννημα τῆς παλαιᾶς ἐλευθερίας Ἑλλάδος, συγκεκριμένως τῆς Ροῦμελης, ἀνήκεν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀδρῶν ἐκείνων ἱεραρχῶν, τοῦ τύπου, πού ἔδωσεν ἡ Ἐπανάστασις τοῦ Ἐικοσιένα, με τὴν λαϊκὴν προέλευσιν, τὴν ἔντονον ἔθικὴν εὐαισθησίαν καὶ ἐν ζωηρὸν πνεῦμα δραστηριότητος. Τὴν προσωπικότητα αὐτὴν, τὴν ὁποῖαν ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τὴν φύσιν, συνεπλήρωσε με μίαν καλλιέργειαν οὐσιαστικὴν, ἡ ὁποία ἐδίδεν ἕνα ἀληθινὰ ἀνώτερον πνευματικὸν τόνον εἰς τὰς ἀρετάς, πού τὸν ἐχαρκτηρίζαν.

Ἡ δρᾶσις του ὑπῆρξεν πάντοτε δρᾶσις φωτισμένου ἠγέτου καὶ δλαι αἱ ὑπηρεσίαι, τὰς ὁποίας προσέφερεν, ἐνεπνέοντο ἀπὸ τὸ πρόθυμον αἶσθημα τοῦ καλοῦ χριστιανοῦ καὶ τοῦ καλοῦ πατριώτου. Σημειώνομεν ἰδιαιτέρως τοὺς ἀγῶνας του κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κατοχῆς, ὁπότε ολόκληρος ὁ Ἀθηναϊκὸς λαὸς ἀντελήφθη με τὴν ἀσφαλῆ του διαίσθησιν, δι τὴν Ἐκεῖνος ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸν του στήριγμα μέσα εἰς τὴν ὑκτα τῆς δουλείας.

Καὶ ὅταν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐμφυλίου κατακλυσμοῦ, συνεκλονίσθησεν τὰ πάντα, πρὸς τὴν μεγαλοπρεπῆ μορφήν του ἔστρεψε καὶ ἄλλιν ὄλος ὁ κόσμος τὰ μάτια του. Καὶ κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν αἱ πολιτικαὶ ὑπηρεσίαι, πού προσέφερε, εἶχον τὸν ἴδιον τόνον τῆς ἀπλότητος, τῆς τιμιότητος καὶ τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὸ ἔθνικόν καθήκον. «*Τὰ Νέα*»

Ὁ ἐκλιπὼν χθὲς αἰφνιδίως ἀρχηγὸς τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξε, χωρὶς ἀμφιβολίαν, ἀνάγλυφος προσωπικότης. Συνεχίζων τὴν μακροαῖωνα παράδοσιν τῶν ἐλλήνων ἱεραρχῶν ὕψωσεν, ὅταν τὸ ἔθνος ἐδουλώθη προσωρινῶς, τὸ ἀνάστημά του ἀπέναντι τοῦ κατακτητοῦ καὶ πολλὰς προσέφερε τότε καὶ μεταγενεστέρως ὑπηρεσίας. Ἀνελθὼν εἰς ἀνωμάλους ἔθνικὰς στιγμὰς εἰς ὕψιστα ἀξιώματα, ἠτύχησε νὰ παραδώσῃ τὴν προσωρινὴν ἐξουσίαν του ὡς Ἀντιβασιλέως, εἰς χεῖρας τοῦ νομίμου Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Β', συγτελέσας οὕτως εἰς τὴν ἐπάνοδοσιν τῆς ἡμετέρας. Προικισμένος με ὀξύνοια, ρήτωρ εὐφραδῆς καὶ πειστικός, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνὸς ἀπέτελεσε πηγὴν ἀκένωτου δραστηριότητος, ἡ ὁποία ἀνεφάνη κατὰ τοὺς σεισμοὺς τῆς Κορίνθου, ὁπότε ὡς Μητροπολίτης τῆς δοκιμασθείσης περιοχῆς ἐπέτελεσε μέγα ἔργον, διὰ νὰ τὸν ὀδηγήσῃ μεχρι τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου. Καὶ ἐπὶ τοῦ Θρόνου τούτου ὁ Δαμασκηνὸς ἐτελεύτησε, καταλιπὼν τὴν ἀνάμνησιν μᾶς ἐξεχούσης φυσιογνωμίας τῆς ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας.

«*Ἡ Βοδυνή*»

Οἱ Ἕλληνες καθολικοὶ συμμετέχουν εἰς τὸ βαρὺ πένθος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ τῷ πρόφωθῳ θανάτῳ τοῦ Προκαθημένου Αὐτῆς Μακαριωτάτου Δαμασκηνοῦ. Τὰ ἔτη τῆς ἀρχιερατείας του ὑπῆρξαν ἀπὸ τὰ σκληρότερα, τὰ ὁποῖα ἐδοκίμασεν ἡ ἐλληνικὴ πατρις, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ ἀειμνήστος ἱεράρχης ἐκράτει εἰς τὰς στιβαράς Του χεῖρας τὸ πηδάλιον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους. Αἱ ἀλλεπάλληλοι συγκινήσεις καὶ ὁ μόχθος τῶν ἔτων, κατὰ τὰ ὁποῖα τὸ ἔθνος ἦτο ὑπόδουλον, καὶ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐπηκολούθησαν, κατέβαλον μίαν ὑπέροχον καρδίαν Ἐθνάρχου καὶ Ἀρχηγοῦ Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία προῶρως ἐσταμάτησε. Οἱ Ἕλληνες καθολικοὶ, οἱ ὁποῖοι ἐγνώρισαν τὸν ἀειμνήστον ἱεράρχην καὶ ὡς πολιτικὸν ἀρχοντὰ Τῶν, ὅταν αἱ δεινὰι περιστάσεις καὶ αἱ ἰκανότητες τούτου τὸν ἀνύψωσαν εἰς τὰ ὑπάτα πολιτικὰ ἀξιώματα, θὰ ἐνθυμοῦνται πάντοτε τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Δαμασκηνὸν ὡς τὸ ὑπέροχον ὑπόδειγμα θρησκευτικοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ Ἐθνάρχου. «*Καθολικὴ*»

Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Λονδίνου τῆς 30ῆς Μαΐου οἱ «Τάϊμς» δημοσιεύουν τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν τοῦ τέως ἐν Ἀθήναις βρετανοῦ πρεσβευτοῦ σὲρ Ρέιτσαλδ Λήπερ :

«Ἡ νεκρολογία σας διὰ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Δαμασκηνὸν ὑπῆρξε μίᾳ δικαίᾳ ἀπότισις τιμῆς πρὸς ἓνα ἄνδρα, ὁ ὁποῖος εἰς κρίσιμον στιγμὴν παρέσχε μεγάλας υπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα του. Καὶ οἱ Βρετανοὶ ἐπίσης ὀφείλουσιν εἰς αὐτὸν εὐγνωμοσύνην διὰ τὸ θάρρος του νὰ ἀναλάβῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀντιβασιλέως καθ' ὃν χρόνον διεξήγετο εἰσέτι ἡ μάχη διὰ τὰς Ἀθήνας. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μοὶ ἔλεγε (καὶ δὲν εἶχα καμμίαν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς εὐλικρινείας του), ὅτι ἡ ἐκ μέρους του ἀνάληψις εὐθυσθὴν θὰ ἀπέτελε ἀσφαλῶς δι' αὐτὸν ἓνα ἀκάνθινον στέφανον. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς 18μῆνου στενῆς μετ' αὐτοῦ συνεργασίας μου, ὅτε εὐρίσκετό εἰς τὴν Ἀντιβασιλείαν, ἠδυνήθη νὰ ἀντιληφθῶ ὅποια συνεχῆς πηγὴ θλίψεων καὶ ἀνησυχιῶν ἦσαν δι' αὐτὸν αἱ τεταραγμέναι ὑποθέσεις τῆς χώρας του καὶ μὲ πόσῃ εὐχαρίστησιν θὰ παρητεῖτο ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν του θέσιν ἐνωρίτερον, ἔαν τοῦτο τῷ ἦτο δυνατόν. Ὁ Δαμασκηνὸς ἦτο ἓνας ἀληθινὸς Ἕλλην τὸσον εἰς τὴν ψυχὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐμφάνισιν. Κατεῖχε τὰς ἀρετὰς ἐκείνας, ποὺ καθιστοῦν τοὺς Ἕλληνας ἀγαπητοὺς εἰς τοὺς βρετανούς, καὶ ἠδυνήθη νὰ ἐκτιμῆσῃ τὰ προτερή-

ματα τῶν βρετανῶν, τὰ ὁποῖα εἶχον προκαλέσει τὸν σεβασμὸν του καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του.

Ἦτο φίλος τῶν βρετανῶν κατὰ τὸν τρόπον, ποὺ γνωρίζουν οἱ Ἕλληνες νὰ εἶναι φίλοι μας καλλίτερον ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους λαούς. Εἶχε, ἐξ ἄλλου, ἐν προτέρημα, τὸ ὅποῖον ἡμεῖς θεωροῦμεν ὡς κατ' ἐξοχὴν βρετανικόν: Διετήρει τὸ αἶσθημα τοῦ «χιτοῦμορ» καὶ εἰς τὰς δευτετέρας περιστάσεις καὶ ἐνθουμοῦμαι ἐλαχίστας περιπτώσεις, ποὺ νὰ μὴ ἐφωτίζετο ἡ μορφή του ἀπὸ ἓνα εὐθυσθὸν μειδιάμα, ὅσον σοβαρὰ καὶ ἂν ἦσαν τὰ ὑπὸ συζήτησιν ζητήματα. Οἱ βρετανοὶ ἔχασαν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Δαμασκηνοῦ ἓνα ἀληθῆ φίλον, ἀλλά, ὡς ἀληθῆς Ἕλλην, ποὺ ἦτο, ἀφῆκε καὶ πολλοὺς ἄλλους, οἱ ὁποῖοι μετὰ τὴν ἰδίαν ἀφοσίωσιν θὰ συνεχίσουσιν τὴν παρὰδοσιν τῆς μετὰ τῶν Βρετανῶν φιλίας.

Κατὰ τὸ αὐτὸ τηλεγράφημα ἐκ Λονδίνου, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καντερβουρίας δόκτωρ Φίσερ παρέστη εἰς τὴν ἐκεῖ ἐλληνικὴν καθεδρικὴν ἐκκλησίαν τοῦ Λονδίνου εἰς ἐπιμνημόσυτον τελετὴν ὑπὲρ τοῦ ἀποβιώσαντος ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δαμασκηνοῦ. Τῆς τελετῆς ἐχοροστάτησεν ὁ Σεβ. Θυατέριων Γερμανός. Ἐκτὸς τοῦ δόκτορος Φίσερ παρέστησαν εἰς τὴν τελετὴν ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Λονδίνου καὶ ὁ σεβασμιώτατος Οὐώνταμς, γραμματεὺς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀγγλίας.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τοῦ ΟΔΕΠ, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ Προέδρου αὐτοῦ κυροῦ Δαμασκηνοῦ, ψηφίζει: 1) Νὰ ἀργήσουν τὰ γραφεῖα τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας.
2) Νὰ ἀκολουθήσῃ ὁλόκληρον τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τὴν κηδείαν.
3) Προσφέρει ἀντὶ στεφάνου δρ. 5.000.000 ὑπὲρ τοῦ ἐράνου τῆς Βασιλείας. Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαΐου 1949
Ὁ Πρόεδρος τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου

† Ὁ Λαρίσης Δωρόθεος

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως καὶ ἀρωγῆς τοῦ ὀρθοδόξου ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος (ΤΑΚΕ), συνελθὼν σήμερον εἰς ἐκτακτον συνεδρίασιν ἐπὶ τῷ ὀδυνηρῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, εἰς τὴν πατρικὴν μέριμναν, τὸ στοργικὸν καὶ ἀδιάπτωτον ἐνδιαφέρον καὶ τὰς ἀόκνους καὶ ἐπιμόνους προσπάθειας τοῦ ὁποῖου ὀφείλεται ἡ ἐπὶ σταθερῶν οικονομικῶν βάσεων ἀναθεμελίωσις τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐκφράζει τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ θλίψιν καὶ ψηφίζει:

1) Νὰ ἀναρτηθῇ ἐπὶ δεκαήμερον μεσίστιος ἡ σημαία τοῦ ἰδρύματος εἰς ἔνδειξιν συμμετοχῆς εἰς τὸ βαρύτερον πένθος.

2) Νὰ παραστῇ κατὰ τὴν κηδείαν καὶ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἐκφορὰν τοῦ σπτοῦ σκηνώματος.

3) Νὰ ἀργήσουν τὰ γραφεῖα ἐπὶ τριήμερον.

4) Νὰ κατατεθῇ βαρύτερος στέφανος ἐπὶ τῆς σοροῦ αὐτοῦ.

5) Νὰ διατεθῶσι τὰ κάτωθι ποσά:

α) 5 ἑκατομ. δρχ. ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησ. Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

β) 5 ἑκατομ. δρχ. ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν μαχομένων.

γ) 5 ἑκατ. δρχ. ὑπὲρ τῶν συμμοριοπλήκτων.

δ) 5 ἑκατ. δρχ. ὑπὲρ τῶν παιδοπόλεων τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείας.

ε) 5 ἑκατομ. δρχ. ὑπὲρ τῶν ἀναξιοπαθόντων ἐφημεριῶν τῆς Ναυπάκτου, ἐνθα ἡ γενέτειρα αὐτοῦ, ὡς καὶ τῆς Μητροπόλεως Ναυπακτίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Μαΐου 1949

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον

† Ὁ Λαρίσης Δωρόθεος

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Ἄγγελος Καμβύσης

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ αἰφνιδίῳ θανάτῳ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ αἰοδίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, τοῦ ἀναστήσαντος τὸν θεσμὸν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ μεγάλως ἐργασθέντος καὶ μοχθήσαντος ὑπὲρ προαγωγῆς τοῦ ἔργου αὐτῆς, ψηφίζει:

1) Ἀντὶ στεφάνου νὰ διατεθῶν διὰ τοῦ Κοσμητοροῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν δραγαμαὶ δύο ἑκατομμύρια ὑπὲρ τῶν πτωχῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογίας.

2) Νὰ παρακολουθήσῃ σύσσωμον τὴν κηδείαν τοῦ μεταστάντος Προϋπεράρχου.

3) Νὰ ἀργήσουν τὰ Γραφεῖα ἐπὶ τριήμερον.

4) Νὰ ἀναρτηθῇ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

5) Νὰ τελεσθῇ ἐν καιρῷ ἐπιμνημόσυνος λειτουργία, καὶ

6) Νὰ ἐκφραστοῦν συλλυπητήρια καὶ ἀντίγραφον τοῦ παρόντος νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος.
Ἐν Ἀθήναις τῇ 20-5-49.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Τὰ Μέλη

Ὁ Καθηγητικὸς Σύλλογος τῆς Σχολῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ αἰφνιδίῳ θανάτῳ τοῦ αἰοδίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, τοῦ καὶ ἰδρυτοῦ αὐτῆς, ψηφίζει:

1) Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδείαν τοῦ ἐκλιπόντος Ἀρχιεπισκόπου.

2) Νὰ διακοποῦν τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς ἐπὶ τριήμερον.

3) Νὰ ἀναρτηθῇ ἡ εἰκὼν τοῦ μεταστάντος εἰς τὴν αὐθουσαν τῆς Σχολῆς.

4) Νὰ ἐκφραστοῦν τὰ συλλυπητήρια εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος καὶ

5) Νὰ τελεσθῇ ἐν καιρῷ ἐπιμνημόσυνος λειτουργία.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20)5)49

Ὁ Διευθυντῆς

Οἱ Καθηγηταὶ

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ καθεδρικοῦ ἱεροῦ ναοῦ «Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου», συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, ψηφίζει:

1) Νά παρακολουθήση τὴν ἐκφορὰν τοῦ σεπτοῦ σκηνώματος.

2) Νά ἀναρτηθῆ ἡ εἰκὼν τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ ναοῦ.

3) Νά διατεθοῦν: α) Ὑπὲρ τοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης δραχ. 500.000. β) Ὑπὲρ τοῦ Ἀσύλου Ἁγίου Ἀνδρέου δραχ. 500.000 καὶ γ) Ὑπὲρ τοῦ ἀναρρωτηρίου «Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός» δραχ. 500.000.

4) Νά ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια πρὸς τοὺς οἰκείους του. Ἐν Ἀθήναις τῆ 21 Μαΐου 1949.

Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος: Ἀρχιμ. Γαβρ. Ρεθύθης, Τὰ μέλη: Ἰωάν. Γιαννουτάκιος, Ἐκτωρ Δρακούλης, Παναγ. Γιαννόπουλος, Ἀγγελος Δημητρίου.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης συνελθὼν σήμερον ἐκτάκτως ἐπὶ τῇ θλιβερᾷ ἀγγελίᾳ τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ προέδρου αὐτοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ ἐπὶ σειράν ἐτῶν προσενηκόντων πολυτίμου ὑπηρεσίας εἰς τὸ ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ Ὁρφανοτροφεῖον, ἐψήφισεν ὁμοφώνως. 1. Ν' ἀναρτηθῆ ἐπὶ δεκαπενθήμερον μεσίσιος ἡ σημαία τοῦ Ἰδρύματος. 2. Νά δίδεται κατ' ἔτος βραβεῖον εἰς μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος εἰς τὸν πρῶτον μαθητὴν τῆς Στ' τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ Ἰδρύματος. 3. Νά συμμετάσχουν εἰς τὰς ἐκδηλώσεις πένθους κατὰ τὴν κηδεῖαν τόσον τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅσον καὶ τριῖα τροφίμων.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 20ῃ Μαΐου 1949.

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Ἀσύλου Ἁγίου Ἀνδρέου, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ ἀδοκῆτου θανάτου τοῦ σεβαστοῦ Προέδρου αὐτοῦ καὶ μεγάλου εὐεργέτου τοῦ ἰδρύματος Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ Ψηφίζει:

1) Νά ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἡ σημαία τῶν σχολῶν Νέας Σμύρνης καὶ Ἀμπελοκήπων ἐπὶ δεκαήμερον.

2) Νά διακοποῦν τὰ μαθήματα τῶν τριῶν σχολῶν τοῦ ἰδρύματος μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κηδεῖας.

3) Αἱ μαθήτριά τῶν σχολῶν μὲ τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου νά προσέλθουν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν καὶ προσκυνήσουν τὴν σορὸν τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου.

4) Τὴν κηδεῖαν νά παρακολουθήσῃ ἐν σώματι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

5) Νά τελεσθῆ μνημόσυνον εἰς τὸν ἐν Νέᾳ Σμύρῃ ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τὴν μεταπροσεχῆ Κυριακὴν 29ην Μαΐου.

6) Νά καθιερωθῆ βραβεῖον εἰς τὴν ἀριστεύουσαν μαθητρίαν εἰς μνήμην αὐτοῦ.

7) Νά δημοσιευθῆ τὸ παρὸν διὰ τοῦ τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 20 Μαΐου 1949.

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον

Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ἱ. Συνδέσμου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς συνεκάλεσε ἐν τῷ ἰ. ναφ τῆς Ἁγ. Εἰρήνης τὸν Ἱ. Κλήρον τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, ὅστις κατώδυνος ἐπὶ τῆ εἰς Κύριον μεταστάσει τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, ἐπιδιδέξαντος μέχρι καὶ τῆς τελευταίας πνοῆς Του στοργικὴν καὶ πατρικὴν ἀγάπην πρὸς τὸν ἐφημεριακὸν Κλήρον, ἀναλώσαντος δι' αὐτὸν ὑπὲρ πάντων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ψηφίζει:

Ἰνα 1) ἅπαντες οἱ ἐφημέριοι τελῶσιν ἐπὶ τεσσαρακονθήμερον ἐν τοῖς ἰδίοις ναοῖς καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἐπιμνημόσυνον δέξιν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς τοῦ μεταστάντος, 2) ἀναρτηθῆ ἡ εἰκὼν τοῦ μεταστάντος ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου εἰς ἐνδείξιν αἰωνίας εὐγνωμοσύνης, 3) διατεθῆ ὑπὲρ τῶν εὐαγῶν ἰδρυμάτων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.500.000, ἧτοι διὰ τὸ Ὁρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης 1.000.000 δρ.,

διὰ τὸ Ἀσύλον Ἁγ. Ἀνδρέου Ν. Σμύρνης, Ἀσύλον Ἁγ. Σπυρίδωνος Πειραιῶς καὶ Ἀναρρωτήριον «Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός» ἀνά δραχ. 500.000. 4) ἀπονεμηθῆ, δαπάνῃ τοῦ ταμείου τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου, βραβεῖον «ἐπιμελείας καὶ χρηστοφείας» ὑπὸ τὴν προσωνομίαν «Δαμασκηνεῖον» εἰς ἓνα ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς τελευταίας τάξεως τῶν ἰδρυμάτων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς (Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης, Ἀσύλου Ἁγ. Ἀνδρέου καὶ Ἀσύλου Ἁγ. Σπυρίδωνος). 5) δημοσιευθῆ τὸ παρὸν διὰ τοῦ τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 21η Μαΐου 1949

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Πρωθ. Λουκάς Παπαναστασίου

Τὰ Μέλη

Τὸ Δ. Σ. τοῦ ἰδρύματος «Σιβιτανίδειος Δημοσία Σχολὴ Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελματιῶν», ἅμα τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς εἰς Κύριον ἀποδημίας τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, προσελθὼν ἐν τῷ ναυδριῷ τοῦ ἰδρύματος μεθ' ὀλοκλήρου τῶν προσωπικῶν καὶ τῶν μαθητῶν ἐν τελείῃ τρισαγίου, ἀνεπέμψατο ὁμοῦ τὰς πρὸς Κύριον δεήσεις τῶν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ πολυτίμου ὁδηγοῦ καὶ προστάτου τοῦ ἰδρύματος Προέδρου του, καὶ συνελθὼν εἰτα ἐν ἐκτάκτῃ συνεδριάσει, ἐκδηλώσαν τὴν βαθυτάτην του θλίψιν, ὁμοφώνως ψηφίζει:

α) Νά ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἡ σημαία τοῦ ἰδρύματος ἐπὶ ἐξαήμερον. β) Νά διακοποῦν τὰ μαθήματα καὶ αἱ ἐργασίαι τῶν ἐργοστασίων αὐτοῦ μέχρι καὶ τῆς ἡμέρας τῆς κηδεῖας τοῦ ἀποδημήσαντος. γ) Ἡ Ε. Ε. καὶ ἀντιπροσωπία τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν μαθητῶν νά συνοδεύσωσιν τὴν ἐκφορὰν. δ) Νά διατεθοῦν ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Ἰδρύματος τὰ ἀνάλογα ποσὰ διὰ τὴν δωρεάν φοίτησιν εἰς τὴν σχολὴν αὐτοῦ ἐπὶ μίαν τριετίαν δύο ἀπόρων μαθητῶν, καταγομένων ἐκ τῆς ἰδιαίτης πατριδος τοῦ μεταστάντος καὶ ἀπαλλαγῆν ἐκ τῆς καταβολῆς τῶν διδάκτρων ἐπὶ ἐν ἐξαήμερον εἴκοσι φοιτῶντων μαθητῶν ἀπόρων, συμμοριοσλήκτων κλπ. εἰς μνήμην τοῦ ἀποδημήσαντος. ε) Νά σταλῶσι συλλυπητήρια γράμματα πρὸς τὴν Ἱεράρχειαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς συγγενεῖς τοῦ εἰς Κύριον ἐκδημήσαντος Πρωθιεράρχου.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ. Σ.: Ἱ. Τερζάκης

Ὁ Γεν. Διευθυντής: Α. Ἡλιώδης

Ἡ Ἐφορεία τοῦ «Οἴκου Τυφλῶν», συνελθοῦσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ αἰδίου Προέδρου αὐτῆς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, ὁμοφώνως ἀπεφάνισε:

1) Νά ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἡ σημαία εἰς τὰς ἐν Καλλιθέᾳ σχολὰς τοῦ Ἰδρύματος. 2) Νά διακοποῦν ἐπὶ τριήμερον τὰ μαθήματα τῶν σχολῶν τοῦ Ἰδρύματος. 3) Νά παρακολουθήσῃ ἡ Ἐφορεία τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ, καὶ

4) Νά δημοσιευθῆ τὸ παρὸν ψήφισμα διὰ τοῦ ἡμερηῖου τύπου. Ἐν Ἀθήναις τῆ 21η Μαΐου 1949.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος: Ἀριστ. Ἱ. Βαλαωρίτης

Τὰ Μέλη:

Κλ. Μανέας, Ἀρ. Γ. Κούμαρης, Κ. Σημαντήρης

Ἡ διοικοῦσα τὸ Ὁφθαλμιατρικὸν Ἐπιτροπὴ, συνελθοῦσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῇ θλιβερῇ ἀγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ προέδρου αὐτῆς Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, προσέφεραντος ἐπὶ σειράν ἐτῶν τὴν πολυτίμον συνδρομὴν του εἰς τὸ Ὁφθαλμιατρικὸν, ἐψήφισεν ὁμοφώνως:

1) Νά ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἡ σημαία τοῦ Ὁφθαλμιατρικοῦ ἐπὶ τριήμερον.

2) Νά ἀκολουθήσουν τὴν κηδεῖαν τὰ μέλη τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς.

3) Ἀντὶ στεφάνου νά δεχθῆ 10 (δέκα) ἀπόρους διὰ δωρεάν νοσηλείαν ἐν τῷ Ὁφθαλμιατρικῷ εἰς μνήμην τοῦ μεταστάντος.

4) Νά δημοσιευθῆ τὸ παρὸν ψήφισμα εἰς δύο ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας. Ἐν Ἀθήναις τῆ 20 Μαΐου 1949.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ: Ὁ ἀντιπρόεδρος: Γ. Μπαλῆς, Τὰ μέλη: Γ. Οἰκονόμος, Κ. Π. Κριεζῆς, Γ. Κοσμετάτος, Ἐργ. Σκάσσης.

Ἡ Ἐφορεία τοῦ Γηροκομείου Πειραιῶς ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς ἀπολείας τοῦ εἰς Κύριον ἀποδηήσαντος ἀρχηγοῦ τῆς ἡμετέρας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Προέδρου τῆς ἐφορείας τοῦ Ἰδρύματος ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, συνελθούσα ἐκτάκτως τῇ προσκλήσει τοῦ ἀντιπροέδρου ταύτης κ. Δημητρίου Ι. Λυγιντοῦ, ἐξάραντος τὸ ὑπὲρ τοῦ ἰδρύματος ἀγαθοποιῶν ἔργον τοῦ εἰς Κύριον ἀποδηήσαντος ἀειμνήστου Προέδρου ταύτης, ὁμοφώνως ψηφίζει: 1) Ὅπως εἰς ἔνδειξιν συμπετοχῆς τοῦ ἰδρύματος εἰς τὸ βαρὺ τοῦτο πένθος ἀναρτηθῆ ἐπὶ τριήμερον μεσίσιος ἢ σημαία τοῦ ἰδρύματος. 2) Ὅπως ἀκολουθήσῃ αὕτη μετ' ἀντιπροσωπείας γερόντων τροφίμων τοῦ ἰδρύματος τὴν κηδεῖαν τοῦ εἰς Κύριον ἀποδηήσαντος Προέδρου τῆς. 3) Ὅπως ἀναρτηθῆ ἡ εἰκὼν του ἐν τῇ ἐν τῷ ἰδρύματι αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων τῆς ἐφορείας καὶ 4) Ὅπως δημοσιευθῆ τὸ παρὸν διὰ μίας τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδομένων ἡμερησίων ἐφημερίδων καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ἡμερησίου πειραιϊκοῦ τύπου. Ἐγένετο ἐν Πειραιεὶ τῇ 20ῃ Μαΐου 1949. Ἡ Ἐφορεία τοῦ Γηροκομείου Πειραιῶς: Δημήτριος Λυγιντὸς ἀντιπρόεδρος, Ἀγγελῆς Παπαγγελῆς ἐφόρος, Κωνσταντῖνος Στρατήγης ἐφόρος, Κωνσταντῖνος Καφαντῆλης ἐφόρος, Ἰωάννης Παπαδόπουλος ἐφόρος, Κωνσταντῖνος Τσεκούρας ἐφόρος.

Ἡ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ Προσκυνημάτων Ταξιαρχῶν Πύλλης Ἀγορᾶς (Παναγία Γρηγορούσα) συνελθούσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῇ θλιβερῷ ἀγγελίᾳ τῆς πρὸς Κύριον ἀποδηίας τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, ψηφίζει: Νὰ διατεθῶν ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλαγαμένης δρχ. 500.000, ὑπὲρ Ἀσύλου Ἁγίου Ἀνδρέου Ν. Σμύρνης δρχ. 500.000, ὑπὲρ Ἀσύλου Ἁγίου Σπυρίδωνος Πειραιῶς δρχ. 500.000 καὶ ὑπὲρ Ἀναρτηρίου «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός» δρχ. 500.000.

Ἡ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν Νέων (ΧΑΝ) Ἀθηνῶν, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῇ θλιβερῷ ἀγγελίᾳ τῆς ἐκδημίας εἰς Κύριον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, ἐπιτίμου Προέδρου τῆς ΧΑΝ, ἀποφασίζει ὁμοφώνως: 1) Νὰ ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἢ σημαία εἰς τὸ κτίριον τῆς ΧΑΝ. 2) Νὰ ἀργήσῃ ἡ λέσχη αὐτῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας τοῦ μεταστάντος. 3) Νὰ παρακολουθήσῃ σύσσωμον τὸ Δ. Συμβούλιον τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ. 4) Νὰ ἐκφραστοῦν τὰ θερμὰ συλλυπητήρια τῆς ΧΑΝ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς συγγενεῖς τοῦ μεταστάντος, καὶ 5) Νὰ διατεθῆ εἰς μνήμην αὐτοῦ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν πρὸς δωρεὰν συμπετοχῆν εἰς τὴν ἐν Φανερωμένῃ φερὶνὴν κατασκηνώσῃ τῆς ΧΑΝ ἐνὸς ἀπόρου παιδιοῦ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι τῇ 21 Μαΐου 1949.

Ὁ Πρόεδρος: Ἀ. Γ. Πασπάτης

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς: Ἀ. Ἀλιβιζάτος.

Τὸ ἀναρρωτήριον προφυματικῶν παιδιῶν «Ἅγιος Δαμασκηνός», συνελθὼν ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ ἰδρυτοῦ καὶ προστάτου αὐτοῦ ἀπὸ τὸ 1941 Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον περιεθάλαφθησαν ἑκατοντάδες παιδιῶν ἐκτελεσθέντων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ λοιπῶν προφυματικῶν παιδιῶν πτωχῶν οἰκογενειῶν ἀπεφάσισε: Νὰ ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἢ σημαία τοῦ ἀναρρωτηρίου ἐπὶ δεκαπενθήμερον. Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδεῖαν. Νὰ τηρήσῃ οἱ τρόφιμα καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ ἀναρρωτηρίου ἐνὸς λεπτοῦ σιγῆν ἡμερησίως ἐπὶ τριήμερον. Νὰ σταλοῦν συλλυπητήρια γράμματα εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον. Ἡ πρόεδρος

Λουκία Πενθερουδάκη.

Ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν, ἐκτάκτως συνελθούσα τῇ 20ῃ Μαΐου 1949 ἡμέρα Παρασκευῆ καὶ ὥρα 6 μ. μ. ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ

πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, παλαιοῦ τροφίμου ἐν τε τῇ Θεολογικῇ καὶ τῇ Νομικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου, ἀνδρὸς διαπρεπεστάτας καταλαβόντος θέσεις ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ καὶ τῇ πολιτικῇ ἱεραρχίᾳ τῆς γῶρας καὶ ἐν καιροῖς χαλεποῖς τῆς πατρίδος: πολυτίμους εἰς αὐτὴν παρασχόντος ὑπηρεσίας πρὸς σωτηρίαν τοῦ γένους, ἀποφασίζει ὅπως:

1. — Παρακολουθήσῃ ἡ Σύγκλητος τὴν ἐκφορὰν.

2. — Ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἢ σημαία τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ τριήμερον εἰς ἔνδειξιν πένθους.

3. — Ἀντὶ στεφάνου ἐνισχυθῆ τὸ συσσίτιον τῶν ἀπόρου φοιτητῶν, καὶ

4. — Ἀποσταλῶσι συλλυπητήρια γράμματα πρὸς τοὺς οἰκείους τοῦ ἐκδημήσαντος εἰς Κύριον Πρωθιεράρχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Πρύτανης
Γ. Π. Οἰκονόμος

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, συνελθούσα σήμερον Παρασκευῇ 20 Μαΐου καὶ ὥρα 8 μ. μ. εἰς ἑκτακτον συνεδρίαν ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ καὶ τῆς βαθυντάτης αὐτῆς θλίψιν ἐκδηλώσασα ἐπὶ τούτῳ ψηφίζει ὁμοφώνως:

1) Νὰ διακοπῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς Σχολῆς ἐπὶ τριήμερον.

2) Νὰ συνοδεύσῃ σύσσωμος ἡ Σχολὴ μετὰ τῶν φοιτητῶν αὐτῆς τὴν ἐκφορὰν.

3) Ἀντὶ στεφάνου νὰ διατεθῶσι δρχ. 200.000 εἰς ἀπόρου φοιτητῶν τῆς Σχολῆς καὶ

4) Νὰ σταλῶσι συλλυπητήρια γράμματα πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἐκδημήσαντος εἰς Κύριον Πρωθιεράρχου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Μαΐου 1949

Ὁ Προκοσμητῶρ: Ἰ. Καρμῖρης

Ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἐθνικοῦ Μεσοβίου Πολυτεχνείου, συνελθούσα τὴν 23 Μαΐου 1949 ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥρα 10 π. μ. ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, ψηφίζει:

1. Νὰ ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἢ σημαία τοῦ Ἰδρύματος.

2. Νὰ σταλῶσι συλλυπητήρια γράμματα εἰς τὴν οἰκογενεῖαν τοῦ μεταστάντος.

3. Νὰ διατεθῆ ποσὸν δραχμῶν πεντακοσίων χιλιάδων ὑπὲρ τῆς ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείας Προνοίας Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος, ἀντὶ στεφάνου.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, ἐπιτίμου ἀντιπροέδρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ψηφίζει:

1) Νὰ ἀναρτηθῆ μεσίσιος ἢ σημαία τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς τὰ Γραφεῖα καὶ Ἰδρύματά του.

2) Νὰ ἀργήσῃ τὰ Γραφεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας.

3) Νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

4) Νὰ κατατεθῆ ἀντὶ στεφάνου εἰς μνήμην του ποσὸν δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων (2.000.000) εἰς τὸ Ἀσκησιεῖον Βούλας. Ἐν Ἀθήναις τῇ 20ῃ Μαΐου 1949.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Ἀθηναίων, συνελθὼν ἐκτάκτως σήμερον τῇ 20ῃ τοῦ μηνὸς Μαΐου ἡμέραν Παρασκευῆ καὶ ὥρα 8 μ. μ. ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς εἰς Κύριον ἀποδημίας τοῦ Προκαθημένου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν ἐξόχως ἔθνικὴν αὐτοῦ δρᾶσιν, ἣν ἐπεδείξατο ἐν τοῖς ὑπάτοις ἀξιώμασι τῆς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, ἅτινα καθ' ἕξιν, τὴν ὑπὲρ τῶν

Ἀθηναίων συνδημοτῶν ἐπιδειχθεῖσαν πατρικὴν καὶ σώ-
τειραν μέριμναν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς κατοχῆς, ἀπο-
φαίνεται: Ἐκφράζει τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ ὀδύνην ἐπὶ τῇ
δεινῇ ἀπολείᾳ τῇ πληξίᾳ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν πα-
τριδα, Ἐγκρίνει: 1) Τὴν ἐν τῷ Α' Νεκροταφείῳ Ἀθη-
νῶν παραχώρησιν τόπου διὰ τὴν ἐναπόθεσιν τῆς σοροῦ
τοῦ ἀειμνήστου Πρωθυεράρχου. 2) Τὴν ἀνάρτησιν μεσι-
στίου τῆς σημαίας ἐν τῷ Δημοκριτικῷ Καταστήματι κατὰ
τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας. 3) Τὴν κατάθεσιν στεφάνου ἐκ
μέρους τοῦ Δήμου, καὶ 4) Τὴν ἐν σώματι παρακολουθή-
σιν τῆς κηδείας ἀπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ μέχρι τοῦ
Α' Νεκροταφείου. Ὁ Δήμαρχος Ἰωάννης Γ. Πιτσίκας, ὁ
Πρόεδρος τοῦ Δημ. Συμβουλίου Δημήτριος Γ. Σκουζές.

Τὸ Γενικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος,
συνελθὼν εἰς ἑκτακτον συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ
θανάτου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, συμμετέχον
εἰς τὴν πανελλήνιον θλίψιν διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀπό-
λειαν τοῦ μεγάλου ἀνδρός, προσενηκόντος ὑψίστας ὑπε-
ρησίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ χερμαζόμενον ἔθνος,
γενομένου ἐμπνευσμένου ἡγέτου κατὰ τὴν περίοδον τῆς
δουλείας καὶ ἀξίου τῆς πολιτείας ὁδηγοῦ εἰς τὴν μετα-
πολεμικὴν περίοδον, ψηφίζει:

1) Νὰ ἀναρτηθῶν ἐπὶ τριήμερον μεσίτιοι αἱ σημαίαι
εἰς τὰ καταστήματα τῆς Τραπεζῆς. 2) Νὰ παρακολουθήσῃ
τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ. 3) Νὰ καταθέσῃ ἀντὶ στεφάνου εἰς
μνήμην του τὸ ποσὸν τῶν δρ. 20.000.000 ὑπὲρ τοῦ ὑπὸ
τὴν αἰγίδα τῆς Α.Μ. τῆς Βασιλείσης ἐράνου Βορείων Ἐ-
παρχιών. Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Μαΐου 1949.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Γεν. Συμβουλίου, Διοικητῆς
τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος: Γ. Μαντζαβίνος

Τὸ Γενικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλ-
λάδος, συνελθὼν ἐκτάκτως τὴν 23ην Μαΐου 1949 ἡμέραν
Δευτέραν καὶ ὥραν 10ην π. μ. ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι
τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθη-
νῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, τῇ προτάσει τοῦ
διοικητοῦ κ. Γεωργίου Πεσμαζόγλου ψηφίζει ὁμοφῶ-
σως: 1. Ὅπως ἀναρτηθῇ μεσίτιος ἢ σημαία τοῦ Κεν-
τρικοῦ Καταστήματος καὶ τῶν Ὑποκαταστημάτων τῆς
Τραπεζῆς μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κηδείας. 2. Ὅπως κατὰ
τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας ἀργήσουν τὰ γραφεῖα τῆς Τρα-
πέζης. 3. Ὅπως τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Α.Μ. τῆς Βα-
σιλείσης ποσὸν δρχ. 15 000.000, ἵνα διατεθῇ κατὰ τὴν κρί-
σιν αὐτῆς εἰς μνήμην τοῦ μεταστάτου. 4. Ὅπως τὸ παρὸν
δημοσιευθῇ διὰ τῶν ἡμερησίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23ῃ Μαΐου 1949.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου
Γεώργιος Γ. Πεσμαζόγλου

Οἱ ἐπὶ ἐχθρικῆς κατοχῆς συνεργάται τοῦ ἐκλιπόντος
μεγάλου Ἱεράρχου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Προνοίας Κρατου-
μένων τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς καὶ Οἰκογενειῶν ἐκτελεσθέν-
των ὑπὸ τῶν κατακτητῶν, ἐλλήνων, συνελθόντες ἐκτά-
κτως ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τοῦ πλῆξαντος τὸ ἔθνος θανά-
του τοῦ πρωθυεράρχου Δαμασκηνοῦ, ἀναμνησκόμενοι τῶν
ἐξαιρετῶν αὐτοῦ πράξεων καὶ τῆς ἀδαμάστου αὐτοῦ εὐ-
ψυχίας κατὰ τὴν μακρὰν καὶ ἀγωνιώδη ἐκείνην περίοδον
τῆς κατοχῆς, ὅτε, προτάσων τὰ στήθη του καὶ προκιν-
δυνεῶν συνεχῶς, ἔγνω διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς μεγάλης φυ-
σιογνωμίας του, τῆς γενναιοτήτος του καὶ τῆς ἀκρας
ἐθνικῆς ἀξιοπροσεπείας του ν' ἀποτελέσῃ ἀληθινὴν ἀσπίδα
τῶν κινδυνεύοντων ἐλλήνων καὶ πλειάδας αὐτῶν νὰ
σώσῃ ἀπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος,
πάντων δὲ τῶν κρατουμένων ν' ἀνακουφίσῃ αἰσθητῶς τὴν
θεῖον, τῶν δὲ οἰκογενειῶν τῶν ἐκτελεσθέντων ν' ἀποβῇ ὁ
στοργικὸς προστάτης, ἀναδειχθεὶς οὕτω ἀληθῆς Ἐθνάρ-
χος κατὰ τὴν ἀποφράδα ἐκείνην περίοδον καὶ ἐμπυρωτῆς
πάσης ἐθνικῆς ἀντιστάσεως κατὰ τοῦ κατακτητοῦ, ἐξ οὗ
συνελήφθη ἐν τέλει ὑπὸ τῶν γερμανῶν, κρατηθεὶς ἐπὶ
ἐξάμηνον μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος, ἀπε-
φάσισαν: 1) Νὰ τελέσουν Τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως
τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. 2) Νὰ ἀκολουθήσουν ἐν σώματι τὴν

ἐκφορὰν τοῦ νεκροῦ. 3) Νὰ ἐκφρασθοῦν συλλυπητήρια
εἰς τὴν οἰκογένειάν Του. 4) Νὰ προσφέρουν εἰς μνήμην
αὐτοῦ ποσὸν δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων ὑπὲρ τοῦ ἐρά-
νου βορείων ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος. 5) Νὰ συμβάλουν
εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς συγκεντρώσεως καὶ ἐκδόσεως
ἱστορικοῦ ἀρχείου τῆς δράσεώς Του κατὰ τὴν κατοχὴν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23ῃ Μαΐου 1949.

Τὰ ἐν Ἀθήναις παρόντα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς: Ἀν-
τώνιος Μπενάκης, Γεώργιος Μελάς, Πέτρος Γουναράκης,
Ἀπόστολος Πουλόπουλος, Εὐάγγελος Παπαστατάτος, Ἀρι-
στοτέλης Βαλαωρίτης, Στέφανος Πεσμαζόγλου, Ἰωάννα
Τσάτσου, Τούλα Ἀποστολοπούλου.

Ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τῆς εἰς Κύριον ἐκδημήσεως
τοῦ Πρωθυεράρχου τῆς Ἐκκλησίας Ἀρχιεπισκόπου Ἀθη-
νῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, χρηματίσαντες Ἀν-
τιβασιλέως καὶ Πρωθυπουργοῦ, μεγάλας ὑπηρεσίας προσε-
νεγκόντος εἰς τὸ ἔθνος καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν πόλιν Ἀγίου,
διασώσαντος τὴν μεσολαβήσει του ἐκ τῆς σφαγῆς ἀπὸ κα-
τακτητῆς γερμανοῦς, συνελθὼν ἐκτάκτως τὸ Δημοτικὸν
Συμβούλιον σήμερον 22α Μαΐου 1949, ἡμέραν Κυριακὴν
καὶ ὥραν 11ην π. μ., κατόπιν προσκλήσεως τοῦ κ. Δημάρ-
χου, ψηφίζει: 1) Νὰ ἀναρτηθῇ ἢ σημαία τοῦ Δημοτικοῦ
Καταστήματος μεσίτιος ἐπὶ τριήμερον. 2) Νὰ παραστῇ
ὀλόκληρον τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν ἐπιμνημό-
συνον δέσην. 3) Νὰ κατατεθῶσιν εἰς τὸ Δημοτικὸν Νο-
σοκομεῖον δραχμαὶ 2.000 000 εἰς μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος. 4) Νὰ
ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια τῆς πόλεως πρὸς
τοὺς οἰκείους του καὶ 5) Τὸ παρὸν ψήφισμα νὰ ἐγχει-
ρισθῇ πρὸς τοὺς οἰκείους του καὶ δημοσιευθῇ.

Ἐν Ἀγίῳ τῇ 22α Μαΐου 1949.

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Δήμαρχος Ἀγίου Τὰ μέλη
Ν. Σταθόπουλος Γ. Σ. Κουβέλης

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου
Ἑλληνίδων, Ὀμοσπονδίας τῶν Γυναικῶν Σωματεῖων
τῆς Ἑλλάδος, συνελθοῦσα ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγ-
γέλματι τοῦ ἀδοκίμου θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιε-
πισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, ἐκ-
φράζουσα τὴν βαθυτάτην ὀδύνην καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ
γυναικείου κόσμου τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸν ἐκλιπόντα Ἀρ-
χηγὸν τῆς Ἐκκλησίας, ψηφίζει: α) Νὰ παρακολουθήσῃ
τὴν κηδεῖαν ἀντιπροσωπεῖα τοῦ Συμβουλίου. β) Νὰ δια-
κοποῦν αἱ ἐργασίαι τοῦ Ε.Σ.Ε. κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς
κηδείας. γ) Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια πρὸς τὴν
Ἐκκλησίαν καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάτου. δ) Νὰ
διατεθῇ τὸ ποσὸν τῶν 200.000 δραχμῶν ὑπὲρ τοῦ Ὀρφα-
νοτροφείου Βουλιαγμένης. ε) Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρὸν
εἰς τὸν ἡμερησίον τύπον. Ἐν Ἀθήναις τῇ 23ῃ Μαΐου 1949.

Ἡ Πρόεδρος: Ἑλένη Ν. Παντελάκη
Ἡ Γραμματεὺς: Εἰρήνη Ν. Μπογδάνου.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἰδρύματος ἢ «Φανέλλα
τοῦ Στρατιώτου» συνελθοῦσα εἰς ἑκτακτον συνεδρίαν ἐπὶ
τῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπι-
σκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ διατε-
λεσάντος Πρόεδρου τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἐράνων τῆς
«Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου» διὰ τὰ μάλλινα τοῦ στρατοῦ,
ψηφίζει: Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίτιος ἢ σημαία τοῦ Ἰδρύμα-
τος ἐπὶ τριήμερον. Νὰ ἀργήσουν τὰ γραφεῖα τοῦ Ἰδρύ-
ματος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας καὶ Νὰ δημοσιευθῇ
τὸ παρὸν ψήφισμα διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22α Μαΐου 1949

Ἡ πρόεδρος Ὁ γεν. γραμματεὺς
Α. Σ. Μεσηνέζη Ε. Θ. Περαλιᾶς

Τὸ Γενικὸν Συμβούλιον τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος,
συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ ἀδο-
κίμου θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθη-
νῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, ψηφίζει: 1. Ὅπως
ἀναρτηθῇ μεσίτιος ἢ σημαία τοῦ Ἰδρύματος. 2. Ὅπως
διατεθῶσι δραχμαὶ 1.000.000 ὑπὲρ τοῦ Πρεβαντορίου Πεν-
τέλης. 3. Ὅπως παρακολουθήσῃ σύσσωμον τὴν ἐκφορὰν.
4. Ὅπως ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια εἰς τὴν οἰκογένειαν.

νειαν του μεταστάντος και 5. Όπως το παρόν δημοσιευθή διά των εφημερίδων. Αθήναι τῆ 21ῃ Μαΐου 1949.

Ὁ Πρόεδρος Ι. Νικολίτσας.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου Ναυπακτίων, συνελθὼν ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ ἀδοκίτου θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, ἱεράρχου τιμήσαντος τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν πατρίδα, σεμνώματος δὲ διὰ τοῦτο τῆς Ναυπακτίας, ἐξ ἧς ὠρμήθη, ἀποφασίζει:

Ν' ἀκολουθήσῃ ἐν σώματι τὸ Συμβούλιον τὴν ἐκφωράν. Νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια τοῦ Συλλόγου ὡς ἐκπροσώπου τῶν Ναυπακτίων εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος. Νὰ διατεθῶσιν ἐκ τοῦ Ταμείου τοῦ Συλλόγου δραχ. 200.000 ὑπὲρ τοῦ ἐράνου τῆς Βασιλείσης καὶ

Νὰ δημοσιευθῇ τὸ παρόν διὰ τοῦ τύπου.

Ὁ Πρόεδρος Ν. Α. Ροντήρης. Ἡ Γενικὴ Γραμματεὺς Κασιανὴ Φράγκου. Τὰ μέλη: Κ. Μπιτσιώκος, Δημ. Ἀναστασόπουλος, Ἰω. Ἰντζές, Δημ. Νικολάου, Τ. Μπούζουλης, Θ. Παπαθεοδώρου, Ἀπ. Χατζόπουλος.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Μουσικοῦ καὶ Δραματικοῦ Συλλόγου, Ὁδείου Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, Προέδρου τῆς κατὰ τὸν νόμον Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Σχολῆς τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς τοῦ Ὁδείου, ψηφίζει: 1) Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἢ σημαία τοῦ καταστήματος μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ταφῆς. 2) Νὰ διακοποῦν ἐπὶ τριήμερον τὰ μαθήματα τοῦ ἰδρύματος. 3) Νὰ παρακολουθήσουν τὴν κηδεῖαν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ ὁ Διευθυντῆς τοῦ Ὁδείου, οἱ καθηγηταὶ καὶ μαθηταὶ τῆς Βυζαντινῆς Σχολῆς αὐτοῦ. 4) Ἀντι στεφάνου νὰ κατατεθοῦν δραχμαὶ διακόσμιαι χιλιάδες εἰς τὸν ἔρανον τῆς Βασιλείσης ὑπὲρ τῶν συμμοριοπλήκτων.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 21ῃ Μαΐου 1949.

Ὁ πρόεδρος Ὁ γραμματεὺς
Α. Κυριακίδης Α. Εὐταξίας

Ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, συνελθούσα ἐκτάκτως τὴν 23ῃν Μαΐου 1949 ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Δαμασκηνοῦ, ψηφίζει ὁμοφώνως: 1) Ὅπως ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἢ σημαία τοῦ Ἰδρύματος. 2) Ὅπως ἀργήσῃ ἡ Σχολὴ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ταφῆς. 3) Ὅπως τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσης ποσὸν πεντακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, ἵνα διατεθῇ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς εἰς μνήμην τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος. 4) Ὅπως τὸ παρόν δημοσιευθῇ διὰ τοῦ τύπου.

Ὁ Πρόεδρος Τὰ Μέλη

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου ἑλλήνων Καθολικῶν Ἀθηνῶν, πληροφορηθὲν με βαθυτάτην θλίψιν τὸν θάνατον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀδελφῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, συνήλθεν εἰς ἑκτακτον συνεδρίασιν καὶ ἐψήφισε:

1) Νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὴν

οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος τὰ συλλυπητήρια τοῦ Συνδέσμου.

2) Νὰ παρακολουθήσουν τὴν κηδεῖαν ἐκπρόσωποι τοῦ Συνδέσμου.

3) Νὰ διατεθῇ ἐπ' ὀνόματι τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσης ποσὸν δραχ. 100.000 ὑπὲρ τῶν ἀνταρτοπλήκτων.

Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γ. Γραμματεὺς
Νικ. Δελένδας Χρ. Δελλαρόκας

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Μητροπόλεως τῶν ὀρθοδόξων ἀρμενίων ἐν Ἑλλάδι, συνελθὼν ἐκτάκτως σήμερον τὴν 21ῃν Μαΐου 1949 ἐπὶ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ ἀδοκίτου θανάτου τῆς αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἀειμνήστου Δαμασκηνοῦ ἀκούσαν τοῦ προέδρου αὐτοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Καρμπέτ Μαζλεμιάν, ἐξάραντος τὰς μεγάλας ἀρετὰς τοῦ ἐκλιπόντος διαπρεποῦς πρωθιεράρχου καὶ ἀρχηγοῦ τῆς ἀδελφῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τὸ θερμὸν καὶ στοργικὸν ἐνδιαφέρον, ὅπερ οὗτος ἀνέκαθεν ἐπέδειξε πρὸς τὴν ὀρθόδοξον ἀρμενικὴν Ἐκκλησίαν, ἐκδηλοῦν τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ ὀδύνην καὶ συμμετέχον ὀλοφύχως εἰς τὸ μέγα πένθος τῆς ἀδελφῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ψηφίζει: 1. Νὰ ἀποσταλοῦν συλλυπητήρια τηλεγραφήματα πρὸς τὸν τοποτηρητὴν τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτην Σάνθης κ. Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. 2. Νὰ τελεσθῇ τὴν προσεχῆ Κυριακῇ, 29 φθίνοντος μηνός, μνημόσυνον εἰς τὸν ἐνταῦθα μητροπολιτικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου (Πλατεία Ἐλευθερίας - Κριεζῆ 10), χοροστατούντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Κ. Μαζλεμιάν, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου ἱεράρχου, καὶ νὰ ἀναπεμφθοῦν δεήσεις εἰς ὅλους τοὺς ἀρμενικοὺς ναοὺς τῆς Ἑλλάδος. 3. Νὰ ἀναρτηθῇ μεσίστιος ἢ σημαία εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως. 4. Νὰ ἀργήσουν τὰ γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως, ὡς καὶ ἅπαντα τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀρμενικὰ σχολεῖα, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδεῖας. 5. Νὰ κατατεθῇ στέφανος ἐπὶ τῆς σοφοῦ του. Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Μητροπόλεως τῶν ἐν Ἑλλάδι ὀρθοδόξων ἀρμενίων.

Τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῶν Ἰσραηλιτικῶν Κοινοτήτων τῆς Ἑλλάδος, συνελθὼν σήμερον εἰς ἑκτακτον συνεδρίασιν ἐπὶ τῷ ὀδυνηρῷ ἀγγέλματι τοῦ ἀδοκίτου θανάτου τῆς αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ ἀκούσαν τοῦ προέδρου αὐτοῦ, ἐκφράσαντος τὴν βαθυτάτην θλίψιν τῶν ἐλλήνων Ἰσραηλιτῶν διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μακαριωτάτου, προσενεγκόντος πολυτιμοτάτας ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὸ ἐβραϊκὸν στοιχεῖον τῆς χώρας καὶ διὰ τὸν ὄν ὑπέστη τοῦτο ἐξοντωτικὸν διωγμὸν, ἐκδηλοῦν τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ ὀδύνην καὶ ψηφίζει: 1) Νὰ ἀναπεμφθοῦν τὸ μεταπροσεχὲς Σάββατον, 28ῃν τρέχοντος, ἐπιμνημόσυνοι δεήσεις εἰς πάσας τὰς ἱεράς συναγωγὰς τῆς χώρας. 2) Νὰ ἐκφρασθῶσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος τὰ συλλυπητήρια τῶν Ἰσραηλιτῶν τῆς Ἑλλάδος. 3) Νὰ ἀναρτηθοῦν μεσίστιοι αἱ σημαῖαι εἰς τὰς Συναγωγὰς καὶ εἰς τὰ γραφεῖα τῶν κοινοτήτων ἐπὶ τριήμερον. 4) Νὰ ἀργήσουν κατὰ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΣΤΗΡΙΟΥ

Τηλεγραφήματα

Τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων :

Ἡ Σιωνίτις Ἐκκλησία, ἐπὶ δὺς ἀδοκίμῳ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Μακαριωτάτου Δαμασκηνοῦ συμπενθοῦσα, δέεται ἐπὶ Γολγοθᾷ ὑπὲρ αἰωνίας ἀνοπαύσεως μεταστάνας, δοῦς τῆς Ἐκκλησίας ἀνεδέιχθῃ ἀντάξιος.

ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Τῆς Α.Μ. τοῦ Πατριάρχου Γεωργίας, ἐκ Τιφλίδος :

Ἡ Ἐκκλησία Γεωργίας θρηνεῖ τὸν θάνατον τοῦ Μακαριωτάτου Δαμασκηνοῦ καὶ ἱκετεύει τὸν Θεὸν νὰ ἀποδώσῃ αὐτῷ τὸν στέφανον τῆς ἀληθείας καὶ παράσῃ τῇ Ἑλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ διάδοχον ἄξιον αὐτῆς.

ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΣ

Καθολικὸς Πατριάρχης πάσης Γεωργίας

τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας τὰ γραφεῖα τῶν κοινοτήτων καὶ τοῦ κεντρικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Συμβουλίου. 5) Νὰ κατατεθῇ στέφανος ἐπὶ τῆς σεπτῆς σοροῦ του.

Κεντρικὸν Ἰσραηλιτικὸν συμβούλιον Συντονισμοῦ καὶ Γνωματεῦσεως. Ὁ γεν. γραμματεὺς : Χατμ Μπενρουμπτῆ Ὁ Ἀντιπρόεδρος : Κανάρης Κωνσταντινίδης.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος Θεσσαλονίκης, συνελθὼν σήμερον ἐκτάκτως ἐπὶ τῷ ὀδυνηρῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, ἀκοῦσαν τοῦ προέδρου αὐτοῦ, ἐκφράσαντος τὴν βαθεῖαν ὀδύνην τῶν Ἰσραηλιτῶν Θεσσαλονίκης διὰ τὸν θάνατον τοῦ Μακαριωτάτου, προσενηγκόντος πολυτιμοτάτας ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα, ἰδιαίτερος δὲ εἰς τὸ Ἰσραηλιτικὸν στοιχεῖον τῆς χώρας, καὶ δὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν γερμανικῶν διωγμῶν, ἐκδηλοῖ τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ ὀδύνην καὶ ψηφίζει : 1) Νὰ ἀναπεμφθοῦν τὸ μεταπροσεχὲς Σάββατον, 28 τρέχ., ἐπιμνημόσυνον δεήσεις εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς πόλεώς μας. 2) Νὰ ἀποσταλοῦν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάτους συλλυπητήρια τηλεγραφήματα, 3) Νὰ μεταβῇ Ἐπιτροπὴ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ῥαββῖνον Θεσσαλονίκης, ἵνα παραστῇ εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου, 4) Νὰ ἀναρτηθοῦν μεσίτοιαι αἱ σημαῖαι εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Κοινότητος ἐπὶ τριήμερον, 5) Νὰ ἀργήσουν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας τὰ γραφεῖα τῆς Κοινότητος, 6) Νὰ κατατεθῇ στέφανος ἐπὶ τῆς σεπτῆς σοροῦ του.

Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Θεσσαλονίκης

Ὁ Πρόεδρος : Μαντῆς Μόλχα Ὁ Γραμματεὺς : Ἰνο Τιάνο

Ὁς πληροφοροῦμεθα κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν, ψήφισμα ἐξέδωκε καὶ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀντιπροσωπευθεῖσα διὰ δύο ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ μεταστάτους Πρωθιεράρχου.

ΤΟ ΥΣΤΑΤΟΝ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΝ

Διὰ τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν εἶχον δορυθῆ αἱ ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ προσεφέρετο ἱερὰ εἰκὼν, φέρουσα διποθογεγραμμένην ἰδιόγραφον πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Λόγω δμως τῆς ἐν τῷ μεταξὺ ἐπισυμβάσης τελευτῆς τοῦ μακαριστοῦ Πρωθιεράρχου, αἱ μὲν ἐξετάσεις ἀνεβλήθησαν, ἀνεγνώσθη δ' εἰς τὰ συγκεντρωθέντα παιδιὰ ἢ ἐν λόγῳ ἐπιστολῆ τοῦ μὲ τόσην πατρικὴν στοργὴν περιβαλόντος τὸν ἀθῶον καὶ φέρελπιν κόσμον τῶν ἑλληνοπαίδων.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀποτελεῖ τό, μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου, ὕστατον ἰδιόγραφον τοῦ ἐκλιπόντος Ἀρχιεπισκόπου.

Ἀγαπᾶς μου, παῖδι,

Ἡ ἡμετέρα τὰ ἐπιμνημόσυνον μαρτί σου, ἐπὶ ὁμοίᾳ μὲν δ' ἴδι ἡμέρῳ, τῶν μαθητῶν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, ἀσολεῖται δὲ ἐπὶ ἀφορμῇ ὅλης ἡφαλίης καρπῶ. Διολογῶντες μὲ ἡσῶσα ἰνδιδιέρξου καὶ μὲ ἡσῶσα ὀλοῦντες σὶ περιβόητῃ ἡ Ἁγία κτῆν ἔμνημοῖα. Μεῖσα εἰς τὴν αὐτὴν ἐκρηκτικὴν καλοσφραγιστὴν καλοκαρδίαν, εἰς τὴν μείνῃαν διὰ τὸ ζεφύρισμα τῶν ἐπιμνημόσυνων ἡμερῶν τῆς ζωῆς, εἰς τὴν ἡσῶσαν μὲ καὶ τὴν ἡσῶσαν, αἰς μὲν, σὺ, ἐὶ παῖδι, τοῦ Κατηχητικῶν Σχολείου, ἀσολεῖται τὴν ἡμετέραν ἡμετέρα δ' ἡσῶσα ἡμετέροι καὶ φερεῖται κτῆν. ἔχρησιν δὲ τῶν ἀσολεῖται τῶν ἡμετέρων τῶν ἡμετέρων καὶ αὐτῆς ἀσολεῖται ἡ Πίστις σου, ἡ πίστις σου εἰς τὴν ἡμετέραν Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν.

Ἐσπῆσαι γοῖσάν, παῖδι μου, ἀλαδερὰ τὸν Χριστιανικὸν δρόμον, τὸν ὁσῶσον εὐφρα βαδίζεις. Μόνον αὐτὸ εἶπεν εἰς τὴν ἀσῶσαν καὶ ἡσῶσαν τῆς ἀσῶσαν τὸν Θεὸν, ἡ ὁμοίᾳ ἡσῶσαν κατῆλθεν τὸ σὶ ἡσῶσαν ἡσῶσαν εἰς τὴν ἡμετέραν.

Ἰεροσολύμων

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΕΝ ΑΜΣΤΕΡΔΑΜ

**Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΑΥΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΠΕΡΟΔΟΞΟΥΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΑΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ (Δ')**

Ἄλλὰ σημαντικώτερα ἀπὸ πάσης ἐπόψεως εἶναι ἡ μικρὸν ὕστερον κατὰ τὰ ἔτη 1573—1581 γενομένη ἀμφοτερομερῆς καὶ ἐπίσημος ἐπαφὴ καὶ ἀπόπειρα συνεννοήσεως καὶ προσεγγίσεως τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ διὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου II καὶ τῶν Λουθηρανῶν Βυρτεμβεργίων θεολόγων, ἀνταλλαξάντων ἀνὰ τρεῖς ἐπιστολιμαίας θεολογικὰς ἀποκρίσεις καὶ ἀνταποκρίσεις ὑψίστης σπουδαιότητος¹. Δι' αὐτῶν οἱ Διαμαρτυρόμενοι ὑπέβαλον διὰ δευτέραν φορὰν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τὴν Ἀδγουσταίαν Ὁμολογίαν, ἧς τὴν διδασκαλίαν ἐπειράθησαν μετὰ δυνάμεως νὰ ὑποστηρίξωσι καὶ δικαιώσωσι, γράψαντες τοῦτ' αὐτὸ νέαν ἰδίαν Ὁμολογίαν, δυναμένην ν' ἀποκληθῆ «Βυρτεμβέργιος» Ὁμολογία χάριν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Αὕτη δ' ἐξ ἄλλου, πεποιθυῖα ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ καθαρότητα τῆς πίστεως αὐτῆς, ἐδέχθη διὰ τοῦ προκαθημένου αὐτῆς τὴν συζήτησιν καὶ ἤσκησε κριτικὴν ἐπὶ τῶν κυριωτέρων καὶ θεμελιωδεστέρων ἄρθρων τῆς πίστεως καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ἐπιδείξασα δ' εἰς τοὺς Διαμαρτυρομένους τοὺς ἰδίους θησαυροὺς τῆς πίστεως καὶ παραδόσεως, προσεκάλεσεν αὐτοὺς πρὸς ἔνωσιν. Γενικῶς παρατηροῦμεν διὰ τὴν μεταξὺ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Τυβίγγης θεολογικὴ αὕτη ἀλληλογραφία ἔφερε διὰ πρώτην φορὰν εἰς φῶς τὰ σπουδαιότερα σημεῖα, ἐν οἷς συμφωνοῦσι καὶ διαφωνοῦσιν οἱ Ὁρθόδοξοι καὶ οἱ Διαμαρτυρόμενοι, καὶ κατέστησεν εἰς αὐτοὺς ἀμοιβαίως γνωστὰ τὰ σπουδαιότερα δόγματα καὶ θρησκευτικὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ τὸ καθόλου πνεῦμα αὐτῶν, ἀπὸ τῶν ἀποφάσεων τῶν Συνόδων ἢ τῶν ἐπισήμων Ὁμολογιῶν αὐτῶν ἐξαχθέν. Δι' αὐτῆς ἑκατέρω Ἐκκλησία ἔλαβε στάσιν ἐναντι τῆς ἄλλης, καὶ μάλιστα ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία καθώρισε τὴν θέσιν αὐτῆς ἐναντι τῆς νεοφανοῦς Διαμαρτυρήσεως. Ἰδίως δὲ ὁ ὀρθόδοξος Πατριάρχης Ἱερεμίας II εὔρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διανοίξῃ νέους εὐρεῖς ὀρίζοντας εἰς τοὺς Διαμαρτυρομένους, ἀποκαλύψας εἰς αὐτοὺς ἓνα νέον τέως ἄγνωστον ἐν πολλοῖς εἰς αὐτοὺς χριστιανικὸν κόσμον, δηλαδὴ τὸν ἀνατολικόν.

Τὸ ἔργον τοῦτο τῆς διαφωτίσεως τῶν Διαμαρτυρομένων περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν παραδόσεων αὐτῆς, ὡς καὶ γενικώτερον τῆς προσεγγίσεως τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ὅπερ ἤρχισεν ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίας II, συνέχισε τέσσαρας περὶπου δεκαετηρίδας βραδύτερον ὁ μετέπειτα Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας γενόμενος Μη-

τροφάνης Κριτόπουλος². Οὗτος, σπουδάσας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ὁξφόρδης (1617—1622), ἐπεχείρησεν εἶτα μεγάλην πενταετῆ (1622—1627) peregrinationem academicam et ecclesiasticam ἀνὰ τὰς ἐν Ἀγγλίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ προτεσταντικὰς Ἐκκλησίας, ἐνθα διεξήγαγεν ἀξιολόγους ἐνωτικοδογματικὰς συζητήσεις μετὰ πολλῶν διαμαρτυρομένων θεολόγων καὶ ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν. Μετ' αὐτῶν συνήψε συνδιαλέξεις καὶ ἀλληλογραφίαν³, ἐξεφώνησε δημοσίους λόγους, ἔγραψε διαφόρους μελέτας, πρὸ πάντων δὲ συνέγραψεν ἐν Γερμανίᾳ μὲν τὴν περίπυστον «Ὁμολογίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας», ἐν Ἀγγλίᾳ δὲ τὰς Ἀποκρίσεις τοῦ πρὸς τὸν Ἀγγλον Thomas Goad⁴, δι' ὧν πάντων ἐπεδίωξε νὰ καταστήσῃ γνωστὴν εἰς τοὺς Διαμαρτυρομένους τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν ζωὴν ἐν γένει αὐτῆς καὶ προπαρασκευάσῃ τὸ ἔδαφος πρὸς ἔνωσιν αὐτῆς μετὰ τῶν προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν. Καὶ ναὶ μὲν αἱ φιλενωτικαὶ προσπάθειαι τοῦ Μητροφάνους Κριτοπούλου δὲν ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας, ἀλλ' ἡ ὅλη δρᾶσις αὐτοῦ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς προσεγγίσεως καὶ συνεννοήσεως τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ ὑπῆρξε λίαν φωτεινὴ καὶ ἀξιομίμητος καὶ ἔχει πολλὰ τὰ κοινὰ πρὸς τὴν σύγχρονον οἰκουμενικὴν ἐνωτικὴν κίνησιν τῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς ὁποίας πρόδρομος ἐγένετο πρὸ τριῶν ἑκατονταετηρίδων ὁ κλεινὸς ἐκεῖνος τῶν Ἀλεξανδρέων Πατριάρχης.

Ἄλλ' ἀτυχῶς σημαντικὴν διαταραχὴν τῶν τοιούτων φιλικῶν καὶ ἐπὶ θεολογικοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐπέδου διεξαγομένων καὶ προαγομένων σχέσεων μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Διαμαρτυρομένων ἐπέφερεν ἡ ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κυρίλλου Λουκάρεως, καὶ ἰδίως κατὰ τὰ ἔτη 1628-1638, ἀποτολμηθεῖσα ὑπὸ τῶν Καλβινιστῶν ἀπόπειρα ὑποῦλου ἐκπροτεσταντισμοῦ τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς⁴. Πρὸς τοῦτο, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐχάλκευσαν καὶ τὴν καλβινικὴν «Λουκάρειον Ὁμολογίαν», ἧτις ἐνθεν μὲν προὐκάλεσε πανορθόδοξον κατὰ τῶν Διαμαρτυρομένων ἐξέγερσιν, ἐνθεν δὲ διήγειρε τὸ διαφέρον πολυαριθμῶν ὁμαιοκαθολικῶν καὶ διαμαρτυρομένων θεολόγων, οἵτινες ἠσχολήθησαν συγγραφικῶς περὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τοιοῦτοι ἦσαν οἱ L. Allatius, A. Possevinus, P. Arcudius, N. Comnenos Papadopulos, A. Helladius, J. Abbatius, J. Kohlius, M. Crusius, D. Chytraeus, J. Claude, J. Aymon, F. Spanheim, E. Renaudot, A. Arnauld, P. Nicole, R. Simon, Th. Smith, J. Hot-

1. *I. Καρμίρη*, μν. ἔ. σ. 136—176.

2. *I. Καρμίρη*, Μητροφάνης ὁ Κριτόπουλος καὶ ἡ ἀνέκδοτος ἀλληλογραφία αὐτοῦ, Ἀθῆναι 1937.

3. *I. Καρμίρη*, Ἡ Ὁμολογία μετὰ τῶν πρὸς Γῶδον ἀποκρίσεων τοῦ Μητροφάνους Κριτοπούλου καὶ ἡ δογματικὴ διδασκαλία αὐτοῦ, Ἀθῆναι 1948.

4. *I. Καρμίρη*, Ὁρθοδοξία καὶ Προτεσταντισμός, σ. 177—275.

1. *I. Καρμίρη*, μν. ἔ. σ. 76-135.

tinger, Th. Jttigius, J. Heineccius, P. Ricaut, E. Vejélius, J. Fechten, J. Holtorf, E. Schelstrate, G. Zeltner, J. Covel, F. Richard, G. Bohnstedt, Buddeus, Danhauer, Quistorp, Gerhard, Calov, Meisner, Feuerlin, Mirus, Baronius, Mabillon, Grabe και πολλοί άλλοι. Πρὸ τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία ἠναγκάσθη ἀμυνομένη νὰ συγκαλέσῃ τοπικὰς Συνόδους ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὰ ἔτη 1638, 1642, 1672 καὶ 1691, ἐν Ἰασίῳ τῷ 1642 καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις τῷ 1672, νὰ ἐκδώσῃ δὲ δύο ὀρθοδόξους Ὁμολογίας πίστεως, συνταχθείσας ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δοσιθέου καὶ τοῦ μητροπολίτου Κιέβου Πέτρου Μογίλα. Ὑπὸ τῶν εἰρημένων ὀρθοδόξων Συνόδων οὐ μόνον κατεκρίθη ἡ Λουκάρεως Ὁμολογία ὡς οὐχὶ ὀρθόδοξος καὶ ἐλήφθησαν πάντα τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα πρὸς τελεσφόρον ἀποκρυσιν τοῦ ὑπὸ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν τῆς Δύσεως ἐνεργουμένου ἐν μέσῳ τῶν Ὁρθοδόξων προσηλυτισμοῦ, ἀλλὰ προσέτι καθωρίσθη καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας ἡ θέσις ὡς μέση τις μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ καὶ Προτεσταντισμοῦ, καὶ εἰδικώτερον ἐγένετο ὁ συνοδικὸς καθορισμὸς τῶν σημείων συμφωνίας καὶ διαφωνίας Ὁρθοδοξίας καὶ Προτεσταντισμοῦ. Δυστυχῶς ὁμως μετὰ ἑκατονταετῆ καὶ πλέον διακοπὴν ἀπετέλεσε συνέχαιαν τῆς ἀπὸ τοῦ Κυρίλλου Λουκάρεως ἀρξαμένης ἐξαπλωτικῆς τάσεως καὶ προσπαθείας τοῦ Προτεσταντισμοῦ πρὸς διείσδυσιν καὶ ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἀνατολῇ ἢ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐκδηλωθεῖσα τελευταία ἀπόπειρα αὐτοῦ πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν Ὁρθοδόξων δι' ὅλων τῶν μέσων τῆς νεωτέρας συστηματικῶς διωργανωμένης Ἱεραποστολῆς. Ἐννοεῖται, ὅτι ἐγκαίρως ἐση-

μειώθη πανελλήνιος ἐξέγερσις καὶ ἐνεργὸς ἀντίδρασις, ματαιώσασα τὰ σχέδια τῶν διαμαρτυρομένων Ἱεραποστόλων. Σημειωτέον προσέτι ὅτι οὐ μόνον ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ρωσικῇ καὶ τῇ Ρουμανικῇ καὶ τῇ Σερβικῇ καὶ τῇ Βουλγαρικῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς καὶ μεταξὺ τῶν ἐν Πολωνίᾳ, Τσεχοσλοβακίᾳ καὶ Αὐστρουγγαρίᾳ Ὁρθοδόξων ἤσκησαν οἱ Διαμαρτυρόμενοι προσηλυτισμὸν.

Ἄλλὰ τὴν δυσάρεστον ταύτην παρένθεσιν εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Διαμαρτυρομένων ἔκλεισεν ἢ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου ἀρξαμένη οἰκουμενικὴ κίνησις τῶν Ἐκκλησιῶν, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ἀποκατεστάθησαν αἱ σχέσεις Ὁρθοδοξίας καὶ Προτεσταντισμοῦ, ἐξελισσόμεναι ἔκτοτε ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῆς χαραχθείσης καὶ ἀκολουθηθείσης ὑπὸ τοῦ Μελάγγθονος, τοῦ Ἱερεμίου II, τῶν Βυρτεμβεργίων θεολόγων καὶ τοῦ Μητροφάνους Κριτοπούλου. Ἐν ὄντι εἰς τὰς τρεῖς κυρίας ὁργανώσεις τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως, τὰς ἀναπτυξάσας ἀξιόλογον δρᾶσιν μεταξὺ τῶν δύο τελευταίων παγκοσμίων πολέμων, ἦτοι τὴν Faith and Order, τὴν Life and Work καὶ τὴν World alliance for promoting international friendship through the Churches (διαλυθεῖσαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος), ὡς καὶ εἰς τὸ μετὰ τὸ τέλος τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου συνεχίζον αὐτὰς World Council of Churches, συμμετέχουσι καὶ συνεργάζονται ἐν ἀγαστῇ συμποίᾳ καὶ ἐκκλησιαστικῇ καὶ ἐπιστημονικῇ θεολογικῇ πνεύματι ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν ὅλου τοῦ κόσμου. Χάρις εἰς τὰς ὁργανώσεις ταύτας καὶ τὰς ὑπ' αὐτῶν ὁργανωμένας διεκκλησιαστικὰς συνδιασκέψεις καὶ συνέδρια, οἷα τῆς Στοκχόλμης καὶ τῆς Ὁξφόρδης, τῆς Λαζάννης καὶ τοῦ Ἐδιμβούργου καὶ τοῦ Ἀμστελλοδάμου, ἐπετεύχθη κοινωνία καὶ συνεργασία τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ ἠθικοῦ καὶ κοινωνικοῦ πεδίου, συνεζητήθησαν δὲ καὶ αἱ χωρίζουσαι αὐτὰς δογματικαὶ καὶ ἄλλαι διαφοραί. Οὕτως ἐγένετο τὸ πρῶτον σημαντικὸν βῆμα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς συνεννοήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι δὲν κατέστη δυνατόν

1. **I. Καρμίρη**, Ἡ ὀρθόδοξος Ὁμολογία πίστεως τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δοσιθέου, ἐν «Θεολογία» 1948—1949.

2. **I. Καρμίρη**, Ὁρθοδοξία καὶ Προτεσταντισμὸς, σ. 232—259.

3. **I. Καρμίρη**, μν. ἔ. σ. 277—310. Ἐνταῦθα δύναται τις νὰ διαπιστώσῃ τὴν κατὰ τοῦ προσηλυτισμοῦ ἐξέγερσιν ὅλων τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εἰς τὰς ὁποίας πολλάκις παρεσχέθη ἡ ἀφορμὴ νὰ καυτηριάσωσι μονονοχί ὡς ἀντιχριστιανικὸν τὸν ὑπὸ τῶν ρωμαιοκαθολικῶν καὶ τῶν διαμαρτυρομένων Ἱεραποστόλων καὶ πρακτόρων διενεργούμενον ἐν ταῖς διαφόροις ὀρθοδόξοις χώραις προσηλυτισμὸν. Ἰδίως πρβλ. «Ἡ περὶ τῶν σχέσεων τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ περὶ ἄλλων γενικῶν ζητημάτων πατριαρχικῆ καὶ συνοδικῆ ἐγκύκλιος τοῦ 1902, αἱ εἰς αὐτὴν ἀπαντήσεις τῶν ἁγίων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἀνταπάντησις τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Κωνσταντινουπόλις 1904». Ἐπίσης, ὅτε τὸ οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐν ἔτει 1919 ἀνελάμβανε τὴν πρωτοβουλίαν «περὶ προσεγγίσεως καὶ διὰ καὶ ἐνώσεως τῶν διαφόρων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν πρὸς σχηματισμὸν Κοινωνίας Ἐκκλησιῶν», ἐτέθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς «πρῶτος καὶ ἀπαραίτητος ὄρος τῆς εὐχταίας προσεγγίσεως καὶ κοινωνίας ἢ ἀπομάκρυνσις πάσης ἀμοιβαίας δυσπιστίας καὶ δυσφορίας, προκαλουμένης ἐκ τῆς παρά τι-

νων ἐξ αὐτῶν παρατηρουμένης τάσεως εἰς τὸ σαγηνεῦσαι καὶ προσηλυτίσαι τοὺς τῶν ἐτέρων ὁμολογιῶν ὁπαδούς». («Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» 39(1919) 277, 278). Ἐνώπιον δὲ τῆς κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1920 γενομένης ἐν Γενεύῃ προκαταρκτικῆς συνελεύσεως καὶ πάντων σχεδὸν τῶν μετὰ ταῦτα συνεδρίων τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν μέχρι τοῦ προσφάτου ἐν Amsterdam οἱ ὀρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι κατεδίκασαν τὸν μεταξὺ χριστιανῶν ἀξιοκατάκριτον προσηλυτισμὸν, τὴν τοιαύτην δὲ καταδικὴν ἐφάνησαν συμμεριζόμενοι καὶ οἱ ἐτεροδόξοι ἀντιπρόσωποι, θεωρητικῶς τοῦλάχιστον. Ἄλλὰ δυστυχῶς ἐν τῇ πράξει ἐξακολουθοῦσι μέχρι σήμερον, καὶ διὰ καὶ ἐν μέσῳ Ἀθῆναις, τὸ ἀνόσιον προσηλυτιστικὸν ἔργον τῶν οὐ μόνον ρωμαιοκαθολικῶν, ἀλλὰ καὶ διαμαρτυρομένων Ἱεραποστόλων, ἐνταθὲν μάλιστα ἐπ' ἐσχάτων ἐν Ἑλλάδι ἕνεκα τῆς ἐπικρατουμένης ἐν αὐτῇ ἀνωμάλου καταστάσεως!

1. **I. Καρμίρη**, μν. ἔ. σ. 378—401.

νά παραμερισθῶσι τὰ επιπροσθούντα πολλά και μεγάλη ἐμπόδια, οὐχ ἦντον ὁμως και τὸ μέχρι τοῦδε συντελεσθὲν ἔργον δέον νά χαιρετισθῆ ὡς τις πλήρης ἀγαθῶν ἐλπίδων ἀρχή και δέον νά συνεχισθῆ δι' ὄλων τῶν δυνατῶν μέσων μετά γνησίας χριστιανικῆς διαθέσεως και ἀγάπης.

* Ἄξιον τέλος ἰδιαίτερας ἐξάρσεως εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι ἐκ πάντων τῶν κλάδων τοῦ Προτεσταντισμοῦ στενωτέρας και ἐγκαρδιωτέρας σχέσεις ἢ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία συνῆψε πρὸς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν¹, ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία αὕτη, και μάλιστα ἡ ἀγγλοκαθολικὴ μερὶς αὐτῆς, ἵσταται ἐγγύτερον πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ λατρείᾳ και τῷ ἐκκλησιαστικῷ πολιτεύματι. Πράγματι, τὸ γεγονός ὅτι οἱ Ἀγγλικανοὶ εἶναι μαθηταὶ Ἑλλήνου ἱεράρχου, τοῦ ἐκ Ταρσοῦ ἀρχιεπισκόπου Καντερβουρίας Θεοδώρου, και χριστιανικά τέκνα τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς, ἐκ τῆς ὁποίας, ἐν πολλοῖς, ἐδέχθησαν τὸν Χριστιανισμόν, προσέτι δὲ οἱ διετήρησαν τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα και ἄλλα δόγματα και παραδόσεις τῆς ἀρχαίας ὀρθοδοξίας αὐτῶν μετά τοῦ δημοκρατικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ διοικητικοῦ συστήματος, πάντα ταῦτα φέρουσιν αὐτοὺς πλησιεστίως πρὸς τὴν πρώτην μητέρα αὐτῶν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἀνατολῆς και παρέχουσιν εἰς μόνους αὐτοὺς ἐξ ὄλων τῶν Διαμαρτυρομένων τὸ ἐξαιρετικὸν προνόμιον νά διαδοραματίσωσι τὸν ρόλον μεσάζοντος μεταξὺ Ὁρθοδοξίας και Προτεσταντισμοῦ καθόλου.

* Ἀναμφιβόλως ὁ Ἀγγλικανισμός, μέσος μεταξὺ Ὁρθοδοξίας και Προτεσταντισμοῦ ἱστάμενος και τὴν μὲν μίαν χεῖρα τείνων πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν τὴν δ' ἑτέραν πρὸς τὸν Προτεσταντισμόν, δύναται και ἐν τοῖς πράγμασι ν' ἀποβῆ «γέφυρα Ἐκκλησία» (Bridge Church), ἱκανὴ νά ἐνώσῃ τὰ διεστῶτα. Τούτων πάντων ἔχοντες συνειδήσιν οἱ Ὁρθόδοξοι και οἱ Ἀγγλικανοὶ και κατανοήσαντες τὴν στενήν μεταξὺ αὐτῶν συγγένειαν ἐχώρησαν γοργῶς πρὸς ἀμοιβαίαν γνωριμίαν και συνεννόησιν και ἐν πνεύματι χριστιανικῆς ἀγάπης προσέγγισιν μὲ τὸν ἀπώτερον σκοπὸν, ὅπως προπαρασκευάσωσι και τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἔνωσιν αὐτῶν. Αἱ πρῶται ἐπαφαὶ και σχέσεις Ὁρθοδόξων και Ἀγγλικανῶν δέον ν' ἀναχθῶσι κυρίως εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας και εἰτα Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλον Λούκαριν (1601-1638). Ἀκολούθως σημαντικὴ ἦτο ἡ κατά τὰ ἔτη 1716-1725 γενομένη ἀπόπειρα τῶν Ἀγγλικανῶν Ἀνωμότων πρὸς ἔνωσιν μετά τῶν Ὁρθοδόξων, περισωθείσης ἡμῖν τῆς διαμειφθείσης μεταξὺ αὐτῶν ἀλληλογραφίας². Βραδύτερον ὁ ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας Archibald Kambell ἔγραψε τῷ 1869 ἐπιστολήν πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Γρηγόριον VI., ἐν ἣ μεταξὺ ἄλλων ἠτήσατο τὴν ἄδειαν ταφῆς τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀποθνησκόντων Ἀγγλικανῶν ἐν τοῖς ὀρθοδόξοις νεκροταφείοις και ὑπὸ ὀρθοδόξων ἱερέων. Οἱ Πατριάρχαι Κωνσταντινουπό-

λεως και Ἀντιοχείας και ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐχορήγησαν τὴν αἰτηθείσαν ἄδειαν. Τῷ αὐτῷ ἔτει οἱ Ἀγγλικανοὶ ἐδέχθησαν μετά τιμῶν και φιλενωτικῶν ἐκδηλώσεων τὸν ἐπισκεψάμενον τὴν Ἀγγλίαν Ἑλληνα ἀρχιεπίσκοπον Σύρου και Τήνου και καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν Ἀλέξανδρον Λυκοῦργον. Μείζονος ὁμως σημασίας εἶναι ἡ συμφωνία Ὁρθοδόξων και Ἀγγλικανῶν ἐπὶ δογματικῶν τινῶν ζητημάτων ἐν τοῖς ἐν Βόννῃ παλαιοκαθολικοῖς συνεδρίοις κατά τὰ ἔτη 1874-1875. Ἐν συνεχείᾳ ἐξηκολούθησαν πυκνότεραι και ἐγκαρδιώτεραι αἱ φιλενωτικαὶ σχέσεις και δογματικαὶ συζητήσεις μεταξὺ Ὁρθοδόξων και Ἀγγλικανῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐγένοντο αἱ ἐπόμεναι συναντήσεις, αἵτινες κέκτηνται μεγάλην δογματικὴν σημασίαν: α') ἡ τοῦ 1918 τῆς ὑπὸ τὸν τότε μητροπολίτην Ἀθηνῶν Μελέτιον ἐπιτροπῆς ἐν Ν. Ὑόρκῃ, Ὁξφόρδῃ και Λονδίῳ μετά τῶν Ἀγγλικανῶν, β') ἡ τοῦ 1920 τῆς ὑπὸ τὸν μητροπολίτην Διδυμοτείχου Φιλάρετον ἐπιτροπῆς ἐν Λονδίῳ κατά τὸ στ' συνέδριον τοῦ Λάμπεθ, γ') ἡ τοῦ 1930 τῆς ὑπὸ τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Μελέτιον ὀρθοδόξου ἀντιπροσωπείας ἐν Λονδίῳ κατά τὸ ζ' συνέδριον τοῦ Λάμπεθ, δ') ἡ τοῦ 1931 ἐν Λονδίῳ ὑπὸ τῆς μεικτικῆς Ἀγγλορθοδόξου δογματικῆς ἐπιτροπῆς και ε') ἡ τοῦ 1935 ἐν Βουκουρεστίῳ μεταξὺ Ρουμάνων Ὁρθοδόξων και Ἀγγλικανῶν. Κατ' αὐτάς και ἄλλας διαπραγματεύσεις ἀφ' ἐνός μὲν ἐπετεύχθη ἡ ἀναγνώρισις τοῦ κύρους τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας και Ἱεροσολύμων και τῶν Ἐκκλησιῶν Κύπρου και Ρουμανίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπῆλθε μερικὴ ἢ ὀλικὴ συμφωνία ἐπὶ ἱκανῶν δογματικῶν διδασκαλιῶν, χωρίζουσῶν τὰς δύο Ἐκκλησίας. Ὁμοίως στενὴ συνεργασία και συνεννόησις μεταξὺ Ὁρθοδόξων και Ἀγγλικανῶν ἐπετεύχθη και ἐν ταῖς ἐργασίαις και τοῖς συνεδρίοις τῆς χριστιανικῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως. Ἐπισκοποῦντες νῦν τὸ συντελεσθὲν μέχρι τοῦδε ἔργον πρὸς προσέγγισιν και συνεννόησιν τῶν Ἐκκλησιῶν Ὁρθοδόξου και Ἀγγλικανικῆς κρίνομεν τοῦτο ὡς λίαν ἱκανοποιητικόν, ἀναμφιβόλως δὲ θὰ πρῆπη νά συνεχισθῆ μετά τῆς αὐτῆς και μείζονος πίστεως, ἐφ' ὅσον ἡ «βαθυτέρα κατανόησις και κοινωρία μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἡμῶν ἔχει νά δώσῃ πολλὰ διὰ τὴν θεραπείαν τῶν ἐθνῶν και εἰδικῶς τὴν ἀνάπτυξιν ἀμοιβαίας κατανοήσεως μεταξὺ Ἀνατολῆς και Δύσεως ἐν τῷ κόσμῳ τῆς σήμερον», ὡς ἔκρινε και τὸ πρόσφατον ἐν Λάμπεθ συνέδριον τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας¹.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. «Ἐκκλησία» 25 (1948) 380.

— Ὁ διαρκῶς ἔχων πρὸς τὸν Χριστὸν ἐστραμμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐδέποτε ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ προσκόπτει.

— Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μεταβάλλει τὴν νύκτα τῆς λύπης εἰς ἡμέραν τοῦ φωτός.

1. *Ι. Καρμίρη*, μν. ἔ. σ. 310—378.

2. Mansi, Concil, 37, 369—624.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Τῆ προχθές Δευτέρα (30) ἡ Ἱερά Σύνοδος, συνελθοῦσα ὑπό τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ, συζητήσεν ἐπὶ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν προσεχῆ ἐκλογὴν Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐπὶ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ καταλόγου τῶν ἐκλεκτῶν, συνεχίζει δὲ τὴν προκαταρκτικὴν ταύτην ἐργασίαν καὶ σήμερον Τετάρτην, ὅτε καὶ θὰ ἐγκρίνη ὀριστικῶς τὸν καταρτισθόμενον κατάλογον.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου Σεβ. Μητροπολίτης Ξάνθης Ἰωακείμ, μόλις ὡς ἀφίκετο τῇ ἐπιούσῃ τῆς κηδείας (25) ἔσπευσε νὰ τελέσῃ τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ μεταστάντος, ἐξέφρασε δὲ τὴν βαθυτάτην του λύπην διότι, κωλυθεὶς νὰ καταφθάσῃ ἔγκαιρος εἰς Ἀθήνας, δὲν ἠδυνήθη νὰ παραστῇ κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ Πρωθιεράρχου.

Αὐθημερὸν ἡ Α.Σ. ἐδέχθη τὸν ἐν Ἑλλάδι πρόξενον τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραήλ, ὅστις ἐξέφρασε τὴν βαθεῖαν λύπην τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ ἐπὶ τῷ πρόωγῳ θανάτῳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, εἶτα δὲ καὶ τριμελῆ ἐπιτροπὴν Ἰσραηλιτῶν, ἐλθοῦσαν πρὸς ὑποβολὴν τῶν συλλυπητηρίων τοῦ παγκοσμίου εβραϊκοῦ συνεδρίου ἢ ἐπιτροπῆ ἐδήλωσε πρὸς τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν, ὅτι εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μεταστάντος Ἀρχιεπισκόπου ὁ εβραϊκὸς κόσμος τῆς χώρας εὖρος τὸν προστάτην αὐτοῦ] κατὰ τὴν περίοδον τοῦ ἀπηνόου διωγμοῦ τῆς κατοχῆς, ἐξέφρασε δὲ τὸν θαυμασμόν τῆς διὰ τοὺς ἀγῶνας του πρὸς προάσπισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἄνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ θρησκείματος.

Ἡ Α. Σ. μετὰ τῶν εὐχαριστιῶν του ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὸ νέον κράτος τοῦ Ἰσραήλ θὰ συντελέσῃ, ὅπως προσηκόντως διευθετηθῇ τὸ ζήτημα τῶν Ἀγίων Τόπων.

—Τῆ παρελθόντι Σαββάτῳ (28), ἱερουργήσας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλείας Γερμανοῦ ἐν τῷ ναύσκῳ τοῦ Α΄ Νεκροταφείου, ἐτελέσθη τὸ 9μερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, μετ' αὐτὸ δὲ τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου. Παρήσαν ὁ Σεβ. Τοποτηρητὴς Μητροπολίτης Ξάνθης Ἰωακείμ μετὰ τῶν Σεβ. συνοδικῶν καὶ οἱ ἐν Ἀθήναις παρεπιδημοῦντες ἱεράρχαι, ἔψαλλον δὲ οἱ τρόφιμοι τοῦ ἐν Βουλιαγμένῃ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου, φέροντες μέλανα περιβραχιόνια.

—Εἰς μνήμην τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δαμασκηνοῦ ἡ κυρία Π. Τσαλδάρη προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης δραχμὰς 200.000.

—Ὑπὸ τῆς κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα συγκροτηθείσης πρὸς ἐκλογὴν Ἀντιπρυτάνεως τοῦ ἐπιόντος πανεπιστημιακοῦ ἔτους γενικῆς συνελεύσεως τῶν τακτικῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐξελέγη ὁ ἐκ τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς αὐτοῦ Σχολῆς κ. Γεώργιος Σωτηρίου.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

* Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος

Τῆ Κυριακῇ τῶν Μυροφόρων ἐτελέσθη ἐν Καρδίτῃ μεγαλοπρεπῶς ἡ πανήγυρις τοῦ ἁγίου Σεραφεῖμ, προε-

ξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Χερουβεῖμ, τοῦ Σεβασμιωτάτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ τελούντος ἐν διμήνῳ ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ. Ὁ Σεβ. Τρίκκης, ὁμιλήσας κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν καὶ τὴν θείαν Λειτουργίαν, ἀνέπτυξε τὰ μαρτύρια τοῦ ἁγίου Σεραφεῖμ, μετ' αὐτὴν δ' ἐγένετο μετὰ τῶν τιμίων λειψάνων τοῦ ἁγίου λιτάνευσις ἀνά τὴν πόλιν, ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς ὁποίας ἐτελέσθη εἰδικὴ δέησις. Ἡ ἱερά πομπὴ ἀπετελεῖτο ἐκ πεντηκοντάδος ἱερέων καὶ ἄλλων κληρικῶν, ἐν λευκοῖς ἀμφίοις, ἐχόντων ἐν τῷ μέσῳ τὸν τελεταρχοῦντα ἱερόαρχον.

Τῆ ἐσπέρα ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ παρέθηκε δειπνον ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει, εἰς ὃ παρεκάθησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τρίκκης κ. Χερουβεῖμ, πᾶσαι αἱ πολιτικαὶ, στρατιωτικαὶ καὶ δικαστικαὶ ἀρχαί, οἱ ἱεροκήρυκες καὶ ὁ στρατιωτικὸς ἱερεὺς. Τῇ ἡμέρᾳ τῆς λιτανείας ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Γραφείῳ ἐγένετο κλήρωσις ἐξ ὄρφανῶν κορασιῶν ἐκ τῶν 6 ἐνοριῶν τῆς πόλεως ὑπὸ ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ, τοῦ Εἰσαγγελέως κ. Φλώρου, τοῦ προεδρευόντος τῶν Πρωτοδικῶν κ. Κόρδα, τοῦ Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς κ. Λιανοῦ καὶ Ἀπ. Βέου, Προέδρου τοῦ Δικηγ. Συλλόγου. Ὁ κληρὸς δὲ ἠύνησε τὰς ὄρφανὰς κορασίδας: Βαίαν Σπύρου, Βασιλικὴν Πόντα, Λίτσαν Μαστρογιαννίτη, Σπυριδοῦλαν Μπουρούση, Ἀντιγόνην Σερμακέην καὶ Εὐαγγελίαν Χρ. Δατσώλη. Αὗται τῇ ἐπομένῃ, ἐμφωνιθεῖσαι ἐνώπιον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἰεζεκιήλ, ἔλαβον ἀνά ὄχθ. 500.000. Ἡ Α.Σ., ἐπιδίδων εἰς αὐτάς τὰ χρήματα, ἠύχησθ' ὅπως ἡ θεία Χάρις εἶναι καθ' ὅλον αὐτῶν τὸν βίον μετ' αὐτῶν καὶ τύχῳσιν εὐνοϊκῆς ἀποκαταστάσεως.

Μητρόπολις Μυτιλήνης

Καθ' ἃ ἀναγράφει ὁ «Ποιμὴν» τῆς Μητροπόλεως Μυτιλήνης, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης Ἰάκωβος διὰ τῆς ἀπὸ 30 Δεκεμβρίου 1948 ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐφημέριους καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ συμβούλια τῶν ἱ. ναῶν τῆς ἐπαρχίας παραγγέλλει, ὅπως παρ' ἐκάστῳ ἐνοριακῷ ναῷ συσταθῇ ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους 1949 ἐνοριακῆ βιβλιοθήκης, πλουτισθησομένη βιβλιοθήκῳ δαπάναις τοῦ ναοῦ διὰ βιβλίων, ἐγκρινόμενων ὡς καταλλήλων ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως, φυλασσόμενων ὑπ' εὐθύνην τοῦ ἐφημερίου καὶ παραδιδόμενων μετὰ τῶν ἀμφίων, ἱερῶν σκευῶν κ.λ.π. εἰς τὸν ἐκάστοτε νέον ἐφημέριον διὰ τακτικῶν πρωτοκόλλου. Ὡς ἀπρὸς τὸ πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης ταύτης θὰ εἶναι ἡ ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως ἀποστολὴ τῶν ἐκδόσεων τῆς Ἀπ. Διακονίας. Διὰ τῆς αὐτῆς ἐγκυκλίου παραγγέλλεται, ὅπως τὰ ἀντίτυπα τοῦ Ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησία», τοῦ περ. «Ποιμὴν» καὶ τῶν λοιπῶν περιοδικῶν, ἅτινα λαμβάνει ἕκαστος ναός, περισυλλεγῶσι καὶ τακτοποιηθῶσιν εἰς ἰδιαιτέρους κατ' ἔτος φακέλλους, ἐναποτεθησομένους ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ταύτῃ.

—Κατὰ τὸν λόγον, ὃν εἶπε τῇ Κυριακῇ τοῦ Σπορέως ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους 1948—1949 ὁ Πρωτοσυγκελλεύων αἰδ. Πρωτοπρεσβύτερος Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖος, ἐτόνισε μετὰξὺ ἄλλων, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου τὰ Κατηχητικὰ σχολεῖα ὀλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἐνιαίαν διεύθυνσιν καὶ καθοδήγησιν τοῦ παρὰ τῆ Ἱεράς Συνόδου Ὁργανισμοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὁδῖνος προσιτανταὶ προσωπικότητες πανελληνίως γνωσταὶ διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ διὰ τὸν πλοῦτον τῆς τε θεολογικῆς καὶ τῆς παιδαγωγικῆς σοφίας, καὶ ὅτι ἐκείθεν πλέον, ὡς ἀπὸ φωτεινοῦ κέντρου, θὰ παρεχῶνται αἱ ἐνιαῖαι κατευθύνσεις, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων θὰ λειτουργῇ ὁ χρησιμώτατος διὰ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους θεσμὸς τῶν Κατηχητικῶν σχολείων. Ἀναφερόμενος ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸν σκοπὸν τῶν Κατηχητικῶν σχολείων, εἶπεν, ὅτι ὁδοὺς δὲν ἀφορᾷ μονομερῶς εἰς τὴν γνώσιν, ἀλλ' εἶναι ἡ πρόκλησις θρησκευτικῶν βιωμάτων παρὰ τοῖς μαθηταῖς καὶ ὁ ἔθισμός των εἰς

τὴν ἔμπρακτον ἀσκησὶν τῆς χριστιανικῆς ἀρετῆς. «Ὅχι, λοιπόν, μαθήματα μόνον ἢ ἔστω καὶ τραγούδια, τὰ ὁποῖα ἐπιδρῶν βέβαια μορφωτικῶς ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ καί, πρὸ παντός, ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερα ἐπαφή, καὶ δὴ ζωντανὴ καὶ ἐντυπωσιακὴ, πρὸς τὴν μουσικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας». Ἰνα ὀλοκληρωθῆ δὲ ἡ ἐν τοῖς Κατηχ. σχολείοις παρεχομένη χριστιανικὴ ἀγωγή, δεόν τὰ Κατηχητικὰ σχολεῖα ν' ἀποκτήσουν γήπεδα, παιδικούς κήπους, αἰθούσας διὰ παιδικὰς λέσχας, νὰ δώσουν μεγαλύτεραν προσοχὴν εἰς τὰς ἐκδρομὰς καὶ νὰ ὀργανώσουν εὐκαιρίας οἰκογενειακῆς ἀναστροφῆς τῶν κατηχητῶν καὶ τῶν μαθητῶν κατὰ μικρὰς ομάδας.

—Τῆ 13 παρ. Μαρτίου ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς τελέσεως πανελληνίων μνημοσύνων τῶν μαρτυρικῶς τελειωθέντων ἑλλήνων κληρικῶν, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τὸ πλήρωμα τῆς ἐπαρχίας του ἐξήρε τὸ παράδειγμα τῶν καλῶν τούτων ποιμένων, οἵτινες «ἐδάκων τὴν ζωὴν των ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου των, κατασπαραχθέντες ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος». Οὕτω «λαμπρύνεται ἡ Ἐκκλησία, ὡς πορφύραν καὶ βύσσον» τὰ αἵματα τῶν νέων τούτων θυμάτων τοῦ ἀντιχριστοῦ στολισαμένη. Ἀλλὰ ἡ ἱερὰ ἀγανάκτησις διὰ τὴν ἐν πλήρει εἰκοστῷ αἰῶνι συνέχισιν τῶν εἰδωλολατρικῶν διωγμῶν γαλβανίζει τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν τῆς Ἐκκλησίας τέκνων εἰς τὴν ἀτρόμητον συνέχισιν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ὑπὲρ τῶν ἱερῶν δικαιωμάτων τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τὰ ὁποῖα διεκήρυξε καὶ διὰ τοῦ αἵματός του καθηγήσατο ὁ Ἐσταυρωμένος Θεάνθρωπος, τοῦ Ὁποίου πιστοὶ στρατιῶται καὶ μιμηταὶ ἐχορηγίσαν οἱ εὐλαβῶς μνημονεῦόμενοι Ἕλληνες κληρικοί».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἀνακοινωθὲν τοῦ πατριαρχικοῦ Γραφείου Τύπου, ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ δημοσιεύματος ἐφημερίδος τῆς Ἀλεξανδρείας, διατυποῦντος μοφὴν κατὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπὶ τῷ ὅτι οὐδὲν τῶν ὀρθοδόξων Πατριαρχείων οὐδαμῶς τάχα ἐκίνηθη πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων δικαιωμάτων τῆς Ὀρθοδοξίας, ἐν ᾧ χρόνῳ διεθνῶς μὲν συζητεῖται εἰς ἐπίσημα κατ' αὐτὰς συνέδρια, ὁ δὲ Πάπας Ρώμης ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῶν ἐν τοῖς Ἁγίοις Τόποις καθολικῶν συμφερόντων, ἐκφράζει ἐκπληξιν ἐπὶ τῷ δημοσιεύματι, καθ' ὅσον ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας εἰς ἐπανελημμένας εἶχε μέχρι τοῦδε προβῆ σχετικὰς ἐνεργείας, ὅς καὶ ὑπομνήσκει λεπτομερῶς τὸ ἀνακοινωθέν, ὡς τοῦτο δημοσιεύεται ἐν τῷ ἐπισήμῳ ἑβδομαδιαίῳ Δελτίῳ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας «Πανταίνω» τῆς 1 Μαΐου ἔτους.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ἃ ἀναγράφει ὁ «Ἀπόστολος Βαρνάβας» τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου, μεσοδόντος τοῦ παρ Μαρτίου, ἡ Ἱ. Σύνοδος εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν συνεδρίας ἡσχολήθη μὲ τὰ ζητήματα τῆς μορφώσεως καὶ μισθοδοσίας τοῦ ἱεροῦ κλήρου, τῆς καλυτέρας διοργανώσεως τῶν ἱ. μονῶν, τῆς διαφωτίσεως τοῦ λαοῦ ἐναντίον τῶν παλαιομερολογιτῶν καὶ τῶν χιλιαστῶν, τῆς ἐκδόσεως τοῦ β' τόμου τῶν «Βυζαντινῶν μνημείων Κύπρου» τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Σωτηρίου καὶ τῆς μετακομιδῆς τῶν ὁσίων τῶν ἀειμνήστων Κιτίου Νικοδήμου καὶ Μαρεώτιδος Διονυσίου καὶ ἀνεγέρσεως προτομῶν δι' αὐτούς.

—Ὁ θεοφιλέστατος Χωροεπίσκοπος Σαλαμίνοσ Γεννάδιος δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἱερεῖς τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς περιφερείας ἀπαγορεύει τὴν μετάδοσιν τῆς θείας Κοινωνίας πρὸ τῆς θείας Λειτουργίας ἢ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς. Ὡσαύτως ἀπαγορεύει εἰς τοὺς ἱερεῖς νὰ ἀναγινώσκουν τὴν συγχωρητικὴν εὐχὴν ἀνευ προηγουμένης ἐξομολογήσεως καὶ ὀρίζει, ὅπως τὰ βρέφη καὶ μικρὰ παιδία κοινωνοῦν τὸ Σάββατον, ὁπότε ἡ λειτουργία τελειώνει ἑνωρὶς καὶ δὲν ὑπάρχει ὁ συνωστισμός τῶν Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν.

—Διὰ δηλώσεως τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου

ἀπαγορεύεται ἡ ὑπὸ τῶν ἱερῶν μεταβίβασις τῆς ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν ἐκδοθείσης ἀδείας τελέσεως γάμου εἰς ἄλλους ἱερεῖς, ὡς καὶ ἡ μετάβασις τοῦ ἱερέως πρὸς τὴν λειτουργίαν εἰς ἄλλην ἑνορίαν ἐκτὸς τῆς ἰδικῆς του.

—Εἰς τὴν γενομένην τῆ 17 παρ. Μαρτίου συνέλευσιν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων ἐν Κύπρῳ πνευματικῶν ὀργανώσεων ἐξεφράσθη ἡ βαθεῖα ἀπογοήτευσις αὐτῶν «διὰ τὴν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἐπιδειχθεῖσαν ἀσυγγνώστως ἀπαθῆ σιάνειν· εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἐξ Ἑλλάδος ἀναγνωστικῶν βιβλίων τῆς δημοτικῆς παιδείας δι' ἄλλων συγγραφομένων ἐν Κύπρῳ. Ἡ στάσις αὕτη ἐχαρακτήρισθη ὡς τελείως ἀντίθετος πρὸς τὴν πανταχόθεν, ἐν τῇ νήσῳ καὶ τῷ ὅλῳ ἑλληνικῷ κόσμῳ, ἡγουμένης τῆς σεπτῆς Ἐθναρχίας, ἐκδηλωθεῖσαν σφοδρὰν ἀποδοκιμασίαν τοῦ ἀνελληνικοῦ τούτου σχεδίου τοῦ Γραφείου Παιδείας.

—Ἐπὶ τῷ Μητροπολίτῳ Κιτίου κατηρτίσθη ἐν Λάρνακι ἐπιτροπὴ πρὸς διενέργειαν ἐράνων διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ὁσίων καὶ τὴν ἀνεγερσιν προτομῆς τοῦ ἀειμνήστου ἑθνομάρτυρος Κιτίου Νικοδήμου. Παρομοίᾳ ἐπιτροπὴ κατηρτίσθη καὶ ἐν Λεμεσῷ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

«ΘΕΟΛΟΓΙΑ»

Ἐξεδόθη καὶ διανεμεται τὸ Α' τεῦχος τοῦ Κ' τόμου, οὗ τὰ περιεχόμενα εἶνε τὰ ἑξῆς:

Χρυσοστόμου Α. Παπαδοπούλου (†), Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, Ἡ ἐξωτερικὴ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τοῦ ἱ' αἰῶνος. — *Μητροπολίτου Θουατείρων Γερμανοῦ*, Ἐγγράφα τοῦ Παγκοσμίου Συνεδρίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Amsterdam (ἐν μεταφράσει). — *Ἐπισκόπου Ταλαντίου Βασιλείου*, Αἱ περὶ περιουσίας τῶν Ἐπισκόπων ἀπόψεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας κατὰ τὰ ἔτη 1836—1843. — *Ἀμίλκᾶ Σ. Ἀλιβιζάτου*, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Αἱ σύγχρονοι θεολογικὰ τάσεις ἐν τῇ ἑλληνικῇ ὀρθοδοξίᾳ. — *Ἰωάννου Ν. Καμύρη*, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ Ὁμολογία τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δοσιθέου (συνέχεια). — *Παναγιώτου Ν. Τρεμπέλα*, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τάξεις χειροθεσιῶν καὶ χειροτονιῶν (τέλος). — *Κωνσταντίνου Γ. Μπώνη*, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Σχόλια εἰς τοὺς δύο ἐγκωμιαστικούς λόγους Εὐθυμίου τοῦ Μαλάκη Μητροπολίτου Νέων Πατρῶν (Ἰ. Πάτης) εἰς τὸν αὐτοκράτορα Μανουὴλ Α' Κομνηνὸν (συνέχεια). — *Μάρκου Α. Σιώτου*, Αἱ γυναῖκες τῆς κατὰ Ματθαῖον γενεαλογίας. — *Κριτικὴ καὶ Βιβλιογραφία*: Fransis Dvornik, The Photian Schism History (Μητροπολίτου Θουατείρων Γερμανοῦ). — Εὐλογίου Κουρίλα, Λειτουργικὰ ἀνάλεκτα, ἱερολογικὰ ἐνασχολήσεις (Π. Ν. Τρεμπέλα). — Ἰωάννου Ν. Γραυλοῦ, Ἡ παλαιохριστιανικὴ βασιλικὴ τοῦ Ἀσκληπείου τῶν Ἀθηνῶν (Δ. Ἱ. Πάλλας). — T. ad. Soiron, Die Verkündigung des Wortes Gottes (Π. Ἱ. Μπρατσιώτου).

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν: Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἔτος 1945, Τόμος 206ς. Ἀθῆναι, Γραφεῖον Δημοσιευμάτων τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 1949. Τύποις «Ἐστίας» (σ. 475).

Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας. Ἐκ τῶν καταλοίπων *Χρυσοστόμου Α. Παπαδοπούλου* (†), Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, Παράρτημα Ἱστορίας Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας: Ἡ λατινικὴ προπαγάνδα ἐν Συρίᾳ. Ἐπιμελεῖα Γ. Φ. Τριανταφυλλῆ (Π. Θ.). Ἀλεξάνδρεια τύποις «Ἀνατολῆς» 1949 (σ. 35).

Ἐθνικῶν καὶ Καποδιστριακῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν. Οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι καὶ τὰ ἱδανικά τῆς παρ' ἡμῖν παιδείας. Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐντολῇ τῆς πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου ἐν τῇ μεγάλῃ αἴθουσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆ 30 Ἰανουαρίου 1949 ὑπὸ *Λεωνίδου Ἰω.*

Φιλιππίδου, Δ. Θ. και Φ., τακτικού Καθηγητού της Ιστορίας των Θρησκευμάτων εν τη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αθήναι 1949 (σελ. 66).

Θεοφίλου Βορέα, Πινδάρου επίνικοι εις ελευθέραν ρυθμικήν μετάφρασιν. Τόμ. πρώτος *Όλυμπιονίκαι*. Αθήναι 1948 (σελ. 129).—Τόμ. δεύτερος *Πυθιονίκαι*. Αθήναι 1948 (σελ. 121).

Α. Π. Χριστοφιλοπούλου, Υφηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών, Η δικαιοδοσία των εκκλησιαστικών δικαστηρίων επί ιδιωτικών διαφορών κατά την βυζαντινήν περίοδον. Ανατύπωσις εκ της Έπετηρίδος της Έταιρείας Βυζαντινών Σπουδών. Αθήναι, τύποις Μυρτίδου 1948 (σ. 192-201).

Τού αὐτοῦ, Η ελληνική ὀρθόδοξος Ἐκκλησία και τὸ διαζύγιον. Ανατύπωσις εκ τού «Αρχείου Ἰδιωτικοῦ Δικαίου» (σελ. 214-236).

Τού αὐτοῦ, Η ὀργανωσις της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος. Συμβολή εις τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἰσχὺν του. Ἐκδοτ. Οἶκος Δημ. Τζάκα και Στ. Δελλαγραμμάτικα, Αθήναι, 1949 (σελ. 109).—Μετὰ εἰσαγωγὴν ὁ σ. πραγματεύεται α) περὶ τῶν μελῶν της Ἐκκλησίας και τῶν διακρίσεων αὐτῶν, β) περὶ τῶν ὀργανῶν διοικήσεως και δικαιοσύνης της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος, γ) περὶ τῶν κανόνων λειτουργίας των εκκλησιαστικῶν συλλογικῶν ὀργανῶν και περὶ τοῦ προβλήματος τοῦ ἀνεπιτήλου της ἱερωσύνης.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἶδσο. Παπαμιλιτιάδην Πολυμερᾶν, Λειβάδιον Χαλκιδικῆς ἐνεγράφητε· οὐδεμίαν εἰδοποίησιν εἰχομένῃ ποτε παρ' οὐδενὸς περὶ τῆς χειροτονίας σας. Πανσο. Ἀρχιμανδρίτας Χρυσόστομον Ἀγγερινόν, Λεχαινά, Γεώργ. Θεοδορίδην, Δράμαν· και αἰδσοιμ. Ἀθαν. Σπαντιδέαν, Ἐξαχώριον Καρθαμύλης, Νικόλαον Κατσιμήτρον, Λαυίαν, Δημήτρην Βλάχον, Σύρον, Σωτήρ. Ἀγιοργίτην, Νέαν Ἰωνίαν, Φώτιον Δημόπουλον, Βρώσθαινα Μαζέτικα Καλαβρύτων, Ἰωάν. Παπαδοκοκολάκην, Νέον χωρίον Ἀποκορώνου, Κων. Βασιλάκην, Ν. Καλλιπολιν Πειραιῶς διευθύνσεις σας ἐτακτοποιήθησαν. Αἰδ. Χρ. Ἰ. Παπαχρηστον, Νεοχωρίον Γορτυνίας ἢ διόρθωσις ἔγεινε. Δ. Μήτρον, Θεσσαλονικην· τὸ ὄπερ ζητεῖτε μουσικῶν βιβλίων ἔξεδόθη ἐν ΚΠόλει· γράψετε Leonida Vezani, Omasabit No 5, Galata Istanbul, Turquie.

ΚΕΝΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ζητοῦνται ἐφημέριοι διὰ τὰς χηρεύουσας θέσεις της Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θυατείρων:

1) Παρὰ τῆ Ἑλληνικῆ Κοινότητι Μάντισσας της Ἀγγλίας. Ἐτήσιος μισθὸς Δίρει Ἀγγλίας 360 και τὰ τυχηρά. Κατοικία ἐπιπλωμένη μετὰ φωτισμοῦ και θερμάνσεως δωρεάν. Εἶναι θέσις διὰ θεολόγον και κατὰ προτίμησιν ἔγγαμον μεσήλικα.

2) Παρὰ τῆ Ἑλληνικῆ Κοινότητι Μπορντῶ της Γαλλίας. Μηνιαίος μισθὸς 20.000 φράγκα, ἐπίσης 20 ο) ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τοῦ ναοῦ και τὰ τυχηρά. Δωρεάν κατοικία μετὰ ἠλεκτροφωτισμοῦ και ἀεριόφωτος.

3) Παρὰ τῆ Ἑλληνικῆ Κοινότητι Βιέννης της Γερμανίας. Μισθὸς 700 σελήνια και τὰ τυχηρά. Δωρεάν κατοικία ἠδρεπισμένη.

4) Παρὰ τῆ Ἑλληνικῆ Κοινότητι Pont de Cheruy της Γαλλίας. Μηνιαίος μισθὸς μέχρι 15.000 φράγκα και τὰ τυχηρά. Δωρεάν κατοικία μετὰ φωτισμοῦ και θερμάνσεως.

Οἱ βουλόμενοι ἀποταθήτωσαν πρὸς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Θυατείρων (8 Dawson Place, L. W. 2. London).

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος Παροικία Γενούης ζητεῖ ἐφημέριον θεολόγον.

Ἀπευθυντέον εἰς τὰ Γραφεῖα της Ἱερᾶς Συνόδου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Κορινθίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρ. 46 και 48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200]40 και 16 τοῦ Ν.Δ. «περὶ ἱερῶν ναῶν και ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους και ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου και τῶν ἱερῶν κανόνων ὀριζόμενα προσόντα και ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἱερεῖς διὰ τὴν χηρεύουσαν ἐνορίαν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Ἀθανασίου Λαύκας, ὅπως ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως της παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμια και κανονικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Κορίνθῳ τῆ 13 Μαΐου 1949

† Ὁ Κορινθίας Μιχαήλ

Ἱ. Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «Περὶ ἱερῶν ναῶν και ἐφημερίων» νόμου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους και ἔχοντας τὰ κανονικὰ και νόμια προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὰς κενὰς θέσεις ἐφημερίων τῶν ἱερῶν ἐνοριακῶν ναῶν: 1) Ἀγ. Δημητρίου Μαυροματιῶν (Παμίσου). 2) Ἀγ. Γεωργίου Χρυσοκελλαριάς, 3) Ἀγ. Βασιλείου Κακορεύματος, 4) Εὐαγ. Θεοτόκου Ἀντικαλάμου, 5) Κοιμ. Θεοτόκου Καλαμίου, 6) Ἀγ. Τριάδος Μαδαίνης, 7) Κοιμ. Θεοτόκου Ναζηρίου και 8) Ἀγ. Δημητρίου Σωληναρίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Καλάμαις τῆ 12 Μαΐου 1949

† Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος

Ἱ. Μητρόπολις Κερκύρας και Παξῶν.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 46 και 47 τοῦ νόμου 2200]1940 «περὶ ἱ. ναῶν και ἐφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 536]1945 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὀρθοδόξου ἐφημεριακοῦ κλήρου κλπ.», τὸ ἀρθρον 28 τοῦ ἀναγκ. νόμου 540]1945 «περὶ ἐκκλησ. ἐκπαιδεύσεως» και τὴν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 83719 και ἀπὸ 7-10-1946 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων και Ἐθνικῆς Παιδείας, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ της Ὑ. Θεοτόκου (Ὁδηγητριάς) Ἀλυποῦς, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ της δημοσιεύσεως της παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἀρθρῳ 48 τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημέριοι της ἐν λόγω ἐνορίας. Περισσότερας πληροφορίας οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι, προσερχόμενοι εἰς τὰ Γραφεῖα της ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἐν Κερκύρα τῆ 9 Μαΐου 1949.

† Ὁ Κερκύρας και Παξῶν Μεθόδιος

Ἱ. Μητρόπολις Σάμου - Ἰκαρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1ον) τὰ ἀρθρα 46 και 47 τοῦ Α. Νόμου 2200]1940 «Περὶ ἱερῶν ναῶν και ἐφημερίων» 2ον) τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 540]1945 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως» και 3ον) τὸν Α. Νόμον 536]1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὀρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ «Εἰσόδια της Θεοτόκου» της κοινότητος Ἄνω Βαθέος Σάμου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ της δημοσιεύσεως της παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 48 τοῦ Α. Νόμου 2200]1940 ὀριζόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Λιμένι Βαθέος Σάμου τῆ 12η Μαΐου 1949

† Ὁ Σάμου και Ἰκαρίας Εἰρηναῖος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΣΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τόποις «Φοῖνικος» Λεοννάτου 4